

**AGENCJA WŁASNOŚCI ROLNEJ
SKARBU PAŃSTWA**

R A P O R T

**z działalności
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa
w 1995 r.**

Warszawa, maj 1996 r.

Spis treści

	str
Reasumpcja	
Wstęp	
1. Realizacja zadań w zakresie przejmowania mienia do Zasobu WRSP	2
2. Zagospodarowanie mienia Zasobu WRSP	6
3. Hodowla i postęp biologiczny w jednoosobowych spółkach Agencji	18
4. Gospodarka mieszkaniowa	23
5. Zatrudnienie i aktywizacja zawodowa bezrobotnych	25
6. Gospodarka finansowa	29
6.1. Wpływy i wydatki	29
6.2. Restrukturyzacja zadłużenia przejętego po zlikwidowanych ppgr	31
6.3. Kredytowanie gospodarstw Skarbu Państwa oraz poręczenia i gwarancje udzielone przez Agencję	33
6.4. Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa	34
7. Struktura i stan organizacyjny Agencji	36
8. Działalność szkoleniowa	37
9. Współpraca z zagranicą	39
10. Kontrola wewnętrzna	40
11. Zadania Agencji a społeczno-ekonomiczne warunki przekształceń rolnictwa państwowego	43
 Załączniki	
1. Wyniki produkcyjne gospodarstw rolnych Skarbu Państwa	48
2. Wykaz gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu	56
3. Wykaz jednoosobowych spółek z o.o. AWRSP	59
4. Aneks tabelaryczny	62

REASUMPCJA

1. Do końca 1995 r. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa przejęła do Zasobu WRSP nieruchomości o powierzchni **ponad 4 414 tys. ha**. Pochodziły one głównie z 1667 byłych ppgr (3742 tys. ha), z których przejęto także majątek trwały o wartości netto **7 287 mln zł**, majątek obrotowy o wartości **1 296 mln zł** oraz zobowiązania w wysokości **2 011 mln zł**. Agencja przejęła także grunty przekazane przez wojewodów z PFZ (538 tys. ha) oraz z innych tytułów (134 tys. ha).
2. W wyniku działań restrukturyzacyjnych oraz prywatyzacji przejętego mienia do końca 1995 r. z Zasobu WRSP sprzedano nieruchomości o powierzchni **239 tys. ha**, przekazano nieodpłatnie **51 tys. ha** oraz wniesiono do spółek **8 tys. ha** w formie aportu. Przeciętnie na jedną umowę sprzedano 6,7 ha, a średnia uzyskana cena za 1 ha gruntów w 1995 r. wynosiła 1 491 zł i była wyższa o 9% od ceny z 1994 r.
3. Na koniec 1995 r. u 119 tys. dzierżawców znajdowało się **2 745 tys. ha** tj. 76% gruntów Zasobu WRSP. Czynsz dzierżawny za 1 ha gruntów wydzierżawionych w 1995 r. wynosił przeciętnie równowartość 2,0 dt pszenicy/rok (w 1994 r. - 2,3 dt/rok). Szacuje się, że większość umów podpisana przez osoby fizyczne na kupno lub dzierżawę nieruchomości niezabudowanych o powierzchni do 100 ha dotyczyła gruntów przeznaczonych na powiększenie istniejących gospodarstw rodzinnych. Tak więc dotychczasowa działalność Agencji w zakresie restrukturyzacji przejętych gruntów pozwoliła powiększyć obszar 145 tys. gospodarstw średnio o 4 ha.
4. Powołano 137 jednoosobowych spółek Agencji, z których 104 specjalizuje się w hodowli roślin (38) lub zwierząt (66). Agencja powołując te spółki wniosła do nich w formie aportu prawie 6 tys. ha i wydzierżawiła 265 tys. ha gruntów. Gospodarstwa SP przekazane administratorom w końcu 1995 r. użytkowały grunty o powierzchni 333 tys. ha.
5. W gospodarstwach SP w tymczasowym zarządzie i administrowaniu oraz jednoosobowych spółkach Agencji na koniec 1995 r. pracowało 46 tys. osób. W przeliczeniu

na 100 ha UR było to średnio 2,3 osoby w gospodarstwach w tymczasowym zarządzie, 5,5 osoby w gospodarstwach w administrowaniu i 9,2 osoby w jednoosobowych spółkach Agencji. Według szacunków, w gospodarstwach dzierżawców gruntów z Zasobu WRSP o obszarze dzierżawy przekraczającej 100 ha, bądź dzierżawiących wyodrębniony obiekt rolno-przemysłowy, zatrudnionych było na koniec 1995 r. 77 tys. pracowników (4,2 osoby na 100 ha UR). Krajowy Urząd Pracy określił liczbę bezrobotnych w sektorze publicznym rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa w końcu 1995 r. na 71 tys. osób.

6. W 1995 r. wpływy Agencji z działalności statutowej wynosiły 721 mln zł i były o 91% wyższe od wpływów roku poprzedniego. Z wpływów tych 543 mln zł (75%) pochodziło ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP a 136 mln zł (19%) z tytułu czynszów za dzierżawę i najem. Czynsze dzierżawne wpłacone w 1995 r. stanowiły 74% czynszu należnego (w 1994 - 70%). Około 3% czynszu należnego zostało umorzone, a 4% prolongowane.

7. Z uzyskanych wpływów Agencja regulowała swoje zobowiązania związane zarówno z realizacją statutowych celów, jak też finansowaniem kosztów funkcjonowania. W 1995 r. wydatki na realizację celów statutowych wyniosły 606 mln zł i były o 110% wyższe w stosunku do roku poprzedniego. Blisko 383 mln zł, czyli 63% ogółu wydatków, przeznaczono na obsługę zobowiązań przejętych wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr. Koszty funkcjonowania Agencji, czyli wydatki związane z utrzymaniem Biura Prezesa oraz 15 oddziałów terenowych wyniosły 44 mln zł. Z kwoty tej 21 mln zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników Agencji, co stanowiło 2,9% wpływów z działalności statutowej Agencji (w 1994 r. - 3,2%).

8. Stan przejętych po zlikwidowanych ppgr zobowiązań na 31 grudnia 1995 r. wynosił 1371 mln zł w tym 760 mln zł stanowiły kredyty. Z 2011 mln zł przejętych zobowiązań Agencja spłaciła do końca 1995 r. 1539 mln zł, z tego 779 mln zł z wpływów pochodzących z rozdysponowania mienia Zasobu WRSP oraz 742 mln zł z wpływów z bieżącej działalności gospodarstw SP.

Wstęp

Przedkładany raport jest sprawozdaniem z realizacji w 1995 r. zadań określonych w ustawie z 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw*, znowelizowanej 29 grudnia 1993 r. W oparciu o tę ustawę kontynuowano w 1995 r. przejmowanie do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa nieruchomości rolnych i innych składników mienia ze zlikwidowanych ppgr oraz z PFZ i innych tytułów, przy czym proces przejmowania nieruchomości po byłych ppgr praktycznie dotyczył tych jednostek, które ze względu na brak pełnej dokumentacji nie mogły być przejęte w 1994 r.

Główny wysiłek jednostek organizacyjnych Agencji skierowany był na restrukturyzację, rozdysponowanie i zagospodarowanie przejętego majątku. W ramach tych działań dokonano przekształceń strukturalnych przejętych nieruchomości i majątku ruchomego. Większość nieruchomości i majątku Agencja zagospodarowała w nowych formach organizacyjno-prawnych, a w szczególności przyspieszyła w znacznym stopniu proces ich prywatyzacji. Na miarę możliwości ekonomicznych i organizacyjnych Agencji zintensyfikowane zostały działania w zakresie tworzenia warunków do racjonalnego wykorzystywania potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP.

Zawarte w raporcie dane statystyczne obrazują działalność statutową Agencji w 1995 r. na tle wyników osiągniętych w 1994 r. oraz od początku jej działalności. Przedstawiono także wyniki ekonomiczne uzyskane w 1995 r. przez Agencję oraz podległe jej gospodarstwa Skarbu Państwa i jednoosobowe spółki. W aneksie tabelarycznym dane prezentowane są w układzie oddziałów terenowych Agencji i województw, co daje możliwość dokonywania bardziej szczegółowych analiz porównawczych.

1. Realizacja zadań w zakresie przejmowania mienia do Zasobu WRSP

W 1995 r. praktycznie zakończony został proces przejmowania do Zasobu WRSP mienia Skarbu Państwa pochodzącego z byłych ppgr. W roku 1995 Agencja przejęła do Zasobu WRSP protokołami zdawczo-odbiorczymi mienie 9 ppgr. Do końca grudnia 1995 r. Agencja przejęła mienie **1667** zlikwidowanych ppgr, w tym 69 ppgr, w których na mocy znowelizowanej 29 grudnia 1993 r. ustawy „o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa...” umorzono postępowanie upadłościowe oraz 72 ppgr postawionych w stan likwidacji z przyczyn ekonomicznych przed 1 stycznia 1992 r. Ogółem, po byłych ppgr Agencja przejęła **3 742 tys. ha** gruntów, z czego prawie 15 tys. ha w roku 1995 (tab. A.2).

Agencja przejęła także do Zasobu WRSP **538 tys. ha** gruntów pochodzących z Państwowego Funduszu Ziemi, z czego 102 tys. ha w 1995 r. Proces przejmowania nieruchomości z tego źródła nie został jeszcze zakończony, co niektórzy z wojewodów uzasadniali w szczególności brakiem wystarczających środków finansowych na przygotowanie niezbędnej dokumentacji geodezyjnej.¹

W stosunku do powierzchni gruntów, które według stanu na koniec 1991 r. znajdowały się w PFZ (798 tys. ha), do końca 1995 r. przekazano Agencji 67.4% gruntów (tab. A.5). Najwyższy wskaźnik gruntów przekazanych z PFZ przez wojewodów został osiągnięty w województwie elbląskim (104%)², chełmskim (93%), leszczyńskim (93%) i gorzowskim (90%), a wskaźnik najniższy - w województwie krakowskim (24%), katowickim (31%), poznańskim (33%) i warszawskim (34%). Wojewoda wałbrzyski przekazał do Zasobu WRSP 348 ha gruntów PFZ, co stanowiło około 1% gruntów PFZ w tym województwie (wg stanu z 31 grudnia 1991 r.).

Poza mieniem pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr oraz z PFZ Agencja przejmowała do Zasobu WRSP również grunty od państwowych jednostek organiza-

---

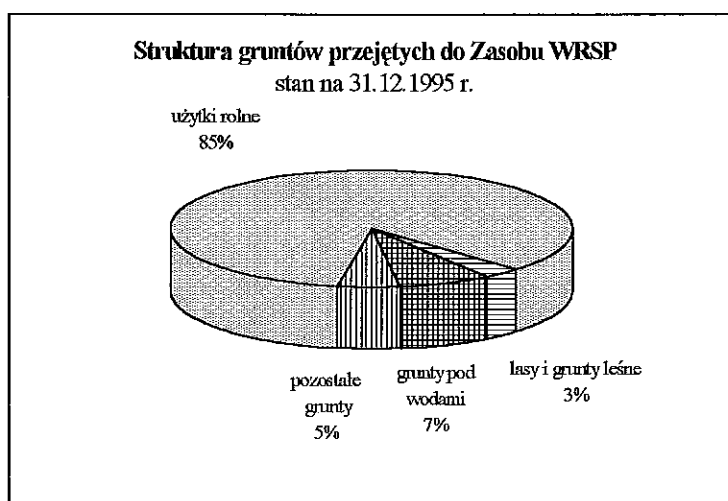
¹ Według dokonanej w maju 1995 r. przez urzędy wojewódzkie aktualizacji (na 31 grudnia 1994 r.) powierzchnia gruntów PFZ, które po uwzględnieniu innych kierunków rozdysponowania powinny być przekazane przez wojewodów do Zasobu WRSP wynosiła 175 tys. ha.

² W stosunku do powierzchni gruntów PFZ wg stanu z dnia 31.XII.1991 r. do końca 1995 r. powierzchnia gruntów PFZ w województwie elbląskim zwiększyła się o 766 ha.

cyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych oraz innych podmiotów. Łącznie od początku działalności Agencji przejęto do Zasobu WRSP z tych tytułów **123 tys. ha** gruntów, z czego 60 tys. ha w 1995 r. Ponadto w ramach realizacji ustawy *o ubezpieczeniu społecznym rolników* do Zasobu WRSP przekazano **11 tys. ha** gruntów, z których blisko 6 tys. ha przejęto w 1995 r.

Pomimo wysłanej jeszcze w 1994 r. przez Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej informacji (opracowanej w porozumieniu z Agencją), przypominającej o wynikającym z ustawy z 29 grudnia 1993 r. obowiązku przekazania do Zasobu WRSP wszystkich nieruchomości rolnych Skarbu Państwa będących w zarządzie lub wieczystym użytkowaniu, do końca 1995 r. większość wojewodów obowiązku tego nie dopełniła.

Łącznie, od początku działalności Agencji do 31 grudnia 1995 r. do Zasobu WRSP przekazane zostało z wszystkich tytułów **4 414 tys. ha** gruntów, z czego 3 730 tys. ha stanowiły użytki rolne (w tym 2 883 tys. ha gruntów ornych oraz

826 tys. ha trwałych użytków zielonych), 75 tys. ha - lasy, 56 tys. ha - grunty leśne i zadrzewione, 328 tys. ha - grunty pod wodami (w tym 262 tys. ha jezior i 44 tys. ha stawów), 114 tys. ha - inne grunty (tereny komunikacyjne, osiedlowe, użytki kopalne itp.)

oraz 111 tys. ha - nieużytki. Najwięcej gruntów przejęto w województwie olsztyńskim (398 tys. ha), szczecińskim (371 tys. ha), koszalińskim (290 tys. ha) i suwalskim (256 tys. ha), a najmniej w województwie bielskim (6 tys. ha) oraz łódzkim, ostrołęckim i nowosądeckim (po 7 tys. ha). Z protokołów przejęcia wynika, że 386 tys. ha gruntów przekazanych do Zasobu WRSP było odłogowane, z czego ponad 80% pochodziło z ppgr, w których umorzono postępowanie upadłościowe lub postępowanie likwidacyjne, prowadzone na mocy ustawy *o przedsiębiorstwach państwowych*.

Poza gruntami do Zasobu WRSP przejęto także pochodzący z byłych ppgr majątek trwały o wartości księgowej netto **7 286,6 mln zł** i majątek obrotowy o wartości **1 295,5 mln zł**, jak też **2 010,6 mln zł** zobowiązań byłych ppgr - w tym zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 887,5 mln zł. W 1995 r. przejęty został majątek trwały o wartości księgowej netto 16,6 mln zł, majątek obrotowy o wartości 0,4 mln zł oraz zadłużenie w wysokości 12,1 mln zł, w tym kredyty i pożyczki - 4,0 mln zł.

Ze względu na to, że znacząca część przekazanego protokołarnie w latach 1994-1995 mienia pochodziła z ppgr będących w złej kondycji ekonomiczno-finansowej, relacje zobowiązań do wartości środków trwałych i obrotowych przejętych

**Zobowiązania ppgr przejętych do Zasobu WRSP
(w zł)**

Zobowiązania	1993	1994	1995
na 1 ha powierzchni	450	893	827
na 1000 zł majątku trwałego	247	475	1052
na 1000 zł majątku obrotowego	1336	3183	33547

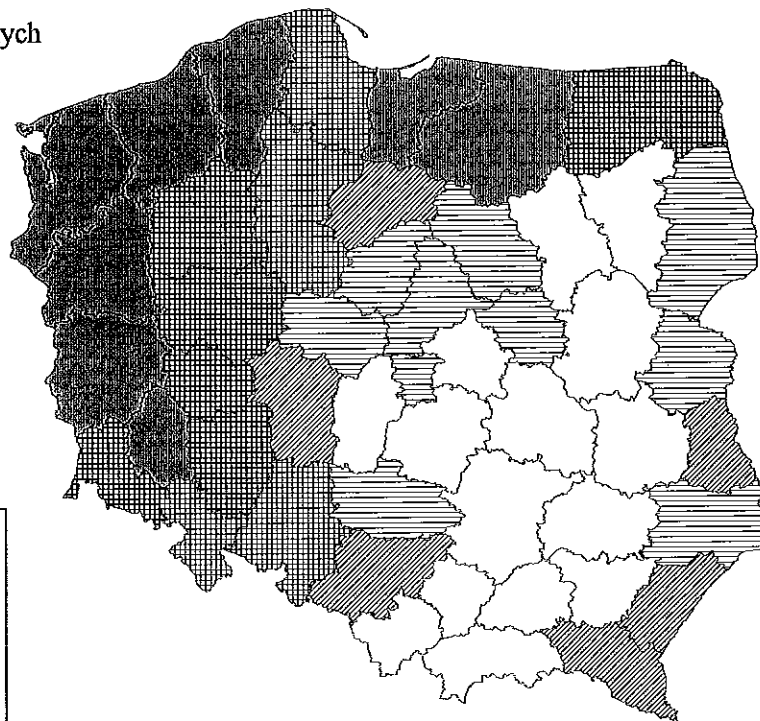
przedsiębiorstw były bardzo niekorzystne. Jeśli w 1993 r. przeciętnie z każdym hektarem gruntów po byłych ppgr przejęte zostały zobowiązania w wysokości 0,4 tys. zł, to

w 1994 r. wartość przejętych zobowiązań na jednostkę powierzchni wynosiła 0,9 tys. zł, a w przedsiębiorstwach przejętych w 1995 r. każdy hektar gruntów obciążony był zobowiązaniami w wysokości 0,8 tys. zł. Należy też zauważyć, że przejęte w 1995 r. gospodarstwa byłych ppgr miały majątek trwały o relatywnie niższej wartości oraz jedynie nieznaczny majątek obrotowy. Było to między innymi konsekwencją wyprzedaży majątku obrotowego w związku z potrzebą obsługi wysokiego zadłużenia. Prowadziło to także często do całkowitego wygaszenia produkcji w tych gospodarstwach jeszcze przed ich przejęciem do Zasobu WRSP.

Wśród rzeczowych składników przejętego majątku Agencja przejęła także do Zasobu WRSP ponad **328 tys. mieszkań**, zamieszkałych głównie przez pracowników zlikwidowanych ppgr, w tym 1 383 mieszkania przejęte zostały w 1995 r. (tab. A. 19). W liczbach bezwzględnych najwięcej mieszkań przejęły do Zasobu WRSP oddziały terenowe Agencji w Warszawie (41,8 tys.), Poznaniu (35,3 tys.), Wrocławiu (32,6 tys.) i Koszalinie (30,9 tys.), a najmniej - oddziały terenowe w Łodzi (5,6 tys.), Rzeszowie (8,0 tys.) i Lublinie (9,0 tys.).

Udział ppgr
w użytkach rolnych
ogółem (w %)
rok 1990

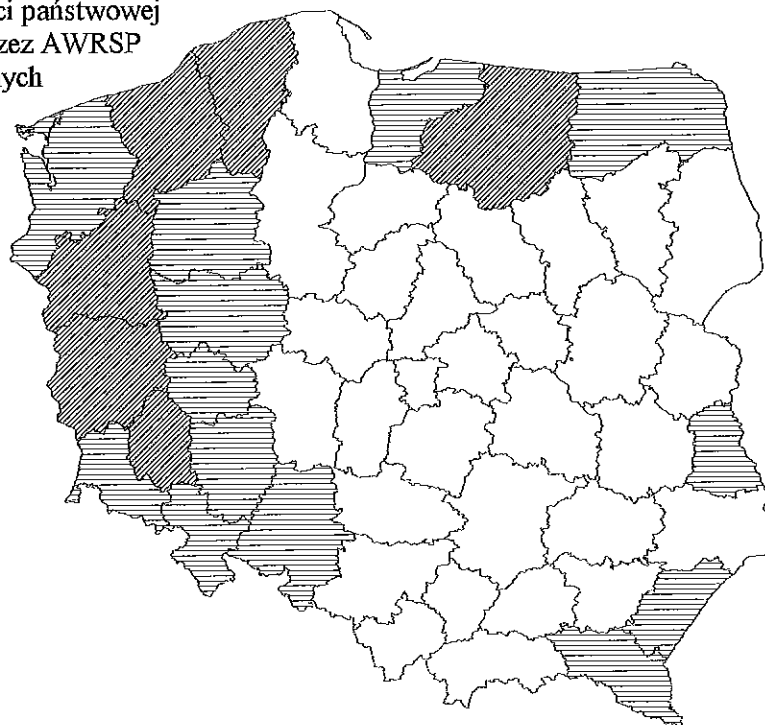

Udział w %

- powyżej 40
- ▨ 30 do 40
- ▧ 20 do 30
- ▩ 10 do 20
- 5 do 10
- 0 do 5

Źródło: "Rolnictwo i gospodarka żywnościowa 1986-1990". GUS, Warszawa 1992 (tab. 7(81))

Udział własności państwowej
użytkowanej przez AWRSP
w użytkach rolnych
ogółem (w %)
rok 1995

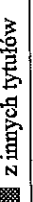
Udział w %

- powyżej 40
- ▨ 30 do 40
- ▧ 20 do 30
- ▩ 10 do 20
- 5 do 10
- 0 do 5

Źródło: "Wyniki spisu rolniczego 1995". GUS, Warszawa 1995 (tab. 3, 5))

sołu WRSP

400
200
40

Obok typowych dla produkcji rolnej budynków i budowli, do Zasobu WRSP zostały przejęte także obiekty przemysłu rolno-przetwórczego, handlowe i usługowe. Do 31 grudnia 1995 r. przejęto między innymi 855 gorzelni, winiarni i browarów, 269 masarni i rzeźni, 897 suszarni zbóż i zielonek, 715 mieszalni pasz, 31 młynów i kaszarni, 74 chłodnie, a także 415 sklepów, 158 hoteli, zajazdów, restauracji i barów oraz blisko 650 innych obiektów o charakterze socjalnym, kulturalnym i sportowym (tab. A.18)

Specyficzną część przejętego majątku stanowią obiekty zabytkowe. Z ogólnej liczby ponad 3 tys. obiektów zabytkowych (dwory, pałace, zabudowania folwarczne, stanowiska archeologiczne i inne) większość znajdowała się w złym lub bardzo złym stanie technicznym. Dokonane w 1995 r. wspólnie przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków oraz oddziały terenowe Agencji przeglądy 3 751 zespołów, z których 1 325 jest wpisane do rejestru zabytków potwierdziły, że tylko co czwarty obiekt nie wymaga działań zabezpieczających przed dalszą degradacją. Najbardziej zniszczone obiekty położone są w województwie wrocławskim, koszalińskim, szczecińskim, bydgoskim, suwalskim i olsztyńskim.

2. Zagospodarowanie mienia Zasobu WRSP

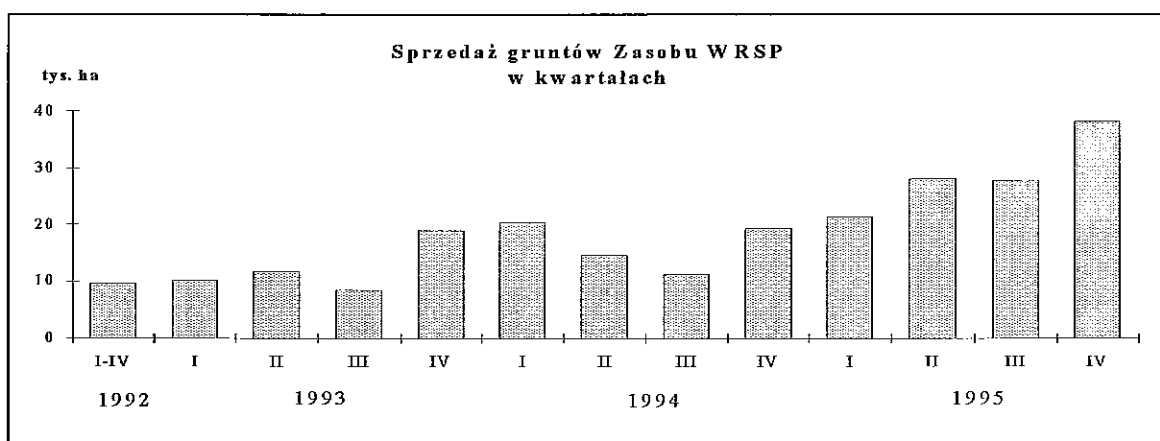
W 1995 r. Agencja kontynuowała proces restrukturyzacji nieruchomości rolnych przejętych do Zasobu WRSP. Zgodnie z przyjętymi procedurami programu restrukturyzacji, przygotowane w konsultacji z samorządami lokalnymi zostały opracowane dla wszystkich zlikwidowanych ppgr. W 1995 r. opracowywanie programów restrukturyzacji dotyczyło przede wszystkim gospodarstw przejętych najpóźniej. W okresie tym podejmowane były także prace zmierzające do aktualizacji wcześniej opracowanych programów restrukturyzacji, jeśli było to uzasadnione zachodzącymi zmianami warunków zewnętrznych, m.in. pojawieniem się nowych możliwości zagospodarowania tych nieruchomości lub nowych ofert potencjalnych nabywców bądź dzierżawców.

Jednym z najważniejszych, ustawowych zadań Agencji, wynikającym także z zapisów *Założeń polityki społeczno-gospodarczej dla wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej do roku 2000* były działania na rzecz poprawy struktury agrarnej oraz tworzenia gospodarstw rolnych. Opracowywane programy restrukturyzacyjne mienia Zasobu WRSP miały na celu m.in. przygotowanie możliwie szerokiej i zróżnicowanej oferty sprzedaży i dzierżawy gruntów, które mogłyby zwiększyć potencjał produkcyjny gospodarstw już istniejących oraz ułatwić powstanie nowych jednostek gospodarczych. Zakładano, że jednostki te powinny charakteryzować się sprawnością organizacyjno-ekonomiczną umożliwiającą prowadzenie efektywnej i opłacalnej produkcji.

W dotychczasowej działalności statutowej Agencji, w zakresie trwałego rozdysponowania mienia Zasobu WRSP, największe znaczenie miała sprzedaż, a w zakresie zagospodarowania mienia pozostającego w Zasobie WRSP - dzierżawa. Oba te kierunki rozdysponowania poprzedzały przetargi, organizowane przez oddziały terenowe Agencji, bądź na podstawie zawartych porozumień - inne jednostki (np. gminy). W okresie działania Agencji zorganizowano ogółem prawie **27 tys.** przetargów, z tego

blisko 11 tys. przetargów przeprowadzono w 1995 r. We wszystkich tych przetargach Agencja postawiła do dyspozycji nabywców i dzierżawców **4,6 mln ha** gruntów³, w tym 1,2 mln ha w 1995 r. (tab. A.8). W stosunku do 1994 r. powierzchnia nieruchomości Skarbu Państwa oferowana w 1995 r. przez Agencję na przetargach była mniejsza o 30%, ale też w tej samej proporcji zmniejszyła się powierzchnia tych gruntów Zasobu WRSP, które mogły być zaoferowane do sprzedaży lub dzierżawy⁴. W 1995 r. zmniejszył się relatywnie popyt na nieruchomości z Zasobu WRSP, gdyż powierzchnie na które w przetargach ustalono nabywców lub dzierżawców stanowiły 54%, podczas gdy w 1994 r. - 61% oferowanych gruntów. Należy jednak dodać, że nieruchomości oferowane w przetargach w 1995 r. pochodziły w dużym stopniu z najpóźniej przejmowanych ppgr i charakteryzowały się relatywnie gorszymi warunkami produkcyjnymi.

Ogółem od początku działalności Agencji do końca 1995 r. **sprzedano z Zasobu WRSP 239 tys. ha** gruntów (tab. A.9). Najwięcej gruntów sprzedano w województwie elbląskim (23 tys. ha), pilskim (16 tys. ha), poznańskim (16 tys. ha) i gdańskim (14 tys. ha), a najmniej w województwie krakowskim, bielskim, ostrołęckim, tarnowskim, rzeszowskim, łódzkim i częstochowskim - poniżej 1 tys. ha.

W 1995 r. sprzedano ponad **115 tys. ha** gruntów, z czego 96 tys. ha (83%) pochodziło ze zlikwidowanych ppgr, a 19 tys. ha (17%) - z PFZ oraz z gruntów przejętych do Zasobu WRSP z innych tytułów. Powierzchnia sprzedanych gruntów w 1995 r.

³ Część gruntów była wystawiana do przetargów więcej niż jeden raz

⁴ O ile na początku 1994 r. w Zasobie WRSP pozostawało 2,2 mln ha gruntów możliwych do wydzierżawienia lub sprzedaży, a w ciągu 1994 r. przyjęto dalsze 933 tys. ha, to według stanu na 1 stycznia 1995 r. powierzchnia możliwa do wydzierżawienia lub sprzedaży wynosiła 1,8 mln ha, a w ciągu 1995 r. przejęto zaledwie 182 tys. ha.

Tabela I

Powierzchnia gruntów sprzedanych z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w ha)

Wyszczególnienie	Do 31.12.1995			W tym w 1995		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	7 459	7 394	65	3 073	3 046	27
1,01 - 1,99	6 850	6 730	120	2 957	2 905	52
2,00 - 4,99	15 473	15 076	397	6 202	6 022	180
5,00 - 9,99	20 720	19 899	821	7 901	7 623	278
10,00 - 19,99	29 889	27 857	2 032	11 184	10 329	855
20,00 - 49,99	49 112	43 379	5 733	21 363	18 436	2 927
50,00 - 99,99	13 813	11 286	2 527	5 471	4 454	1 017
100,00 - 499,99	35 964	24 697	11 267	18 978	12 284	6 694
500,00 - 999,99	18 036	8 691	9 345	12 413	6 936	5 477
1000,00 i więcej	30 809	10 089	20 720	17 445	3 287	14 158
Razem	228 126	175 099	53 027	106 987	75 322	31 665
Pozostałe grunty*	11 180	X	X	8 378	X	X
Ogółem	239 306	X	X	115 365	X	X

* Grunty pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp.

Tabela II

Liczba umów zawartych na sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych

Wyszczególnienie	Do 31.12.1995			W tym w 1995		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	17 770	17 643	127	7 814	7 766	48
1,01 - 1,99	4 719	4 638	81	2 066	2 031	35
2,00 - 4,99	4 743	4 618	125	1 967	1 910	57
5,00 - 9,99	2 900	2 787	113	1 137	1 098	39
10,00 - 19,99	2 124	1 987	137	791	733	58
20,00 - 49,99	1 586	1 412	174	669	580	89
50,00 - 99,99	206	171	35	82	68	14
100,00 - 499,99	174	121	53	85	57	28
500,00 - 999,99	28	15	13	19	12	7
1000,00 i więcej	16	7	9	8	3	5
Razem	34 266	33 399	867	14 638	14 258	380

* Bez umów zawartych na sprzedaż gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp.

w stosunku do sprzedaży gruntów w roku 1994 była więc o ponad 76% większa. Przeciętna powierzchnia gruntów na 1 zawartą umowę sprzedaży wyniosła 5,1 ha. W strukturze powierzchni gruntów sprzedanych w 1995 r. na cele związane z produkcją rolną (bez gruntów pod budynkami mieszkalnymi, wydzielonymi obiektami, wodami itp.), w grupie obszarowej do 10 ha sprzedano 19% gruntów, w grupie od 10 do 100 ha - 35% gruntów, a 46% powierzchni sprzedano w kompleksach, których obszar przekraczał 100 ha. Ponad połowa (53%) umów sprzedaży nieruchomości rolnych dotyczyła gruntów o powierzchni do 1 ha. Umów dotyczących sprzedaży gruntów o powierzchni przekraczających 100 ha zawarto w 1995 roku 112. W sumie oddziały terenowe Agencji zawarły blisko 44 tys. umów sprzedaży gruntów, z czego prawie 23 tys. umów zostało zawartych w 1995 r. (tab. I i II). W grupie nabywców gruntów o obszarze większym niż 50 ha było 72 nabywców, którzy w 1995 r. zakupili łącznie 26 tys. ha, korzystając z prawa pierwokupu.

Generalnie obserwuje się niewielki wzrost nominalnej **ceny ziemi** sprzedawanej z Zasobu WRSP (tab. A. 11). Przeciętna cena uzyskana za 1 ha gruntów sprzedanych w 1995 r. wyniosła 1 491 zł i była wyższa o 9% od przeciętnej ceny uzyskanej w 1994 r. Najwyższą cenę uzyskiwały grunty w działkach do 1 ha (średnio 1 715 zł/ha) oraz grunty położone w pobliżu wielkich aglomeracji miejskich np. w województwie warszawskim (6 295 zł/ha), krakowskim (3 342 zł/ha) i katowickim (2 785 zł/ha). Najniższe ceny zapłacili nabywcy gruntów w województwie koszalińskim i ciechanowskim - poniżej 800 zł/ha, a średnie ceny transakcyjne gruntów poniżej 1000 zł/ha odnotowano również w województwach: krośnieńskim, radomskim, zielonogórskim, chełmskim, białkopodlaskim, suwalskim, białostockim, lubelskim i kieleckim.

**Nieodpłatne przekazanie gruntów z Zasobu WRSP w latach 1992-1995
(w ha)**

Kierunki przekazania gruntów	1992-1995	1995
gminom na cele związane z realizacją ich zadań	4913	2274
Lasom Państwowym w celu zalesienia	20158	14925
na rzecz osób prawnych kościołów	18740	7334
na rzecz osób posiadających działki gruntów w dożywotnim użytkowaniu	2024	1078
innym	5031	3107

Na mocy ustawy z 19 października 1991 r. oraz innych ustaw, część gruntów Zasobu WRSP została przekazana nieodpłatnie np. gminom, Lasom Państwowym i osobom prawnym kościołów. Od początku działalności Agencji do końca grudnia 1995 r.

oddziały terenowe przekazały nieodpłatnie różnym osobom fizycznym i prawnym **51 tys. ha** gruntów, w tym 29 tys. ha gruntów w 1995 r. Największe powierzchnie przekazane zostały przez oddziały terenowe Agencji w Poznaniu (10 tys. ha), Pile (6 tys. ha), Bydgoszczy (5 tys. ha), Rzeszowie (5 tys. ha) i Koszalinie (4 tys. ha), a najmniejsze powierzchnie przekazały oddziały terenowe w Opolu i Zielonej Górze oraz Zamiejscowy Zespół w Łodzi d/s Zagospodarowania Mienia - łącznie 1 tys. ha. Niezależnie od nieodpłatnego przekazania gruntów Agencja wniosła do spółek prawa handlowego w aporcje 8 tys. ha, z tego do jednoosobowych spółek Agencji 6 tys. ha gruntów. Ogółem, w wyniku sprzedaży, nieodpłatnego przekazania i wniesienia gruntów do spółek, do końca 1995 r. z Zasobu WRSP na trwale rozdysponowano **298,4 tys. ha** gruntów, z tego 146 tys. ha w 1995 r. (tab. A.16).

Według stanu na 31 grudnia 1995 r. w Zasobie WRSP pozostawało **4 116 tys. ha** gruntów. W wyniku przeprowadzonych prac restrukturyzacyjnych **3 119 tys. ha** (76%) zagospodarowano w różnych formach, z czego przekazano w dzierżawę 2 745 tys. ha (67%), administrowanie 333 tys. ha (8%), zarząd⁵ i wieczyste użytkowanie 41 tys. ha. (1%).

W dotychczasowej działalności Agencji najszerzej stosowaną formą zagospodarowania mienia przejętego do Zasobu WRSP jest **dzierżawa**. Przy powszechnym braku kapitału w rolnictwie, dzierżawa, jako wymagająca mniejszego (niż zakup) zaangażowania finansowego, stała się dla szerokiego kręgu rolników oraz innych podmiotów gospodarczych dogodnym i stosunkowo łatwo dostępnym sposobem użytkowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa.

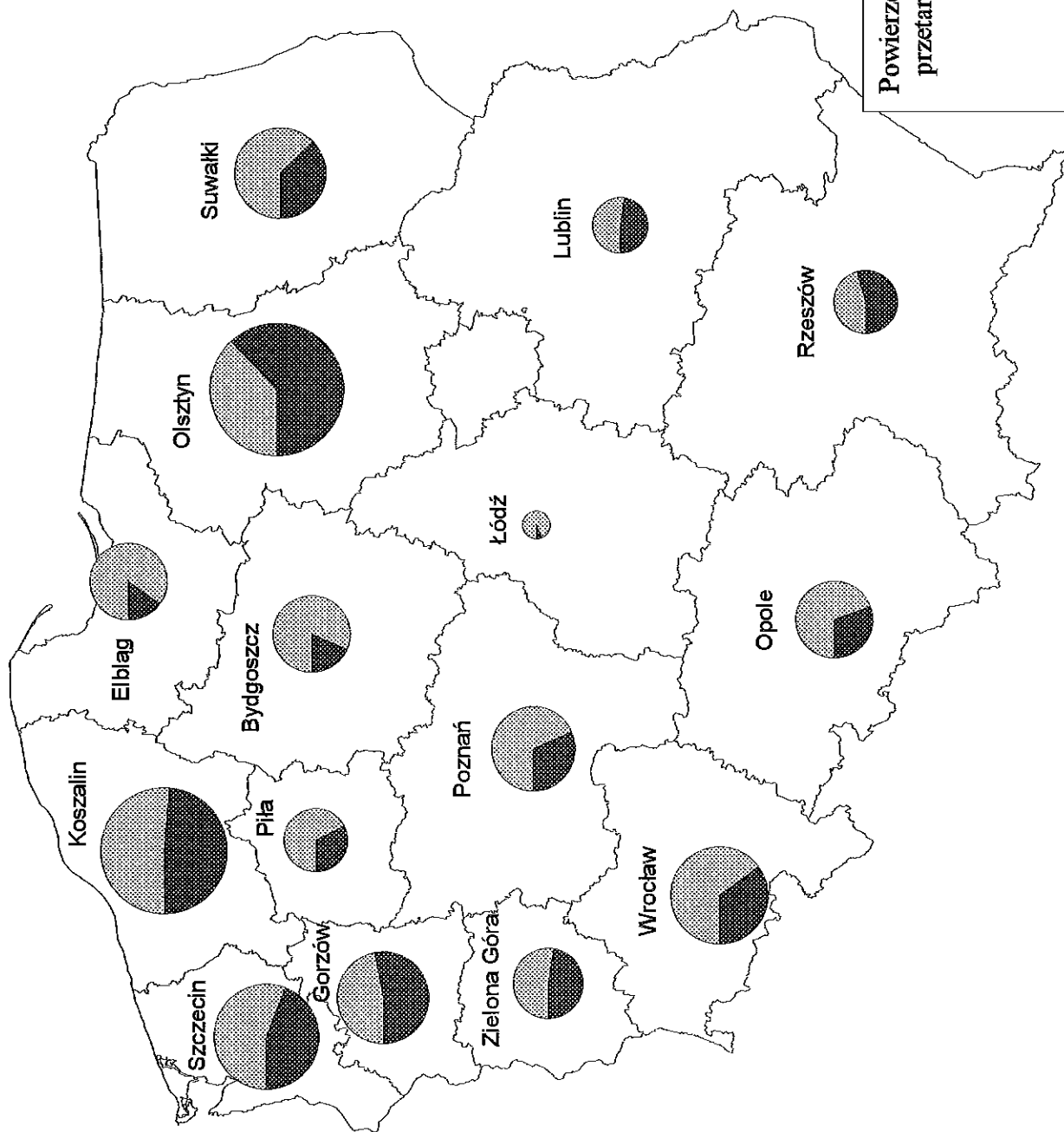
Ogółem, od początku działalności do końca 1995 r. Agencja wydzierżawiła z Zasobu WRSP **3 023 tys. ha** gruntów podpisując ponad **140 tys.** umów (tab. A.12). W 1995 r. wydzierżawiono **916 tys. ha** gruntów, z których 843 tys. ha (92%) pochodziło ze zlikwidowanych ppgr, a 53 tys. ha (6%) - z PFZ. Podpisano blisko 43 tys. umów dzierżawy, z których 96% dotyczyło dzierżawy gruntów o powierzchni nie prze-

---

⁵ Łącznie z gruntami pozostającymi w zarządzie państwowych osób prawnych.

Wg stanu na 31.12.1995 r.

Powierzchnia gruntów Zasobu WRSP oferowanych na przetargach do sprzedaży lub dzierżawy (w tys. ha)

630

315

63

ustalono nabywców lub dzierżawców
nie znaleziono nabywców ani dzierżawców

Wg stanu na 31.12.1995 r.

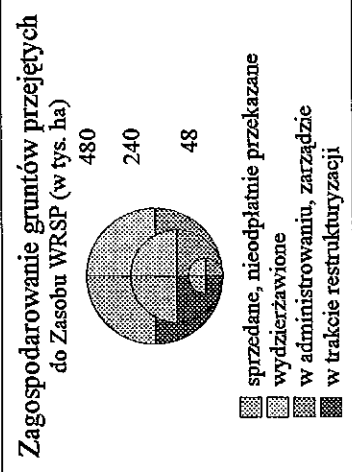
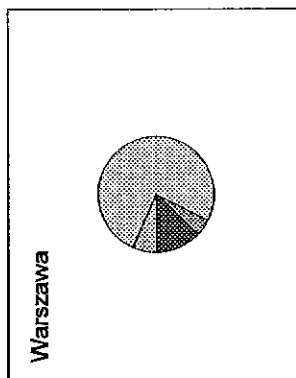
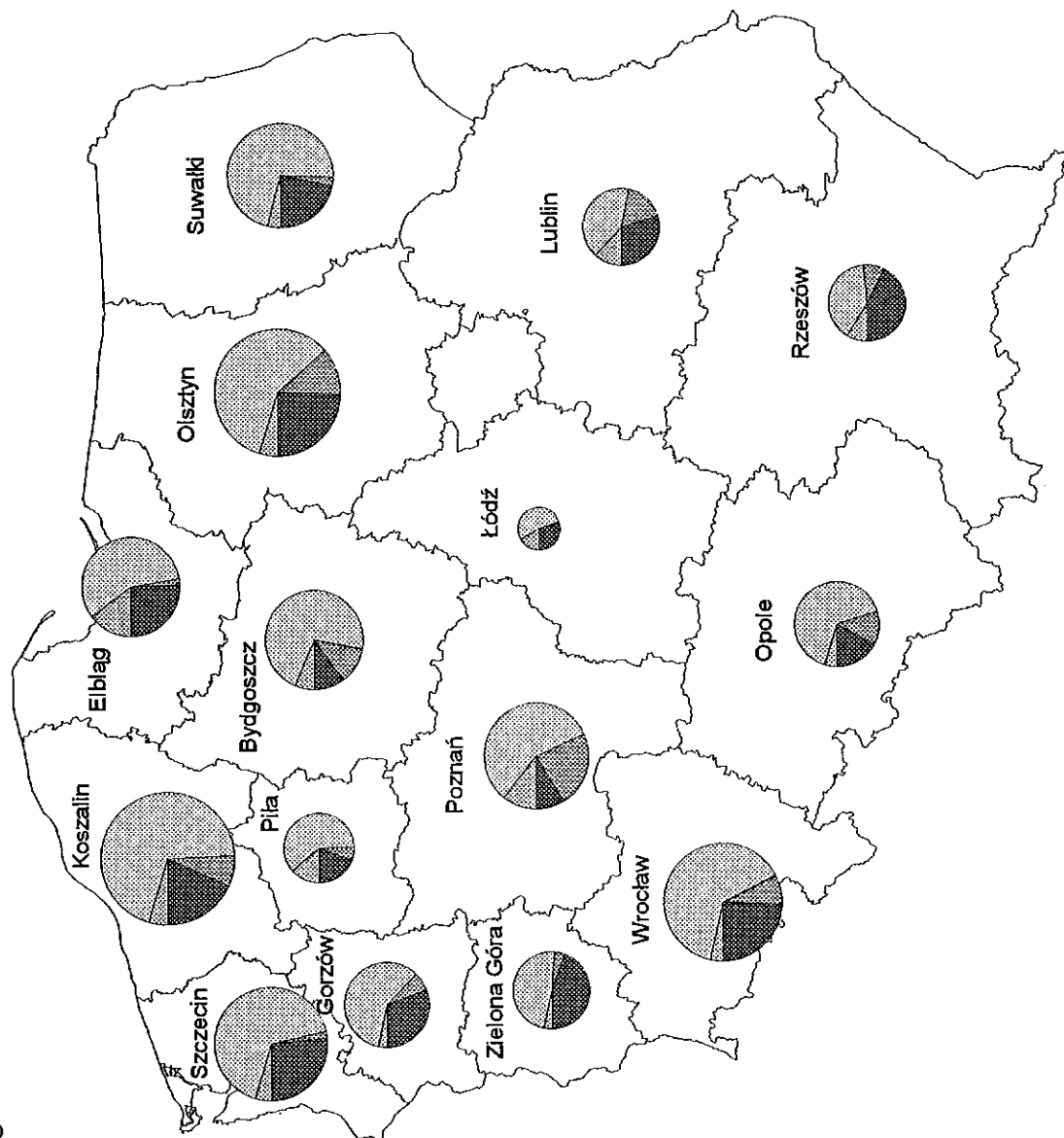

Tabela III

Powierzchnia gruntów wydierżawionych z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych
(w ha)

Wyszczególnienie	Do 31.12.1995			W tym w 1995		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	34 992	34 921	71	8 993	8 975	18
1,01 - 1,99	39 488	39 296	192	8 580	8 533	47
2,00 - 4,99	58 392	57 822	570	14 970	14 724	246
5,00 - 9,99	64 735	63 664	1 071	18 619	18 232	387
10,00 - 19,99	79 927	77 552	2 375	23 672	22 469	1 203
20,00 - 49,99	137 550	128 125	9 425	42 985	38 274	4 711
50,00 - 99,99	121 171	106 271	14 900	37 324	31 080	6 244
100,00 - 499,99	718 070	483 319	234 751	252 774	160 929	91 845
500,00 - 999,99	794 709	339 534	455 175	230 130	99 025	131 105
1000,00 i więcej	770 005	140 768	629 237	207 799	44 159	163 640
Razem	2 819 039	1 471 273	1 347 766	845 846	446 400	399 446
Pozostałe grunty*	203 695	X	X	70 544	X	X
Ogółem	3 022 734	X	X	916 390	X	X

*Grunty pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp.

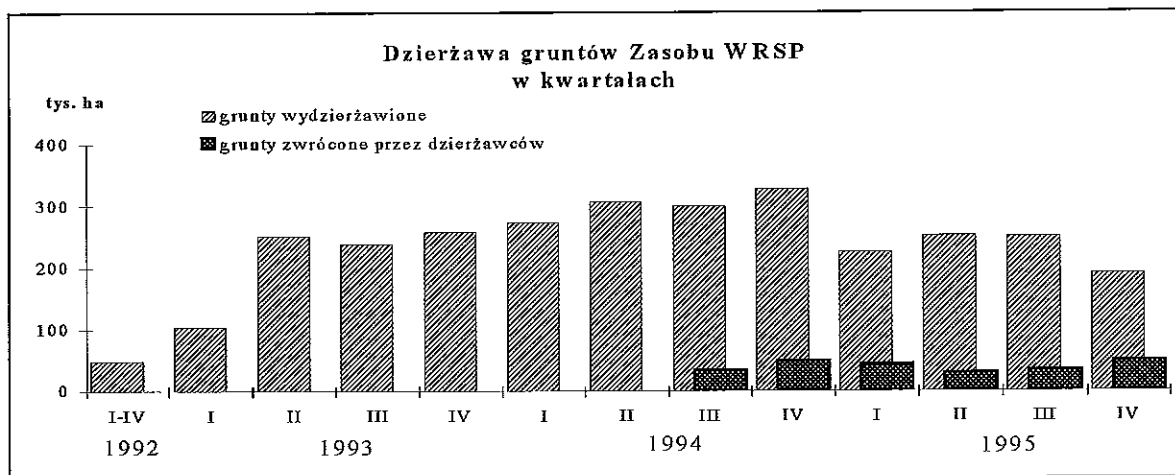
Tabela IV

Liczba umów zawartych na dzierżawę gruntów z Zasobu WRSP*
wg grup obszarowych

Wyszczególnienie	Do 31.12.1995			W tym w 1995		
	razem	z tego		razem	z tego	
		osoby fizyczne	osoby prawne		osoby fizyczne	osoby prawne
Grupa obszarowa w ha						
do 1,00	67 624	67 511	113	18 738	18 711	27
1,01 - 1,99	28 446	28 353	93	6 056	6 025	31
2,00 - 4,99	19 135	18 999	136	4 886	4 838	48
5,00 - 9,99	9 285	9 134	151	2 598	2 544	54
10,00 - 19,99	5 889	5 730	159	1 701	1 622	79
20,00 - 49,99	4 436	4 150	286	1 387	1 246	141
50,00 - 99,99	1 746	1 541	205	532	449	83
100,00 - 499,99	2 884	2 086	798	996	670	326
500,00 - 999,99	1 151	513	638	332	149	183
1000,00 i więcej	447	106	341	125	31	94
Razem	141 043	138 123	2 920	37 351	36 285	1 066

* Bez umów zawartych na dzierżawę gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp.

kraczącej 100 ha (50% umów dotyczyło powierzchni do 1 ha, a 46% umów - powierzchni od 1 ha do 100 ha). Umowy na dzierżawę blisko 400 tys. ha (44%) Agencja zawarła z osobami prawnymi.

Jak wynika z danych o strukturze gruntów wydierżawionych (tab. III i IV) 124 tys. umów (88%) zawarto na dzierżawę powierzchni do 10 ha. Łączna powierzchnia wydierżawiona w tej grupie obszarowej wynosiła 198 tys. ha, to znaczy 7% całej powierzchni wydierżawionej z Zasobu WRSP. W grupie obszarowej od 10 do 100 ha Agencja zawarła 12 tys. umów na dzierżawę 339 tys. ha (11%) gruntów. Przeciętna powierzchnia wydierżawionych gruntów na 1 umowę w grupie obszarowej do 10 ha wyniosła 1,6 ha, a w grupie od 10 do 100 ha - 28,2 ha. Przeciętny okres, na jaki podpisywano umowy dzierżawy wynosił 7 lat, z tym że dla działek najmniejszych - 6 lat, a dla nieruchomości o powierzchni ponad 100 ha - 11 lat. Z ogólnej powierzchni Zasobu WRSP przekazanej dzierżawcom 627 tys. ha dzierżawią spółki pracowników byłych ppgr. Do końca grudnia 1995 r. ponad 700 spółek pracowników zawarło ogółem 900 umów dzierżawy nieruchomości z Zasobu WRSP, w tym 151 umów podpisano ze spółkami z udziałem osób nie będących pracownikami byłych ppgr.

Dzierżawy gruntów o powierzchni przekraczającej 100 ha na ogół związane są z dzierżawą nieruchomości środków trwałych (budynków i budowli gospodarczych) oraz wykupem majątku ruchomego i najczęściej dotyczą nieruchomości rolnych o charakterze zorganizowanym (w formie jednostek gospodarczych). W programach restrukturyzacji nieruchomości przejętych do Zasobu WRSP (przede wszystkim z byłych ppgr) Agencja przykładła dużą wagę do tego, aby w przypadku wydzielienia większych

powierzchni gruntów stanowiły one względnie samodzielne jednostki gospodarcze, wyposażone w niezbędną infrastrukturę produkcyjną. Do końca grudnia 1995 r. oddziały terenowe Agencji zawarły 4,5 tys. umów o dzierżawę takich gospodarstw, na ogólną powierzchnię 2 283 tys. ha. Przeciętny (na 1 umowę) obszar dzierżawionych gruntów w grupie obszarowej powyżej 100 ha wyniósł 509 ha (tab. A.14).

W latach 1992-95 z ogólnej liczby zawartych umów dzierżawy 21,4 tys. umów rozwiązano, w tym 11,1 tys. umów rozwiązano w 1995 r. W wyniku tego procesu „wróciło” do dyspozycji Agencji 278 tys. ha gruntów, z tego 156 tys. ha w 1995 r. Rozwiązania umów następowały przede wszystkim w związku z wygaśnięciem ich terminu. Z ogólnej liczby rozwiązanych umów w terminie wygasło 15,5 tys., a 5,9 tys. umów zostało rozwiązane przed terminem. W całym okresie działalności Agencji oddziały terenowe rozwiązały umowy dzierżawy ze **153** dzierżawcami, jako skutek ich niewywiązywania się z warunków umowy. Liczba ta stanowi 0,7% ogólnej liczby rozwiązanych umów dzierżawy i 0,1% ogólnej liczby umów zawartych. Po rozliczeniu powierzchni i liczby umów zawartych i rozwiązanych, na koniec grudnia 1995 r. dzierżawcy użytkowali **2 745 tys. ha** gruntów Zasobu WRSP, na podstawie **119 tys.** zawartych umów (tab. A.13).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami⁶ Agencja może sprzedać nieruchomości Zasobu WRSP cudzoziemcom⁷, jeśli uzyskali oni stosowne zezwolenie MSW (dla nieruchomości rolnych poprzedzone pozytywną opinią MRiGŻ). Sprzedaż nieruchomości spółkom polskim z mniejszościowym udziałem zagranicznym jest dokonywana po uprzednim uzyskaniu przez nie zgody MPW. Zgoda MPW poprzedza też każdą umowę dzierżawy nieruchomości, zawartą na okres ponad 6 miesięcy z polską spółką z udziałem zagranicznym (bez względu na wielkość tego udziału). Do końca kwietnia 1996 r. **Agencja sprzedała cudzoziemcom 81 ha** oraz wydzierżawiła 36 717 ha. Spółki polskie z mniejszościowym udziałem zagranicznym zakupiły odpowiednio 10 400 ha oraz wydzierżawiły 101 677 ha.

⁶ Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców oraz ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym.

⁷ W rozumieniu ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców, **cudzoziemcem** jest osoba fizyczna nie posiadająca obywatelstwa polskiego, osoba prawna mająca siedzibę za granicą lub osoba prawna mająca siedzibę na terytorium RP, kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez te podmioty. W przypadku spółki prawa handlowego za kontrolowaną uważa się spółkę, w której osoby wymienione wyżej posiadają bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 50% kapitału zakładowego (jednolity tekst ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców - Dz.U. Nr 54 z 11 maja 1996 r. poz. 245)

W przeciwieństwie do rosnących nominalnych cen sprzedaży gruntów, **czynsze za dzierżawę** gruntów rolnych, wyrażone w dt pszenicy, miały tendencję spadkową. O ile w 1994 r. średni czynsz za dzierżawę 1 ha gruntów przeznaczonych do produkcji rolnej sięgał 2,3 dt pszenicy, to w 1995 r. wynosił on 2,0 dt/ha. Wynikało to z wielu okoliczności, w tym m.in. z tego, że oferowane przez dzierżawców czynsze coraz częściej były adekwatne do możliwości produkcyjnych gospodarstwa, a także z tego, że część wydzierżawianych w 1995 r. nieruchomości charakteryzowała się niską jakością gruntów. Poza tym, w wyniku czteroletniej działalności Agencji popyt na ziemię został w znacznym stopniu zaspokojony, zwłaszcza w tych rejonach kraju, gdzie gruntów Zasobu WRSP było najwięcej.

W gospodarstwach Skarbu Państwa prowadzących działalność hodowlaną,⁸ którą Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej uznał za szczególnie ważną dla postępu biologicznego w całym rolnictwie oraz w tych gospodarstwach, które charakteryzowały się dużym i niepodzielnym majątkiem (gdzie podział mógłby prowadzić do spadku efektywności ekonomicznej), tworzone były **jednoosobowe spółki** Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Ogółem do końca 1995 r. w siedmiu oddziałach terenowych Agencji powołano 137 jednoosobowych spółek, w tym 104 spółki specjalizujące się w hodowli roślin (38) lub zwierząt (66). Pozostałe jednoosobowe spółki Agencji prowadzą działalność rolniczą, przemysłową, w zakresie przetwórstwa rolnego, handlu i usług. Niezależnie od wniesionych aportem 5,6 tys. ha gruntów, znajdujących się głównie pod budynkami i budowlami (a także innych składników majątku trwałego i obrotowego), powołane do końca 1995 r. spółki dzierżawią od Agencji 265 tys. ha gruntów,⁹ w tym 233 tys. ha użytków rolnych. Z dzierżawionej przez jednoosobowe spółki Agencji powierzchni do końca grudnia 1995 r. nie rozwiązano żadnej umowy.

Jak już zaznaczono wcześniej, w strukturze obszarowej nieruchomości rolnych sprzedanych i wydzierżawionych, co do ilości zawartych umów dominują

---

⁸ Zagadnienia wyników hodowli i produkcji w jednoosobowych spółkach Agencji są omawiane w dalszej części „Raportu ...”

⁹ Dzierżawiona przez jednoosobowe spółki Agencji powierzchnia jest wykazywana w ogólnej powierzchni dzierżaw z Zasobu WRSP.

umowy na kupno i dzierżawę gruntów o powierzchni do 100 ha. Można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że większość tych gruntów trafiła do już istniejących gospodarstw rolnych, dając 170 tys. rolników możliwość powiększenia swoich gospodarstw średnio o około 4 ha. Pozostała sprzedaż i dzierżawa gruntów, o powierzchniach nieruchomości przekraczających 100 ha, zapoczątkowała działalność 4,7 tys. gospodarstw prywatnych i gospodarstw spółek Agencji, o przeciętnej powierzchni około 500 ha, podczas gdy średni obszar zlikwidowanych ppgr przekraczał 2 200 ha.

W procesie restrukturyzacji gospodarstw Skarbu Państwa część nieruchomości Zasobu WRSP (głównie w postaci zorganizowanego gospodarstwa rolnego, przetwórczego lub usługowego) została przekazana w **administrowanie**. Jest to forma kontraktu menadżerskiego, początkowo (ustawą z 19 października 1991 r.) zarezerwowana dla mienia, które w aktualnych warunkach nie mogło zostać racjonalnie zagospodarowane w drodze sprzedaży, bądź dzierżawy. Nowelizacja tej ustawy nadała administrowaniu taką samą rangę, jak pozostałym kierunkom rozdysponowania mienia Zasobu WRSP.

Do końca 1995 r. powołanych zostało 237 gospodarstw SP w administrowaniu, a równocześnie - na skutek trwających nadal procesów restrukturyzacji mienia Zasobu WRSP (także i w tych gospodarstwach) oraz poszukiwania lepszych rozwiązań organizacyjnych i ekonomicznych - 33 umowy o administrowanie rozwiązano. W ten sposób „wycofano” z administrowania 57,7 tys. ha gruntów, przeznaczając je przede wszystkim do dzierżawy lub sprzedaży. Na koniec grudnia 1995 r. 204 gospodarstwa w administrowaniu użytkowały 333 tys. ha gruntów Zasobu WRSP.

Inną formą zagospodarowania mienia Skarbu Państwa jest przekazanie go w zarząd i wieczyste użytkowanie innym podmiotom. W szczególności mienie to zostało przekazane w zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej (24 tys. ha) oraz Parkom Narodowym i Lasom Państwowym (10 tys. ha). W wieczyste użytkowanie oddziały terenowe Agencji przekazały ogółem 8 tys. ha gruntów. Do końca 1995 r. również i z tych kierunków rozdysponowania „powróciło” około 6 tys. ha gruntów. Według stanu na koniec grudnia 1995 r. w

zarządzie i wieczystym użytkowaniu pozostawały nieruchomości Zasobu WRSP o powierzchni 41 tys. ha, w tym 4 tys. ha w zarządzie państwowych osób prawnych.

W ogólnej powierzchni nieruchomości przejętej do Zasobu WRSP do końca grudnia 1995 r. Agencja przejęła z byłych państwowych gospodarstw rybackich 250 tys. ha jezior i 41 tys. ha stawów¹⁰. Około 1 tys. ha jezior pochodzących z tego źródła zostało zagospodarowane poprzez sprzedaż, lub nieodpłatne przekazanie innym użytkownikom. Natomiast podstawową formą zagospodarowania jezior pozostających w Zasobie WRSP, podobnie jak w przypadku gruntów rolnych jest dzierżawa, w której znajduje się 183 tys. ha jezior (73% powierzchni przejętej z pgryb.). Jeziora zagospodarowano także poprzez przekazanie ich w administrowanie (35 tys. ha), lub w zarząd bądź wieczyste użytkowanie (6 tys. ha). W dalszym ciągu pozostaje w Zasobie WRSP w tymczasowym zarządzie około 25 tys. ha jezior. W zagospodarowaniu stawów przejętych do Zasobu WRSP z byłych państwowych gospodarstw rybackich także dominuje forma dzierżawy (18 tys. ha) i administrowania (17 tys. ha). Zagospodarowanie poprzez sprzedaż i nieodpłatne przekazanie dotyczy stawów o powierzchni około 700 ha, a w tymczasowym zarządzie znajdują się stawy o powierzchni 5 tys. ha (tab. A.17).

Równoległe z restrukturyzacją i zagospodarowywaniem przejętych gruntów Agencja zagospodarowywała obiekty produkcyjne, handlowe i usługowe przejęte do Zasobu WRSP. Również i tu dominującą formą zagospodarowania jest dzierżawa (połączona z reguły z dzierżawą gruntów). Zagospodarowano w ten sposób 70% gorzelni, winiarni i browarów, 61% masarni i rzeźni, 63% suszarni zbóż i zielonek oraz mieszalni pasz, jak również 30% obiektów socjalnych, kulturalnych i sportowych. Do końca grudnia 1995 r. sprzedano m.in. 61 gorzelni, winiarni i browarów (7%), 42 suszarnie zbóż i zielonek (5%), 38 mieszalni pasz (5%), 133 sklepy (32%). Podobne ilości tych obiektów wniesiono aportami do jednoosobowych spółek Agencji. Także gospodarstwa Skarbu Państwa w administrowaniu posiadają pewną liczbę obiektów produkcyjnych, handlowych i usługowych, w tym m.in. 75 gorzelni, winiarni i browarów (9%), 85 mieszalni pasz (12%), 112 suszarni zbóż i zielonek (12%), 64 obiekty

---

¹⁰ Łącznie z jeziorami i stawami przejętymi od innych podmiotów do Zasobu WRSP przejęto 262 tys. ha jezior i 44 tys. ha stawów.

socjalne, kulturalne i sportowe (10%). Pozostałe obiekty znajdują się w gospodarstwach Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie (tab. A.18).

Z prawie 2 300 obiektów zabytkowych, mających charakter zwspółów dworskich i pałacowo-parkowych 58% wydierżawiono, 5% sprzedano, 6% wniesiono aportami do spółek, 9% pozostawało w gospodarstwach administrowanych, a 20% pozostawało w gospodarstwach w tymczasowym zarządzie (tab. A.18).

Jednym z ważniejszych obowiązków statutowych Agencji jest sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad mieniem Zasobu WRSP. Agencja wykonuje ten obowiązek poprzez komórki organizacyjne oddziałów terenowych. Od 1 stycznia do 31 grudnia 1995 r. dokonano łącznie 2778 kontroli¹¹ w 2186 jednostkach, z czego 326 kontroli przeprowadzono w 232 gospodarstwach SP w tymczasowym zarządzie oraz 193 kontrole w 129 gospodarstwach SP w administrowaniu. Pracownicy oddziałów terenowych Agencji przeprowadzili także 2259 kontroli u 1825 dzierżawców, a rady nadzorcze 118 jednoosobowych spółek Agencji odbyły 531 posiedzeń. W ogólnej liczbie przeprowadzonych kontroli 254 miały charakter sprawdzający wykonanie zaleceń pokontrolnych. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości łącznie w 945 jednostkach gospodarczych, w tym u 716 dzierżawców mienia Zasobu WRSP. W 583 przypadkach zwrócono uwagę na potrzebę większej dbałości w gospodarowaniu majątkiem Zasobu WRSP (w tym u 456 dzierżawców), a w 344 przypadkach - na konieczność uregulowania obowiązków podatkowych i ubezpieczenia mienia. Skutkiem przeprowadzonych kontroli w 1995 r. było m.in. odwołanie lub zwolnienie 29 osób z zajmowanych stanowisk.

W sprawowaniu nadzoru właścicielskiego Agencja posługuje się również sprawozdawczością rzeczową i finansową jednostek gospodarczych, a w stosunku do dzierżawców także kontrolą wywiązywania się ich z przyjętych zobowiązań. W wyniku dokonanych kontroli i stwierdzonych uchybień w wykonywaniu warunków umowy dzierżawy 239 umów dzierżawy zakwalifikowano jako zagrożone rozwiązaniem.

---

¹¹ Nie obejmuje kontroli prowadzonych przez Zespół Kontroli Wewnętrznej AWRSP, które omówione są w punkcie 10 „Raportu...”.

3. Hodowla i postęp biologiczny w jednoosobowych spółkach Agencji

Agencja realizuje program rozwoju hodowli zwierząt i roślin oraz nasienictwa, przede wszystkim w utworzonych w tym celu spółkach „hodowlanych”. Do końca 1995 r. utworzono 104 takie spółki, w tym 30 spółek w 1995 r. (4 spółki hodowli roślin i 26 spółek hodowli zwierząt).

Restrukturyzacja byłych ppgr, zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt oraz organizacja spółek hodowlanych już na majątku gospodarstw Skarbu Państwa (wówczas jeszcze na etapie tymczasowego zarządu) odbywała się ściśle pod kątem zachowania niezbędnego potencjału hodowlanego i reprodukcyjnego hodowli roślin i nasienictwa oraz tak, aby w gospodarstwach hodowli zwierząt zachowany został najcenniejszy materiał zarodowy. Dokonano również - m.in. - uszczegółowienia zadań postawionych przed spółkami i określono środki przekazane do ich dyspozycji. W ten sposób, zarówno areal gruntów wniesionych aportem i dzierzawionych przez spółki jak i zasób przekazanych im środków trwałych i obrotowych dostosowany został do wyznaczonych im zadań hodowlanych.

Według stanu na 31 grudnia 1995 r. ogólna powierzchnia gruntów użytkowanych przez 104 spółki hodowlane wynosiła 167 tys. ha, w tym 155 tys. ha użytków rolnych i w porównaniu z arealem gruntów byłych ppgr, na bazie których powstały te spółki była o 40% mniejsza. Spółki hodowlane Agencji są ulokowane na terenie 46 województw; nie występują jedynie w województwach: jeleniogórskim, ostrołęckim i rzeszowskim.

Spośród 38 spółek hodowli roślin 24 spółki zajmują się hodowlą roślin rolniczych, a 14 hodowlą roślin ogrodniczych. Hodowla twórcza była prowadzona w 36 spółkach, z tego hodowla roślin rolniczych w 23 spółkach, hodowla roślin warzywnych w 12 spółkach, a hodowla roślin ozdobnych w 9 spółkach, w tym w 8 spółkach jednocześnie z hodowlą roślin warzywnych. Wśród spółek realizujących

hodowlę twórczą w 1995 r. rejestracji nowych odmian dokonało 13 spółek prowadzących hodowlę twórczą roślin rolniczych, 7 spółek hodujących rośliny warzywne i 7 spółek hodujących rośliny ozdobne. Spółki te, w 1995 r. zarejestrowały 21 nowych odmian roślin rolniczych, 26 nowych odmian warzyw, 36 nowych odmian roślin ozdobnych. Zarejestrowane w 1995 r. przez spółki odmiany stanowią 6,2% ogółu odmian roślin rolniczych, 10,5% odmian warzyw i 10,3 % odmian roślin ozdobnych wpisanych w tym roku do rejestru. Na koniec 1995 r. spółki hodowli roślin były właścicielami 339 odmian roślin rolniczych, 256 odmian warzyw i 350 odmian roślin ozdobnych. Stanowiło to odpowiednio 68% odmian roślin rolniczych, 41% odmian roślin warzywnych oraz 60% odmian roślin ozdobnych - w stosunku do liczby odmian wpisanych do rejestru.

Spółki hodowli roślin realizowały także w 1995 r. programy produkcji nasiennej. W porównaniu do roku poprzedniego w 1995 r. powierzchnia upraw nasiennych zwiększyła się o ponad 6 tys. ha tj. o 19% i wyniosła 39 tys. ha. Główną pozycję w produkcji materiału siewnego roślin rolniczych stanowią plantacje nasienne zbóż, których powierzchnia w 1995 r. wyniosła 22 tys. ha i wzrosła w stosunku do 1994 r. o ponad 1 tys. ha (o 6,6%). Szczególnie duży postęp odnotowano w produkcji nasion warzyw i roślin ozdobnych. W 1995 r, w stosunku do roku poprzedniego powierzchnia plantacji nasiennych warzyw wzrosła o 35%, a roślin ozdobnych o 94%.

W spółkach hodowli roślin o kierunku produkcji nasiennej wzrosła w 1995 r. wartość sprzedaży materiału siewnego o 54% w stosunku do roku poprzedniego, w tym materiału siewnego roślin rolniczych - o 47%. Ogólna wartość sprzedaży materiału siewnego przez spółki hodowlane w 1995 r. wyniosła 93,6 mln zł. Ponad 88% sprzedanego w kraju materiału siewnego zostało wyprodukowane na gruntach spółek hodowlanych Agencji lub dzięki zorganizowanej przez nie kontraktacji.

Spośród 66 spółek hodowli zwierząt 63 spółki realizują programy ściśle rozumianej hodowli różnych gatunków zwierząt, a 3 spółki mają charakter usługowo-treningowy koni (TWK SP w Warszawie, OTK SP w Sopocie i CWJ SP w Poznaniu).

W 1995 r. hodowla bydła prowadzona była w 54 spółkach, trzody chlewnej w 30, owiec w 23, koni w 32, a w 5 spółkach prowadzono hodowlę drobiu lub zwierząt futerkowych.

Na koniec 1995 r. spółki hodowli zwierząt posiadały: 20152 krowy, 7782 maciory, 12076 owiec, 2232 klacze. W stosunku do 1994 r. zanotowano spadek pogłowia stada rozrodczego od 8,6% - w przypadku krów, do 19,5% w przypadku owiec. Wzrost odnotowano jedynie w pogłowie macior - o 3,6%. Zmiany w pogłowie zwierząt w spółkach hodowli zwierząt są zarówno skutkiem utrzymującej się dekoniunktury w chowie bydła i owiec, a częściowo również trzody chlewnej, jak też - w pewnej mierze - są wynikiem prowadzonej selekcji.

Należy podkreślić, że hodowla zwierząt prowadzona była także w większości spółek hodowli roślin i w 11 jednostkach przekazanych w administrowanie przez Oddział Terenowy Agencji w Warszawie (szczególnie hodowla bydła, trzody chlewnej i koni).

W hodowli bydła mlecznego najważniejszym celem jest dążenie do poprawy wydajności mlecznej oraz zawartości białka i tłuszczu w mleku. Z uwagi na te cechy podstawową rasą bydła hodowaną w spółkach Agencji jest bydło rasy czarno-białej z dolewem krwi holsztyńsko-fryzyjskiej, które stanowi blisko 90% ogólnego stanu pogłowia bydła w tych spółkach.

Wszystkie krowy ras mlecznych utrzymywane w spółkach hodowli zwierząt objęte są kontrolą użytkowości mlecznej. Średnia wydajność tych krów wyniosła w 1995 r. ponad 5 tys. kg mleka od krowy.

O wysokiej wartości genetycznej stada krów będących własnością gospodarstw hodowlanych Agencji, obok wydajności mleka, świadczy stosunkowo duży odsetek krów-matek buhajów. Na ogólną liczbę (w kraju) 2573 krów - matek buhajów ras mlecznych 45,1% tych matek jest własnością Agencji. Jednocześnie na ogólną liczbę 893 buhajów wstawionych w 1995 r. do wychowalni buhajów - 485, czyli 54,3% pochodzi z obór Agencji. Na ogólną liczbę 674 buhajów sprzedanych w 1995 r. w Polsce do SHiUZ i punktów kopulacyjnych z wychowalni Agencji pochodziło 68,1% buhajów.

W 1995 r. z obór Agencji sprzedano 1395 jałówek cielných, co jest wynikiem stosunkowo słabym. Jest to jednak m.in. rezultatem intensywnie prowadzonego programu zwalczania białaczki u bydła i dużego brakowania krów w stadach własnych. Dzięki przeprowadzonej selekcji na koniec 1995 r. już 11 tys. krów stało w oborach, które posiadały oficjalne świadectwo, że są wolne od białaczki. Proces zwalczania białaczki będzie kontynuowany w 1996 r.

Hodowla trzody chlewnej prowadzona była w 30 jednoosobowych spółkach Agencji. W 1995 r. nastąpiła pewna aktywizacja hodowli trzody chlewnej, mimo generalnej dekonunktury w chowie tego gatunku. Stado macior hodowlanych wzrosło w 1995 r. w stosunku do 1994 r. w spółkach Agencji o ponad 800 sztuk. Na skutek bardzo ograniczonego popytu wzrostowi liczby loch hodowlanych nie towarzyszył jednak wzrost sprzedaży sztuk hodowlanych. W 1995 r. sprzedano 2872 knurki hodowlane, tj. o 1487 sztuk mniej niż w 1994 r. oraz 11275 loszek hodowlanych, tj. o 1827 mniej niż w 1994 r. Odnotowano natomiast wyraźny wzrost sprzedaży żywca wieprzowego. Liczba świń sprzedanych średnio od jednej maciory wyniosła w spółkach hodowlanych Agencji w 1995 r. - 14,4 sztuk, co oznacza wzrost w stosunku do 1994 r. o 1,5 sztuki.

Działania spółek hodowlanych w zakresie trzody chlewnej zmierzają w kierunku zintensyfikowania produkcji i sprzedaży loszek i knurków hodowlanych. W tym celu spółki zwiększają produkcję loszek krzyżówkowych wbp x pbz oraz produkcję i sprzedaż knurków ras czystych i krzyżówkowych linii męskich: pietrain, hampshire, duroc, belgijska krajowa. Działania te mają doprowadzić do produkcji hybrydów charakteryzujących się wyższym tempem wzrostu, dużym udziałem mięsa w tuszy oraz lepszą zdrowotnością, co w efekcie spowoduje wzrost ekonomicznej opłacalności tuczu trzody chlewnej.

Hodowla owiec prowadzona była w 23 jednoosobowych spółkach Agencji. Niska cena na wełnę i jagnięta powoduje, że większość stad owiec nie przynosi zysku. W 1995 r., ze względu na brak popytu, ze stad spółek hodowlanych Agencji sprzedano tylko 903 tryczki oraz 434 jarki, co łącznie stanowi tylko 8,4% ogólnej

liczby odchowanych jagniąt. Przewiduje się, że w 1996 r. nastąpi dalszy spadek pogłowia matek owczych.

Hodowla koni prowadzona była w 32 spółkach Agencji. W skład stada zarodowego wchodziło: 23,4% klaczy pełnej krwi angielskiej, 9,1% klaczy czystej krwi arabskiej, 16,6% klaczy rasy małopolskiej, 37,3% klaczy rasy wielkopolskiej i szlachetnej półkrwi, 4,1% klaczy rasy śląskiej, 4,1% klaczy koni zimnokrwistych, 3,3% klaczy koników polskich oraz 2,1% klaczy huculów. Struktura stada klaczy hodowlanych w spółkach Agencji dostosowana jest do potrzeb odchowu wymaganej liczby ogierów, użytkowanych do reprodukcji koni znajdujących się u rolników, celem utrzymania globalnego pogłowia koni w pożądanej kondycji, zgodnie z kierunkami użytkowania w poszczególnych rejonach kraju. Jedynie koniki polskie i hucule traktowane są jako hodowla zachowawcza.

W 1995 r. zakłady treningowe zakupiły 180 ogierów, z czego 92,2% pochodziło ze spółek Agencji. W odniesieniu do średniego stanu klaczy liczba sprzedanych ogierów przez spółki Agencji stanowiła 7,4%, co jest wskaźnikiem dobrym. Jednocześnie, w wyniku przeprowadzonych w 1995 r. prób dzielności 24 ogiery uznane zostały za wybitne.

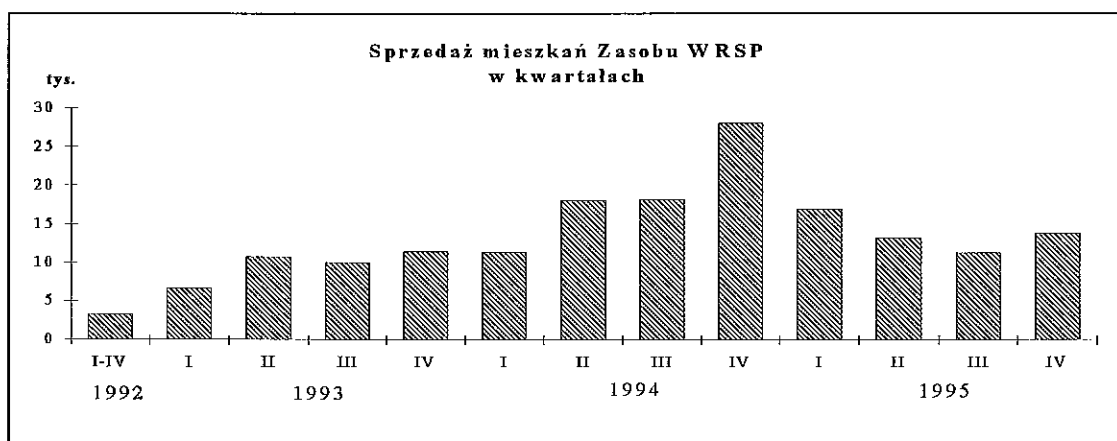
Działalność hodowlana w jednoosobowych spółkach Agencji zasilana była środkami przeznaczonymi na wspieranie postępu biologicznego. Dotacje otrzymane w 1995 r. na ten cel wyniosły ogółem 11,6 mln zł, a mimo to generalnie były niewystarczające, aby zapewnić opłacalność hodowli zarodowej. Dotacje otrzymane w 1995 r. przez spółki hodowlane Agencji w związku z hodowlą bydła stanowiły jedynie 3,8% wpływów z utrzymania tego gatunku zwierząt. Dotacje do hodowli koni były natomiast w głównej mierze związane z dopłatami do stad ogierów i zakładów treningowych, zaś stadniny koni otrzymały tylko 28,9% kwoty dotacji przeznaczonych na dopłaty do hodowli koni.

O rentowności spółek hodowlanych w 1995 r. decydowały w dużym stopniu dochody uzyskiwane z działalności innej niż hodowla.

4. Gospodarka mieszkaniowa

W procesie restrukturyzacji mienia przejętego do Zasobu WRSP wyodrębniony został majątek służący celom socjalnym, w tym także mieszkania. Dzięki rozwiązaniom ustawowym podmioty gospodarcze powstałe w oparciu o mienie Zasobu WRSP uwolnione zostały od obciążeń finansowych związanych z obsługą sfery socjalnej, a lokatorzy mieszkań mogą je wykupić na dogodnych, preferencyjnych warunkach.

Razem z innym mieniem zlikwidowanych ppgr Agencja przejęła także **328 tys.** mieszkań z czego około 1 tys. mieszkań w 1995 r. Z przejętych mieszkań do końca grudnia 1995 r. sprzedano **173 tys.**, czyli 53% mieszkań przejętych do Zasobu WRSP.

Niezależnie od tego przekazano nieodpłatnie (gminom, byłym właścicielom itp.) oraz wniesiono jako aport do spółek około 1 tys. mieszkań.

W 1995 r. sprzedano **55 tys.** mieszkań (w 1994 r. - 76 tys. mieszkań), co świadczy o utrzymującym się dużym zainteresowaniu najemców nabyciem mieszkań na własność (tab. A.19). W stosunku do ilości przejętych mieszkań, najwyższe wskaźniki sprzedaży (na koniec 1995 r.) osiągnęły oddziały terenowe Agencji w Rzeszowie (76%), Lublinie (75%), Szczecinie (69%), Koszalinie (68%) i Suwałkach (68%), natomiast najwięcej mieszkań sprzedały oddziały w Koszalinie (21 134), w Warszawie (18 037) i we Wrocławiu (17 171).

Z liczby 154 tys. mieszkań, jakie na koniec grudnia 1995 r. pozostały w Zasobie WRSP - 28% zamieszkiwali pracownicy gospodarstw, 33% emeryci i renciści, 35% inni najemcy, a pozostałe 4% to mieszkania nie zasiedlone.

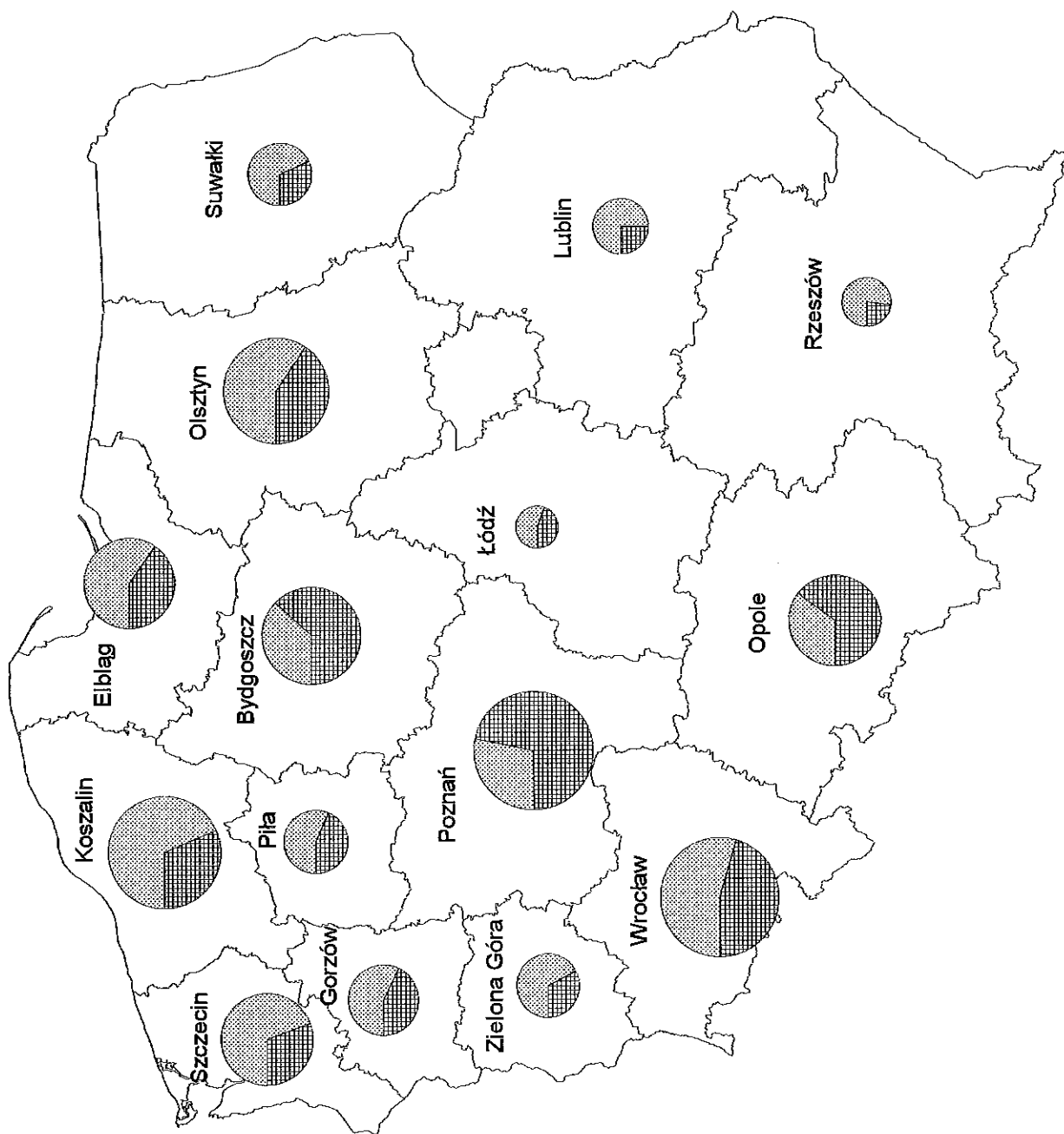
Nabywcy i lokatorzy 79 tys. mieszkań zorganizowali przy udziale pracowników Agencji 480 spółdzielni mieszkańców, z tego najwięcej na terenie województwa szczecińskiego (63 spółdzielnie, 11 tys. mieszkańców) i poznańskiego (37 spółdzielni, 18 tys. mieszkańców). Na administrowanie 145 tys. mieszkań Zasobu WRSP podpisane zostało 1118 umów, z których m.in. 365 (63 tys. mieszkań) ze spółdzielniami mieszkańców, 469 (27 tys. mieszkań) z dzierżawcami nieruchomości rolnych oraz 48 (12 tys. mieszkań) z zarządami jednoosobowych spółek Agencji.

W następstwie sprzedaży mieszkań powstało - z mocy przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali - 19 250 wspólnot mieszkaniowych, na których ciąży obowiązek przejęcia od Agencji zarządu nieruchomościami wspólnymi. W 1995 r. w ramach działań organizacyjnych odbyło się 7 825 zebrań wspólnot, które wybrały 3 586 zarządów. W 1 809 wspólnotach zarządcami zostały osoby fizyczne, a w 1 977 wspólnotach - osoby prawne (w tym w 986 wspólnotach - spółdzielnie mieszkańców). W pozostałych wspólnotach mieszkaniowych, do czasu uregulowania tej kwestii przez właścicieli mieszkań, zarząd sprawowany jest nadal przez Agencję.

Pomimo sprzedania ponad 50% przejętych do Zasobu WRSP mieszkań gospodarka zasobami mieszkaniowymi jest dla Agencji nadal źródłem wielu problemów nie tylko natury organizacyjnej (administrowanie rozproszonym terytorialnie majątkiem), ale także finansowej. Zapoczątkowane w 1993 r. i kontynuowane w następnych latach prace, mające na celu uporządkowanie stanu formalno-prawnego mieszkań, zwiększenia ich sprzedaży oraz poprawę organizacji zarządzania zasobami mieszkaniowymi, nie przyniosły jeszcze znaczących efektów ekonomicznych dla Agencji. W 1995 r. wydatki statutowe, związane z obsługą zasobów mieszkaniowych, które poniosły oddziały terenowe Agencji wyniosły 33,7 mln zł, podczas gdy w 1994 r. analogiczne wydatki wyniosły 18,5 mln zł. (wzrost o 82%). Wydatki te wynikają m.in. z konieczności pokrycia części kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań zamieszkałych przez emerytów i rencistów, finansowania skutków obowiązywania cen urzędowych za energię ciepłą oraz z faktu, że część lokatorów uchyla się od płacenia czynszu lub ponoszenia opłat za świadczone usługi (kanalizacja, wywóz śmieci itp.).

Wg stanu na 31.12.1995 r.

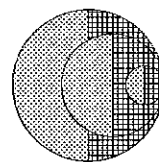
Mieszkania Zasobu WRSP

/w tys./

42

21

4.2

sprzedane

pozostające w zasobie WRSP

5.   Zatrudnienie i aktywizacja zawodowa bezrobotnych

Jednym z ważnych zadań Agencji jest tworzenie miejsc pracy dla pracowników byłych ppgr, zwalnianych z pracy w wyniku procesów restrukturyzacji tych gospodarstw. Zadanie to jest tym bardziej trudne, że zmiana warunków ekonomicznych i organizacyjnych objęła nie tylko gospodarstwa Skarbu Państwa, ale także całe otoczenie rolnictwa. W zlikwidowanych ppgr, na dzień podpisania protokołów przejęcia ich mienia do Zasobu WRSP pracowało 193 tys. osób.

Według sprawozdań GUS (kwestionariusz Z-01) w gospodarstwach Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie i w administrowaniu oraz w jednoosobowych spółkach Agencji na koniec 1995 roku pracowało około 46 tys. osób, w tym 43 tys. pełnozatrudnionych. W przeliczeniu na 100 ha UR było to średnio 2,3 osoby w gospodarstwach w tymczasowym zarządzie, 5,5 osoby w gospodarstwach w administrowaniu i 9,2 osoby w jednoosobowych spółkach Agencji. Równocześnie, według szacunków dokonanych na podstawie badania statystycznego przeprowadzonego w gospodarstwach dzierżawców gruntów z Zasobu WRSP o obszarze dzierżawy przekraczającej 100 ha (bez spółek Agencji), bądź dzierżawiących wyodrębniony obiekt rolno-przemysłowy, zatrudnionych było na koniec 1995 r. 77 tys. pracowników (4,2 osoby na 100 ha UR), w tym 62 tys. pełnozatrudnionych (tab. A.20).

Uwzględniając dane i szacunki z obu tych źródeł łączne zatrudnienie w gospodarstwach rolnych podległych Agencji oraz u dzierżawców mienia Zasobu WRSP w grudniu 1995 r. wynosiło około 123 tys. osób, to znaczy o 20 tys. osób (o 14%) mniej niż w 1994 r. Liczba zatrudnionych zmniejszyła się przede wszystkim w gospodarstwach w tymczasowym zarządzie (prawie czterokrotnie), na skutek postępującego procesu restrukturyzacji i rozdysponowania mienia Zasobu WRSP, ale także - choć już w mniejszym stopniu (spadek o 10%) - w gospodarstwach w administrowaniu. Wraz ze wzrostem liczby dzierżaw gospodarstw i obiektów rolno-

przemysłowych również wzrosła liczba zatrudnionych (o 4 tys. osób)¹². Wzrosła także liczba zatrudnionych w jednoosobowych spółkach Agencji o ponad 5 tys. osób (w porównaniu do stanu z grudnia 1994 r.), ale też w 1995 r. powstało 39 takich spółek.

Badania ekonomicznej aktywności ludności (BAEL) realizowane przez GUS wykazują spadek liczby bezrobotnych, których poprzednie miejsce pracy znajdowało się w sektorze publicznym rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa. Liczba ta zmniejszała się z poziomu 99 tys. osób w lutym 1994 r. do 83 tys. w lutym 1995 r., a następnie 63 tys. w maju i 58 tys. w listopadzie 1995 r.¹³ Krajowy Urząd Pracy, biorąc pod uwagę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, określił ich liczbę w sektorze publicznym rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa na koniec 1995 r. na 70 840 osób.

Z punktu widzenia możliwości przewycięzania bezrobocia wśród byłych pracowników ppgr problemem jest nie tyle odsetek bezrobotnych w sektorze publicznym rolnictwa, który wynosi około 2,5% ogólnego bezrobocia w kraju i około 6% bezrobocia na wsi, lecz duża koncentracja tego zjawiska w województwach i gminach o ogólnie wysokim bezrobociu strukturalnym (np. woj. koszalińskie, słupskie, suwalskie). Problemem jest także izolacja przestrzenna i społeczna większości osiedli „po-pgr-owskich”.

Jednym z instrumentów oddziaływania na zachowanie istniejących miejsc pracy jest zawieranie przez oddziały terenowe Agencji umów dzierżawy z klauzulą przewidującą obowiązek zatrudnienia przez dzierżawcę na dotychczasowych warunkach określonej liczby pracowników (przez okres na ogół 2 lat).

Agencja stosuje także liczne udogodnienia i preferencje mające na celu pełne wykorzystanie gruntów i niezagospodarowanych obiektów w celu tworzenia nowych miejsc pracy. Wymienić tu można objęcie preferencjami w procedurach przetargowych spółek pracowników, stosowanie m.in. kryterium wielkości zatrudnienia przy wyborze oferty przetargowej, rozkładanie na korzystne raty (do 15 lat)

---

¹² W stosunku do stanu na 31 grudnia 1994 liczba umów i powierzchnia dzierżaw nieruchomości o obszarze ponad 100 ha z Zasobu WRSP zwiększyły się o ok. 50%, a przyrost zatrudnienia u dzierżawców wyniósł ok. 5%.

¹³ Definicja bezrobotnego przyjęta w badaniu BAEL obejmuje osoby w wieku 15 lat i więcej nie wykonujące żadnej pracy zarobkowej i aktywnie poszukujące pracy.

należności z tytułu sprzedaży nieruchomości, jeśli nabywca tworzy na nabytym mieniu nowe miejsca pracy, umożliwianie zwolnienia dzierżawcy z opłat czynszowych (na okres do 5 lat) w przypadku m.in. realizacji inwestycji tworzących nowe miejsca pracy itp.

W ramach wielokierunkowych działań podjętych przez Agencję w zakresie aktywizacji zawodowej byłych pracowników ppgr nawiązana została współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się zwalczaniem bezrobocia¹⁴. Agencja udzielała też szerokiego wsparcia różnorodnym inicjatywom regionalnym i lokalnym w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy. Na szczególną uwagę zasługują działania podjęte wspólnie z Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Krajowym Urzędem Pracy jak również z Wojewódzkimi i Rejonowymi Urzędami Pracy, oparte na zawartym 6 stycznia 1995 r. porozumieniu w *sprawie współdziałania w zakresie łagodzenia bezrobocia wśród byłych pracowników ppgr*. Zastąpiło ono poprzednie porozumienie z 1 czerwca 1993 r. W ramach tego porozumienia Agencja wytypowała z majątku Zasobu WRSP obiekty nadające się do wykorzystania w celu uruchomienia działalności gospodarczej, a nie wykorzystywane przez okres co najmniej jednego roku. Podejmujący działalność gospodarczą w tych obiektach mogą ubiegać się o pożyczki z Funduszu Pracy, z ewentualnym poręczeniem 50% kwoty pożyczki przez AWRSP. Według stanu na dzień 31 grudnia 1995 r., w ramach podpisanych porozumień między AWRSP i MPiPS, Agencja udzieliła 30 poręczeń dla wnioskujących podmiotów gospodarczych na kwotę 1,5 mln zł. Z poręczeń Agencji skorzystało 11 spółek z o.o. i 19 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Podejmowane wspólne działania oddziałów terenowych Agencji i urzędów pracy w zakresie aktywizacji zawodowej pozwoliły na utworzenie znacznej liczby nowych miejsc pracy u przedsiębiorców prywatnych, w różnych dziedzinach działalności gospodarczej, w tym pozarolniczej - na majątku Zasobu WRSP. W 1995 r. finansowane ze środków GOCS (Grupa Obsługi Celów Statutowych)

---

¹⁴ Najważniejszymi partnerami są tutaj Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej oraz Krajowy Urząd Pracy wraz z Wojewódzkimi i Rejonowymi Urzędami Pracy, jak również Agencje Rozwoju Regionalnego, Fundacje np. Fundacja Rolnicza, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biuro Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, Towarzystwo Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych i inne. Bardzo ważnymi partnerami są dla Agencji związki zawodowe oraz organizacje i zrzeszenia pracowników i pracodawców wśród których wyróżnić należy Federację Związków Pracodawców Rolnych.

prace związane z prowadzeniem melioracji, zalesień i rozwoju infrastruktury technicznej na nieruchomościach Zasobu WRSP, pozwoliły na zatrudnienie około 1 tys. osób, głównie w trybie prac interwencyjnych i robót publicznych.

W listopadzie 1995 r. przekazane zostały środki PHARE przyznane Agencji, w kwocie 4 mln ECU, które pozwoliły na uruchomienie Funduszu Aktywizacji Bezrobotnych (FAB). Ze środków FAB planuje się utworzenie 3-3,5 tys. nowych miejsc pracy w województwach: koszalińskim, słupskim, elbląskim, suwalskim i krośnieńskim.

W 1995 r. kontynuowana była w wybranych gminach współpraca z samorządami lokalnymi i Agencjami Rozwoju Regionalnego w zakresie inicjatyw lokalnych pobudzających przedsiębiorczość i tworzących nowe miejsca pracy. AWRSP jest zaangażowana w kilka takich programów. Jednym z nich jest program pilotażowy dla czterech gmin rejonu Nidzicy, w ramach którego uruchomiony został fundusz inwestycyjno-pożyczkowy. Fundusz udzielać będzie przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy i bezrobotnym pragnącym podjąć taką działalność: poręczeń, nieoprocentowanych pożyczek oraz pomocy rzeczowej na ekonomiczne usamodzielnienie się rodzin bezrobotnych. Ponadto uruchomiony będzie program pracy nakładczej. Koszt tych przedsięwzięć (rozłożony na 2 lata) wyniesie około 1,4 mln zł, przy czym 1 mln zł wyasygnuje Agencja, a 400 tys. zł będzie pochodziło od gmin. W 1996 r. planowana jest realizacja podobnego programu w rejonie Białogardu (Białogard, Karlino, Tychowo). Inna inicjatywa lokalna rozwija się w rejonie Wicka i Główczyca w województwie słupskim, gdzie zorganizowano m.in. tzw. „inkubator przedsiębiorczości”¹⁵.

Agencja uczestniczy także w realizacji programu rozwoju przedsiębiorczości pn. „Gmina”, finansowanego przez FAPA-ASAP.

Również oddziały terenowe Agencji współdziałają w realizacji lokalnych inicjatyw w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych. W 1995 r. inicjatywy takie wspierane były przez oddziały terenowe w Suwałkach, Rzeszowie i Elblągu, m.in. poprzez organizowanie i finansowanie odpowiednich szkoleń.

---

¹⁵ Jest to rodzaj przedsięwzięcia gospodarczo-szkoleniowego, wspomagającego inicjatywę osób podejmujących własną działalność gospodarczą.

6. Gospodarka finansowa

6.1. Wpływy i wydatki

Zgodnie z art. 20 ustawy z 19 października 1991 r. podstawowym źródłem dochodów Agencji są należności z tytułu sprzedaży oraz czynsz za dzierżawę, najem i użytkowanie mienia wchodzącego w skład Zasobu WRSP. W 1995 r. wpływy Agencji z działalności statutowej wyniosły **721,2 mln zł** i były o 91% wyższe od wpływów roku poprzedniego (tab. A.21). Z uzyskanych wpływów 543,4 mln zł (75%) pochodziło ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP w tym 177,7 mln zł (25%) ze sprzedaży gruntów, 55,2 mln zł (8%) ze sprzedaży mieszkań, 61,2 mln zł (8%) ze sprzedaży innych nieruchomości, 104,1 mln zł (14%) ze sprzedaży ruchomych środków trwałych oraz 145,2 mln zł (20%) ze sprzedaży majątku obrotowego.

Wpływy z tytułu czynszu za dzierżawę i najem w 1995 r. wyniosły 135,7 mln zł i ich udział we wpływach ogółem w porównaniu do roku poprzedniego wzrósł z 13% do 18%. Wpływy z tytułu przekazania mienia w zarząd i użytkowanie wieczyste wyniosły 0,4 mln zł, a z tytułu udziału w zyskach gospodarstw SP - 6,9 mln zł. Pozostałe wpływy Agencji w 1995 r. ukształtowały się na poziomie 34,8 mln zł, a więc zbliżonym do osiągniętego w 1994 r.

W 1995 r. dzierżawcy mienia Zasobu WRSP wpłacili 74% czynszu należnego (w 1994 r. - 70%). Około 3%

Windykacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego i rat
za wykupione mienie Zasobu WRSP w 1995 r.

Należności	Razem		w tym			
	tys. zł	%	czynsz		raty	
	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
Należne	611.577	100.0	178.761	100.0	432.816	100.0
Wpłacone	502.155	82.1	132.545	74.2	369.610	85.4
Prolongowane	26.685	4.4	7.757	4.3	18.928	4.4
Umorzone	5.324	0.9	5.324	3.0	X	X
Nieuregulowane	77.413	12.6	33.135	18.5	44.278	10.2

czynszu należnego dyrektorzy oddziałów terenowych Agencji umorzyli, a także 4% tego czynszu prolongowali, uwzględniając obiektywne trudności jakie miała część dzierżawców

(np. przypadki losowe). Blisko 19% należnego czynszu stanowił czynsz nieuregulowany (podobnie jak w 1994 r.).

Należności Agencji z tytułu rat za wykupiony majątek trwały i obrotowy w 1995 r. wynosiły 432,8 mln zł. Nabywcy mienia Zasobu WRSP uregulowali raty na kwotę 369,6 mln zł (85%), a raty na kwotę 18,9 mln zł zostały przez dyrektorów oddziałów terenowych Agencji prolongowane, przede wszystkim z uwagi na okoliczności losowe dotyczące nabywców. Nieco ponad 10% należnych rat za wykupiony majątek nie zostało uregulowane (tab. A.22).

Z uzyskanych wpływów Agencja regulowała swoje zobowiązania, związane zarówno z realizacją statutowych celów, jak też finansowaniem kosztów funkcjonowania (tab. A.23). W 1995 r. wydatki na realizację celów statutowych wyniosły 605,6 mln zł i były o 110% wyższe w stosunku do roku poprzedniego. Blisko 383,0 mln zł tj. 63% wydatkowane zostało na obsługę zobowiązań przejętych wraz z mieniem zlikwidowanych ppgr. W porównaniu do 1994 r. wydatki z tego tytułu wzrosły o ponad 100%. Ponadto 20,5 mln zł przeznaczono na pokrycie kosztów prac geodezyjnych, czynności notarialnych i prawnych oraz na wycenę majątku i inne prace związane z przygotowaniem programów restrukturyzacji mienia byłych ppgr. W skład pozostałych wydatków statutowych wchodziły m.in. wydatki związane z obsługą zasobów mieszkaniowych (33,7 mln zł), a także z remontami mienia i ochroną zabytków¹⁶ (7,6 mln zł). Znaczącą pozycję (86,5 mln zł) stanowiły wydatki przeznaczone na zasilanie finansowe gospodarstw SP. W okresie poprzedzającym realizację programów restrukturyzacji środki te pozwalały na podtrzymanie aktywności produkcyjnej gospodarstw, a tym samym przeciwdziałały dalszemu wzrostowi bezrobocia wśród pracowników byłych ppgr.

Koszty funkcjonowania struktur organizacyjnych Agencji (czyli 15 oddziałów terenowych i Biura Prezesa wraz z Zamiejscowym Zespołem w Łodzi d/s Zagospodarowania Mienia) w 1995 r. wyniosły 43,8 mln zł. Z kwoty tej 21,0 mln zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników Agencji, co stanowiło 2,9% wpływów z działalności statutowej Agencji (w 1994 r. - 3,2%).

---

¹⁶ Oddziały terenowe Agencji wydatkowały do końca 1995 r. ponad 2 mln zł na rozpoczęcie, bądź kontynuację prac zabezpieczających obiekty zabytkowe. Niezależnie od tego z funduszu rezerwowego Agencji wydatkowano kolejne 2 mln zł, przeznaczając je głównie na zabezpieczenie (dachy, rynny, okapy, okna itp.) najcenniejszych obiektów zabytkowych lub obiektów wymagających najpilniejszej interwencji.

Agencja realizowała w 1995 r. zadania związane z przejmowaniem nieruchomości rolnych na rzecz Skarbu Państwa od rolników, którzy nabyli uprawnienia do renty lub emerytury¹⁷. Z realizacją tych zadań wiązała się zaplanowana w ustawie budżetowej na 1995 r. dotacja celowa. W 1995 r. oddziały terenowe Agencji przyjęły do realizacji 567 wniosków rolników na ogólną powierzchnię 3,7 tys. ha. Największa liczba wniosków wpłynęła do oddziałów terenowych Agencji w Suwałkach (81), Wrocławiu (71), Rzeszowie (66), Koszalinie (60), Olsztynie (53), Gorzowie Wlkp. (53) i Zielonej Górze (50). Średnia odpłatność za 1 ha przejętych w tym trybie nieruchomości wyniosła około 261 zł i wahała się od 320 zł w oddziale terenowym Agencji w Opolu, do 191 zł w oddziale terenowym Agencji w Koszalinie.

W związku z odpłatnym przejmowaniem nieruchomości od rolników w trybie ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników w 1995 r. Agencja otrzymała środki budżetowe w kwocie 965 tys. zł.

6.2. Restrukturyzacja zadłużenia przejętego po zlikwidowanych ppgr

Od chwili powołania do 31 grudnia 1995 r., przejmując mienie 1667 zlikwidowanych ppgr, Agencja przejęła protokolarnie niespłacone zobowiązania tych przedsiębiorstw w kwocie **2 011 mln zł** (w tym - 12 mln zł zobowiązań w 1995 r.), z czego **888 mln zł** stanowiły zobowiązania z tytułu kredytów. Saldo przejętych zobowiązań na 31 grudnia 1995 r. - uwzględniając zarówno dokonane spłaty jak i ich przyrost z tytułu naliczania oprocentowania - wyniosło **1 371 mln zł**, z czego kredyty stanowiły **760 mln zł** (odpowiednio na 31 grudnia 1994 r. saldo przejętych zobowiązań wynosiło 1 542 mln zł, w tym kredyty - 911 mln zł).

Do 31 grudnia 1995 r. Agencja, łącznie z gospodarstwami, spłaciła **1 539 mln zł** zobowiązań, w tym z wpływów pochodzących z rozdysponowania mienia Zasobu WRSP - 779 mln zł, natomiast 742 mln zł - z wpływów z bieżącej

---

¹⁷ Na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz.U. nr 71/1993, poz. 342, z późniejszymi zmianami).

działalności - gospodarstwa. (odpowiednio w 1995 r. - 383 mln zł z rozdysponowania mienia, 147 mln zł - gospodarstwa).

Działalność Agencji w zakresie rozwiązania problemu przejętego zadłużenia skupiała się w 1995 r. na pracach związanych z uruchomieniem nowych form jego restrukturyzacji oraz realizacji takich programów, jak:

- bankowe postępowania ugodowe (bpu) prowadzone w trybie ustawy *o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków*;
- układy o ratalne spłaty zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
- umowy zamiany długów na mienie Zasobu WRSP przy wykorzystaniu potrąceń wierzytelności;
- ugody cywilne gotówkowej spłaty zobowiązań.

Wymienione programy restrukturyzacji zadłużenia objęły do końca grudnia 1995 r. łącznie **1 450 mln zł** przejętych zobowiązań, czyli 94% ich stanu na 1 stycznia 1995 r. W ramach tych działań złożono 490 wniosków o wszczęcie bankowych postępowań ugodowych, wszczętych zostało 246 postępowań, z których 191 do końca 1995 r. zakończyło się zawarciem ugód bankowych. Ogółem do objęcia procedurami bpu zgłoszono **1 300 mln zł** zobowiązań (w tym 790 mln zł zobowiązań z tytułu kredytów). Zawarte ugody określiły warunki spłaty 407 mln zł zobowiązań, przy rozterminowaniu ich spłaty średnio na okres 5 lat i średnim umorzeniu 46% długu. Na koniec grudnia 1995 r. pozostawało około 150 rozpoczętych procedur bpu, których sfinalizowanie winno nastąpić w 1996 r.

Restrukturyzacja zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne dokonywała się w formie układów ratalnych spłaty, podpisywanych na podstawie porozumienia Agencji i ZUS (z 17 czerwca 1994 r.). Ogółem zawarto około 800 takich układów, które objęły zadłużenie w kwocie 120 mln zł, z czego 78 mln zł to zobowiązania tych jednostek, dla których zawarte zostały ugody bankowe.

W 1995 r. kontynuowano rozliczanie wcześniej zawartych umów zamiany długu na mienie Zasobu WRSP oraz podpisano kolejne porozumienia, określające warunki rozliczenia długu przy wykorzystaniu potrącenia wierzytelności. Rozliczono umowy podpisane z BGŻ S.A., Animex S.A. i Zakładami Azotowymi we Włocławku, a kontynuowano rozliczenia długu wobec Banku Handlowego w Warszawie S.A., Zakładów Azotowych w Puławach, Zakładów Energetycznych i innych. Dokonując rozliczeń podpisanych w 1995 r. umów zamiany długu na mienie Zasobu WRSP spłacono ponad 130 mln zł zobowiązań.

Kontynuowane były rozliczenia porozumień zawartych z gminami, związane z przekazaniem im mienia Zasobu WRSP (w zamian za zwolnienie z długu). Ogółem realizowane było kilkaset porozumień określających warunki tych rozliczeń. Ponadto Agencja prowadziła rozliczenia wierzytelności wykupionych od banków przez nabywców i dzierżawców mienia Zasobu WRSP. Warunki przyjęcia do rozliczeń tych wierzytelności były każdorazowo uzgadniane z wierzycielami co do zasad ich rozliczenia poprzez potrącenie.

Programy oddłużania przy wykorzystaniu wyżej wymienionych form restrukturyzacji przejętych zobowiązań objęły do końca 1995 r. prawie cały dług zlikwidowanych ppgr. Należy sądzić, że w 1996 r. problem restrukturyzacji zobowiązań w zakresie ustalenia warunków spłaty przejętego przez Agencję zadłużenia zostanie rozwiązany.

6.3. Kredytowanie gospodarstw Skarbu Państwa oraz poręczenia i gwarancje udzielone przez Agencję

Według stanu na 31 grudnia 1995 r. zadłużenie gospodarstw Skarbu Państwa z tytułu kredytów bankowych (zaciągniętych przez gospodarstwa po przejęciu do Zasobu WRSP) wynosiło 21,4 mln zł, z tego w BGŻ 12,6 mln zł (tab. A.24). W zadłużeniu tym zawarte są kredyty długoterminowe (inwestycyjne, z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do ich oprocentowania) w kwocie około 1 mln zł, zaciągnięte przez gospodarstwa w administrowaniu. Suma

dokonanych spłat kredytów wyniosła 179 mln zł, z tego 156 mln zł (87%) spłaciły gospodarstwa SP, 4 mln zł (2%) - oddziały terenowe w czasie funkcjonowania gospodarstw SP oraz 19 mln zł (11%) - oddziały terenowe po rozdysponowaniu gospodarstw SP.

W samym 1995 r. gospodarstwa SP zaciągnęły kredyty na kwotę 34 mln zł i dokonały spłat kredytów zaciągniętych zarówno w 1995 r. jak i w latach poprzednich - w wysokości 42 mln zł.

Od początku działalności do 31 grudnia 1995 r. Agencja udzieliła **poręczeń** na kwotę 40 mln zł, z czego poręczenia czynne wynoszą prawie 4 mln zł. W kwocie tej poręczenia dla podmiotów zewnętrznych wynoszą 2,5 mln zł, w tym 1 mln zł stanowią poręczenia kredytów zaciągniętych przez dzierżawców w ramach porozumień Agencji z bankami o preferencyjnym kredytowaniu. W ogólnej kwocie poręczeń znajdują się także poręczenia pożyczek udzielonych z Funduszu Pracy przez Rejonowe Urzędy Pracy (1,2 mln zł) w ramach porozumienia zawartego przez Prezesa AWRSP z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej oraz Prezesem Krajowego Urzędu Pracy, które dotyczyło współdziałania w zakresie łagodzenia bezrobocia wśród pracowników byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

6.4. Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa

Analiza wyników finansowych gospodarstw rolnych podległych Agencji wskazuje, że podmioty gospodarcze, które powstały jako efekt realizowanych programów restrukturyzacji, czyli gospodarstwa w administrowaniu oraz jednoosobowe spółki Agencji zamknęły rok 1995 zyskiem w wysokości 57 mln zł. Gospodarstwa w administrowaniu osiągnęły zysk w wysokości 9 mln zł, przy czym 2/3 tych gospodarstw (64%) wypracowało zysk - średnio 0,2 mln zł na gospodarstwo, a 1/3 (36%) gospodarstw zamknęła rok gospodarczy stratą - średnio 0,3 mln zł na gospodarstwo.

Spośród 122 jednoosobowych spółek Agencji sporządzających bilans za 1995 r. tylko 11, tj. 9% zanotowało stratę (średnio 400 tys. zł), a 111 spółek osiągnęło zysk (średnio 465 tys. zł).

Z danych bilansowych wynika, że na 347 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie, które sporządziły bilans na 31 grudnia 1995 r., aż 323, tj. 93% wykazało stratę w łącznej kwocie 324 mln zł (średnio 1 mln zł na gospodarstwo), a tylko 24 gospodarstwa Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie wypracowały w 1995 r. zysk wynoszący 12 mln zł (średnio 0,5 mln zł na gospodarstwo). Ogółem wynik finansowy gospodarstw Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie zamknął się stratą w kwocie 312 mln zł. Wśród gospodarstw Skarbu Państwa przynoszących straty znaczny udział mają gospodarstwa, które przejęto do Zasobu WRSP z wygaszoną częściowo lub całkowicie produkcją (zwłaszcza zwierzęcą) oraz zredukowanym wyposażeniem w środki obrotowe i ruchome środki trwałe (maszyny i narzędzia).

W 1995 r. wszystkie jednostki gospodarcze Agencji¹⁸ poniosły stratę w wysokości 459 mln zł (50 mln zł - zysk, 509 mln zł - strata). Kwota straty była wyższa od wartości majątku obrotowego (414 mln zł) tych jednostek.

---

¹⁸ Łącznie z gospodarstwami zlikwidowanymi w ciągu roku oraz administracjami budynków mieszkalnych, bez spółek Agencji.

7. Struktura i stan organizacyjny Agencji

Zarządzeniem Nr 5/95 z dnia 22 czerwca 1995 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia oddziałów terenowych Agencji - Prezes Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa utworzył Oddział Terenowy AWRSP w Zielonej Górze, obejmujący swoim działaniem teren województwa zielonogórskiego. Tym samym zarządzeniem zlikwidowany został Oddział Terenowy Agencji w Łodzi, a w jego miejsce utworzono Zamiejskowy Zespół w Łodzi d/s Zagospodarowania Mienia¹⁹

Według stanu na 31 grudnia 1995 r. w Biurze Prezesa zatrudnione były w przeliczeniu na pełne etaty 122 osoby, natomiast Zamiejskowy Zespół w Łodzi d/s Zagospodarowania Mienia zatrudniał 33 osoby. W dniu 31 grudnia 1995 r. oddziały terenowe Agencji zatrudniały w przeliczeniu na pełne etaty 827 osób.

W 1995 r. w skład Biura Prezesa Agencji wchodziły więc następujące jednostki:

- Zespół Organizacyjny;
- Zespół Gospodarowania Zasobem;
- Zespół Ewidencji i Analiz;
- Zespół Finansowy;
- Zespół Księgowości;
- Zespół Prawny;
- Zespół Kontroli Wewnętrznej;
- Zespół Aktywizacji Zawodowej;
- Zamiejskowy Zespół w Łodzi d/s Zagospodarowania Mienia.

Zakresy działania zespołów są tematycznie związane z ustawowymi zadaniami Agencji. W ich skład wchodzi sekcje i samodzielne stanowiska pracy powoływane i likwidowane przez Prezesa Agencji na wniosek dyrektorów zespołów.

Struktura organizacyjna, stan ilościowy oraz siedziby oddziałów terenowych Agencji (poza wymienionymi wcześniej) nie uległy zmianie.

---

¹⁹ W celach porównawczych działalności, w zestawieniach tabelarycznych Zamiejskowy Zespół w Łodzi... jest prezentowany na równi z innymi oddziałami terenowymi Agencji.

8. Działalność szkoleniowa

W 1995 r. działalność szkoleniowa koncentrowała się na sześciu głównych zagadnieniach, obejmujących tematykę:

- nowych regulacji prawnych związanych z przejmowaniem i zagospodarowaniem nieruchomości, prawem pracy, rachunkowością i finansami;
- wdrażania systemu informatycznego Agencji;
- zagospodarowania i oceny gospodarowania na nieruchomościach Skarbu Państwa;
- sprawozdawczości finansowej, księgowej oraz ewidencji przejmowanego i zagospodarowywanego mienia Skarbu Państwa;
- restrukturyzacji zadłużenia, finansowości i księgowości;
- aktywizacji społeczno-zawodowej, bezpieczeństwa i ochrony pracy, przygotowania nowych kadr, ochrony środowiska.

Szkolenia organizowane były przez Biuro Prezesa oraz przez oddziały terenowe Agencji. Szkolenia te, przeznaczone dla bardzo szerokiego kręgu uczestników, obejmowały nie tylko pracowników Agencji, ale także administratorów gospodarstw Skarbu Państwa, prezesów jednoosobowych spółek Agencji i członków rad nadzorczych, głównych księgowych, tymczasowych zarządców, inspektorów BHP, dzierżawców nieruchomości Skarbu Państwa, bezrobotnych - zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na nieruchomościach i majątku Zasobu WRSP. Celem tych szkoleń było zarówno podnoszenie kwalifikacji pracowników Biura Prezesa i oddziałów terenowych w zakresie przepisów i procedur związanych z działalnością statutową Agencji oraz metod i narzędzi pracy (np. narzędzi informatycznych), jak też zapewnienie jednolitego i sprawnego postępowania w procesie zagospodarowania mienia, w postępowaniu oddłużeniowym, w stosowaniu przepisów i zasad księgowości, prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny

pracy, ewidencji i sprawozdawczości, a także innych zagadnień dotyczących Agencji.

Organizowane szkolenia dla rolników, zainteresowanych kupnem lub dzierżawą majątku Zasobu WRSP oraz bezrobotnych zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na tym majątku miały za zadanie m.in. upowszechnienie wiedzy o możliwościach skorzystania z nadal szerokiej oferty Agencji oraz o zasadach sprzedaży lub dzierżawy mienia Zasobu WRSP.

Niezależnie od szkoleń Agencja była organizatorem szeregu spotkań o charakterze informacyjnym, przeznaczonych m.in. dla absolwentów SGGW-AR, działaczy związków zawodowych oraz rolników indywidualnych. Jakkolwiek głównym celem tych spotkań było przekazanie informacji o działalności Agencji zainteresowanym środowiskom, to równocześnie sama Agencja pozyskiwała wiedzę o tym, w jaki sposób jest widziana i oceniana „na zewnątrz”. Spotkania te w dużym stopniu przyczyniały się do doskonalenia sposobu funkcjonowania Agencji w realizacji jej zadań.

W 1995 r. Biuro Prezesa Agencji zorganizowało m.in.:

- 28 seminariów (2-3 dniowych, w sumie 72 dni), w których uczestniczyły 792 osoby - pracownicy Biura Prezesa i oddziałów terenowych ;
- 76 szkoleń informatycznych (1-5 dniowych, w sumie 206 dni), w których uczestniczyło 615 osób - pracowników Biura Prezesa i oddziałów terenowych;
- 15 kursów (4-5 dniowych, w sumie 77 dni), w których uczestniczyły 443 osoby - administratorzy gospodarstw rolnych SP, dzierżawcy mienia Zasobu WRSP, prezesi i członkowie rad nadzorczych jednoosobowych spółek Agencji, główni księgowi najbardziej zadłużonych gospodarstw rolnych SP oraz pracownicy Biura Prezesa i oddziałów terenowych;
- 28 szkoleń informacyjnych (30 dni), w których uczestniczyło 978 osób - rolników, absolwentów SGGW, działaczy związków zawodowych;
- 27 szkoleń indywidualnych, w których uczestniczyło 158 osób - pracowników Biura Prezesa i oddziałów terenowych.

Szkolenia organizowane przez oddziały terenowe Agencji były na ogół jednodniowe, o charakterze informacyjnym i instruktażowym. W 132 szkoleniach tego typu przeprowadzonych w 1995 r. uczestniczyły ogółem 5674 osoby. Były to szkolenia dla głównych księgowych, administratorów i inspektorów BHP w gospodarstwach SP, tymczasowych zarządców, dzierżawców, członków związków zawodowych, posłów i senatorów oraz przedstawicieli samorządów terytorialnych, pracowników urzędów gminnych, organizacji politycznych i społecznych, bezrobotnych, byłych pracowników ppgr.

W 1995 r. Agencja była również współorganizatorem dwóch konferencji: polsko-holenderskiej nt. problemów zarządzania restrukturyzowanymi przedsiębiorstwami rolnymi i konferencji międzynarodowej nt. stanu obecnego i aktualnych problemów prywatyzacji rolnictwa.

9. Współpraca z zagranicą

W 1995 r. Agencja kontynuowała współpracę z zagranicą, koncentrując się głównie na trzech kierunkach działalności :

- realizacji projektów finansowanych ze środków pomocowych programu PHARE;
- współpracy bilateralnej z wybranymi krajami Unii Europejskiej;
- promocji oferty AWRSP wobec inwestorów zagranicznych.

Realizacja projektów w ramach programu PHARE w 1995 r. obejmowała przede wszystkim pomoc techniczną oraz wyposażenie Biura Prezesa i oddziałów terenowych Agencji w wysokiej klasy sprzęt komputerowy i audiowizualny o wartości ponad **1 miliona ECU**. W ramach pomocy technicznej kontynuowano projekty, dla których kontrakty podpisane zostały w 1994 r. tzn: „*System zarządzania*” oraz „*Restrukturyzacja finansowa / Restrukturyzacja długu*”. Rozpoczęto również realizację trzech nowych projektów:

- „Racjonalizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej z uwzględnieniem osadnictwa wiejskiego”;

- „Analiza efektywności gospodarowania samodzielnych podmiotów utworzonych na majątku AWRSP”;
- „Wykorzystanie obiektów AWRSP do celów turystycznych”.

Ze środków pomocowych Unii Europejskiej sfinansowano ponadto tygodniowe szkolenie dla grupy inspektorów - doradców, sprawujących nadzór właścicielski nad gospodarstwami Skarbu Państwa.

W końcu 1995 r. uruchomiony został „*Fundusz Aktywizacji Bezrobotnych*” (FAB) na który środki w wysokości 4 mln ECU pochodzą z pomocy zagranicznej PHARE. Realizacja całego programu - w kolejnych transzach - przewidziana jest do końca 1997 r.

W ramach pomocy bilateralnej władz niemieckich przeprowadzone zostały dwa kursy dla pracowników oddziałów terenowych AWRSP na temat zasad oceny gospodarstw w administrowaniu. Metodologia *zasad oceny* przygotowana została w roku 1994, przy współpracy z niemiecką firmą Agropgress Int. Ponadto, z pomocą firmy Agropgress Int. i za środki rządu niemieckiego opracowano raport na temat zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP, zagrożonych „wypadnięciem” z użytkowania rolniczego bądź nieużytkowanych.

Agencja kontynuowała w 1995 r. działalność promocyjno-informacyjną wobec inwestorów zagranicznych, w zakresie oferty AWRSP dotyczącej sprzedaży i dzierżawy nieruchomości. W tym celu opracowany został odpowiedni zestaw materiałów informacyjnych w języku angielskim, niemieckim oraz rosyjskim.

10. Kontrola wewnętrzna

System kontroli wewnętrznej w Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa określa jej Statut, stanowiący załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 16 marca 1992 r. w sprawie nadania Statutu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a ponadto zadania i sposób przeprowadzania kontroli wewnętrznej regulują zarządzenia Prezesa Agencji. Kontroli wewnętrznej podlegają: komórki organizacyjne Agencji, tymczasowi zarządcy, państwowe jednostki organizacyjne

posiadające mienie Skarbu Państwa w zarządzie oraz dzierżawcy i administratorzy w zakresie ich obowiązków wobec Agencji, wynikających z zawartych umów.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami postępowanie kontrolne przeprowadzane jest według planu kontroli oraz na polecenie Prezesa Agencji. W 1995 r. Zespół Kontroli Wewnętrznej Agencji zrealizował planowane zadania kontrolne wynikające z przyjętego planu pracy. Tematyka kontroli obejmowała m.in.:

- system rejestracji i obiegu dokumentów związanych ze sprzedażą, dzierżawą, nieodpłatnym przekazaniem gminom, przekazaniem w zarząd i innymi formami rozdysponowania mienia Zasobu WRSP;
- przestrzeganie procedur sprzedaży i dzierżawy nieruchomości prowadzonych przez gminy na zlecenie Agencji;
- wywiązywanie się dzierżawców i nabywców mienia Zasobu WRSP z zawartych umów oraz sposoby i skuteczność windykacji należności;
- realizację przez oddziały terenowe Agencji zarządzenia Prezesa nr 3/93 w sprawie zasad przepływów pieniężnych;
- realizację zawartych przez oddziały terenowe ugód bankowych oraz układów ratalnych;
- poręczenia i gwarancje udzielane przez oddziały terenowe Agencji;
- sprawowanie przez oddziały terenowe nadzoru właścicielskiego nad gospodarstwami Skarbu Państwa w administrowaniu oraz ustalanie i monitorowanie poziomu zobowiązań ustalonego dla administratorów;
- prawidłowość przyjmowanych w umowach sprzedaży i dzierżawy zabezpieczeń płatności należności wynikających z umów oraz aktualność tych zabezpieczeń;
- sprawowanie przez oddziały terenowe nadzoru realizacji umów dzierżawnych w części dotyczącej konserwacji i remontów budynków oraz budowli i urządzeń wchodzących w skład przedmiotu dzierżawy;
- realizację umów zawartych przez oddziały terenowe Agencji z gminami - wierzycielami Agencji.

Zespół Kontroli Wewnętrznej systematycznie badał w 1995 r. przestrzeganie w praktyce przez oddziały terenowe Agencji Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 6 kwietnia 1994 r.²⁰ - szczególnie, odnośnie niektórych aspektów organizowania i przeprowadzania przetargów (m.in. dotyczących przeprowadzania dodatkowych przetargów, odrzucania ofert, przypadków niezatwierdzenia przez organizatora przetargu wniosku komisji w sprawie wyboru ofert, itp.). W wyniku tej kontroli stwierdzono, że w 1995 r. organizatorzy przetargów, korzystając ze swoich uprawnień, odstąpili od przeprowadzenia 82 przetargów na sprzedaż i 69 przetargów na dzierżawę mienia Zasobu WRSP. W 133 przypadkach przeprowadzono dodatkowy przetarg ofert na dzierżawę między wszystkimi oferentami, ze względu na to, że żadna z ofert nie odpowiadała warunkom ich przyjęcia. Z kolei w przypadku 171 przetargów na dzierżawę, komisje przetargowe po analizie ofert, odrzuciły wszystkie oferty. Organizatorzy przetargów w 40 przypadkach nie zatwierdzili wniosku komisji przetargowej w sprawie wyboru oferty, a w 27 przypadkach odstąpili od zawarcia umowy ze względu na to, że przetarg został przeprowadzony z naruszeniem prawa.²¹

W wyniku kontroli stwierdzono również, że w 1995 r. miało miejsce 116 przypadków uchylenia się osoby, która wygrała przetarg, od zawarcia umowy (45 przypadków dotyczyło umowy kupna-sprzedaży, a 71 przypadków - umowy dzierżawy mienia).

W 1995 r. do Zespołu Kontroli Wewnętrznej wpłynęło 156 skarg i spraw interwencyjnych, z tego w I półroczu - 106 i 50 w II półroczu. W ramach działania kontroli wewnętrznej wszystkie te sprawy zostały zbadane i rozpatrzone (z reguły w konsultacji z innymi zespołami Biura Prezesa).

Niezależnie od wymienionych już działań Zespół Kontroli Wewnętrznej w Biurze Prezesa Agencji w 1995 r. opiniował projekty dokumentów i materiałów

---

²⁰ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 6.IV.1994 r w sprawie określenia szczegółowego trybu sprzedaży nieruchomości i ich części składowych, warunków rozkładania ceny sprzedaży na raty, stawki szacunkowej gruntów oraz trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę.

²¹ Uprawnienia do podejmowania takich decyzji daje organizatorom przetargów § 9 przywoływanego wyżej rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

wewnętrznych Biura Prezesa, uczestniczył w szkoleniu pracowników oddziałów terenowych Agencji w zakresie zadań i wykonywania kontroli wewnętrznej, współdziałał z kontrolerami NIK w trakcie prowadzonej kontroli wykorzystania majątku Zasobu WRSP oraz realizował doraźnie zlecane przez Prezesa Agencji zadania kontrolne w oddziałach terenowych. Wnioski z przeprowadzonych kontroli wykorzystywane były m.in. przy opiniowaniu projektów wytycznych, procedur i innych dokumentów wewnętrznych Agencji, a także były na bieżąco przekazywane dyrektorom oddziałów terenowych (m.in. w formie wystąpień pokontrolnych), jak też były prezentowane na okresowych naradach i szkoleniach pracowników Agencji.

11. Zadania Agencji a społeczno-ekonomiczne warunki przekształceń rolnictwa państwowego

Rok 1995 praktycznie zamknął etap przejmowania mienia Skarbu Państwa do Zasobu WRSP. „Punkt ciężkości” w działaniach Agencji w 1996 r. i latach następnych przesunęła się na szeroko rozumiane gospodarowanie mieniem pozostającym w Zasobie WRSP. Realizując to zadanie Agencja będzie jednocześnie kontynuować proces restrukturyzacji mienia, w celu optymalnego ukształtowania jego struktur i przekazania innym użytkownikom lub nabywcom do zagospodarowania. Zgodnie z ustawą z 19 października 1991 r. oraz założeniami polityki społeczno-gospodarczej dla wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej, działania te zaliczają się do kluczowych czynników przebudowy rolnictwa w płaszczyźnie funkcjonalnej i przestrzennej terenów wiejskich, obszarowej - gospodarstw, rynku rolnego oraz społeczno-zawodowej i źródeł utrzymania ludności wsi, zwłaszcza na terenach o największym udziale gruntów po byłych ppgr.

Z przejętych do Zasobu WRSP gruntów w końcu grudnia 1995 r. do zrestrukturyzowania pozostawało jeszcze blisko 1 mln ha. Nieruchomości te i związane z nimi inne mienie w większości przejmowane były najpóźniej. Agencja miała wówczas do czynienia z coraz gorszymi gruntami i gospodarstwami, często z

wygaszoną częściowo lub całkowicie produkcją. Struktura i jakość oraz stan produkcyjny tej części Zasobu WRSP, zwłaszcza duże rozdrobnienie gruntów pochodzących z PFZ i słaba jakość nierozdysponowanej części gruntów pozostałych po byłych ppgr wskazują, że prawidłowe zagospodarowanie tych nieruchomości rolnych będzie trudniejsze niż dotychczas. Szacunki dokonane w grudniu 1995 r. przez oddziały terenowe Agencji wykazały, że 30% powierzchni pozostającej w Zasobie WRSP do rozdysponowania, to tzw. grunty marginalne, praktycznie nieprzydatne do prowadzenia działalności rolniczej.

Użytkowanie rolnicze pewnej części nierozdysponowanych jeszcze gruntów marginalnych Zasobu WRSP nie ma uzasadnienia ekonomicznego. Brak celowości utrzymywania ich jako grunty wykorzystywane do produkcji rolniczej wskazuje na zasadność alternatywnego ich zagospodarowania. Dlatego, w miarę możliwości, przewiduje się przekazywanie tych gruntów pod zalesienia, infrastrukturę, tereny rekreacyjne, wykorzystanie jako elementy ekologiczne zagospodarowania terenu, strefy ochronne, etc. Po wstępnych pracach restrukturyzacyjnych oraz inwentaryzacji Agencja zaoferowała m.in. około 300 tys. ha gruntów Lasom Państwowym pod zalesienie. Uwzględniając możliwości finansowe Lasów Państwowych i działając w porozumieniu z nimi, zakłada się przekazanie w celu zalesienia 100 tys. ha gruntów Zasobu WRSP w ciągu pięciu lat.

Generalnie, w związku ze zmniejszaniem się dyspozycyjnego areалу gruntów w Zasobie WRSP należy oczekiwać zmniejszenia się dotychczasowego tempa ich zagospodarowania w formie dzierżawy. Natomiast sprzedaż w 1996 r. powinna się utrzymać na poziomie zbliżonym do roku 1995, tym bardziej, że należy się spodziewać, że część dzierżawców wykupi dzierżawione dotychczas nieruchomości, wykorzystując przysługujące im prawo pierwokupu. Również część gruntów pozostających aktualnie w dzierżawie będzie prawdopodobnie wymagała dalszej restrukturyzacji. Dotyczy to zwłaszcza tych dużych nieruchomości, dla których w umowach dzierżawy zawarto klauzule o możliwości wyłączenia części gruntów przed upływem terminu obowiązywania umowy, a także dzierżaw, które zostaną rozwiązane na zasadzie porozumienia stron lub z winy dzierżawcy.

W dalszym ciągu prowadzony będzie przez Agencję pilotażowy program osadnictwa, na który dotychczas przeznaczono około 18 tys. ha gruntów. Realizacja tego programu na większą skalę będzie uzależniona od rzeczywistego zainteresowania udziałem w nim rolników (weryfikowanym na etapie pilotażowym) oraz dostępnych na ten cel środków finansowych dla potencjalnych osadników.

Ważnym zadaniem Agencji pozostaje konsekwentne dążenie do wyodrębnienia sektora mieszkaniowego i socjalnego oraz oddzielenia kosztów i wyników tej działalności od działalności gospodarczej. Realizowana będzie nadal sprzedaż mieszkań, w podobnym jak dotychczas tempie, uwzględniając jednak zmniejszanie się stanu posiadania mieszkań w Zasobie WRSP, jak też fakt, iż część mieszkań nie jest przewidziana do sprzedaży. Kontynuowane będzie też nieodpłatne przekazywanie infrastruktury mieszkaniowej spółdzielniom założonym przez nabywców mieszkań oraz nieodpłatne przekazywanie zainteresowanym gminom osiedli mieszkalnych, wraz z przynależną do nich infrastrukturą.

W ograniczonym zakresie tworzone będą nowe spółki prawa handlowego. Formę tę, tak jak dotąd, stosować się będzie nie tylko jako sposób kontroli państwa nad postępem biologicznym w rolnictwie, lecz także jako jedną z technik oddłużenia oraz prywatyzacji mienia poprzez transakcje zamiany długu ciążącego na Agencji na udziały w spółkach.

W związku z kontynuowaniem procesów rozdysponowania Zasobu WRSP, skala i zakres zadań wynikających z bezpośredniego realizowania funkcji właściciela w jednostkach pozostających w Zasobie WRSP ulegać będzie zmianie. W coraz większym stopniu zadania związane z nadzorem właścicielskim związane będą nie tylko z egzekwowaniem płatności z tytułu czynszów i spłat za wykupione mienie, ale także z oceną sposobu wykonywania zawartych umów, w których określono zasady wykorzystania mienia, jak również postawiono wymóg przestrzegania ograniczeń wynikających z przepisów szczególnych, m.in. dotyczących ochrony dóbr kultury, ochrony przyrody, ochrony i kształtowania środowiska, ustawy *prawo wodne*, etc.

W roku 1996 Agencja będzie kontynuowała podjęte wcześniej działania w celu stabilizowania sytuacji finansowej oraz doskonalenia procedur rozliczeń wzajemnych zobowiązań. W szczególności zwrócona będzie uwaga na następujące dziedziny:

- realizację zawartych dotychczas ugód bankowych;
- realizację zawartych dotychczas układów ratalnej spłaty zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz zawieranie kolejnych układów;
- realizację zawartych oraz zawieranie kolejnych umów sprzedaży mienia Zasobu WRSP, w zamian za zwolnienie z długu;
- realizację dotychczasowych oraz kontynuację zawierania porozumień z gminami w zakresie określenia form i sposobów zaspokajania zobowiązań z tytułu zaległych opłat i podatków;
- pozyskiwanie krajowych i zagranicznych środków finansowych na realizację celów statutowych Agencji.

W sferze racjonalizacji zatrudnienia oraz względnej i bezwzględnej redukcji bezrobocia (w tym przede wszystkim na terenach dotkniętych bezrobociem strukturalnym) Agencja będzie kontynuowała wielokierunkowe działania organizacyjne oraz podejmowała nowe przedsięwzięcia. Realizacji tych celów sprzyjać będą w szczególności działania podejmowane przez Agencję w oparciu o posiadane w dyspozycji nieruchomości i inne mienie Zasobu WRSP. Podjęte dotychczas na terenie kilku województw inicjatywy aktywizacji zawodowej lokalnych społeczności będą kontynuowane w szerszej skali, przy udziale Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, Krajowego Urzędu Pracy (wraz z Wojewódzkimi i Rejonowymi Urzędami Pracy), Agencji Rozwoju Regionalnego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biura Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA i innych instytucji i organizacji, w tym także związków zawodowych oraz organizacji i zrzeszeń pracowników i pracodawców.

Szereg działań podejmowanych przez Agencję związanych jest z rozwojem pozarolniczych funkcji na obszarze wsi. Przedsięwzięcia te poprawiają infrastrukturę rolnictwa i jego bezpośredniego otoczenia. Działalność z tym

związana tworzy również warunki sprzyjające racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP i ma znaczenie dla dalszego przebiegu procesów przebudowy struktury własnościowej w rolnictwie.

Realizowany przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa proces restrukturyzacji i prywatyzacji byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz innych gruntów przejętych do Zasobu WRSP napotykał i prawdopodobnie napotykać będzie także w 1996 r. na liczne bariery natury ekonomicznej i organizacyjnej. Stałym problemem hamującym tempo przekształceń byłego państwowego sektora rolnego jest m.in. niedostatek środków finansowych u potencjalnych nabywców i dzierżawców mienia Zasobu WRSP. W szczególności bariera finansowa dotyczy nabywców nieruchomości Zasobu WRSP. Pomimo funkcjonującego systemu kredytowania zakupu nieruchomości rolnych, w tym także preferencyjnych kredytów inwestycyjnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz dogodnych warunków wykupu mienia Zasobu WRSP stosowanych przez AWRSP, w dalszym ciągu oferta Agencji jest większa od efektywnego popytu. Znaczącym utrudnieniem w procesie restrukturyzacji mienia Zasobu WRSP jest także utrzymujący się brak ustawowych rozstrzygnięć w zakresie reprivatyzacji. Stan ten w bardzo wielu przypadkach uniemożliwia trwałe zagospodarowanie obiektów i nie sprzyja poczuciu stabilizacji wśród dzierżawców.

Opracowano
w Zespole Ewidencji i Analiz

Zatwierdził
Prezes
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

Adam Tański

Warszawa, maj 1996 r.

Wyniki produkcyjne gospodarstw rolnych Skarbu Państwa

Informacja o poziomie produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa wymaga zastrzeżenia, że w przypadku porównań międzyokresowych uwzględnić należy wpływ jaki na uzyskiwane dane miała równoległość procesów przejmowania i rozdysponowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa. Zamieszczane w publikacjach GUS oraz raportach Agencji dane o wynikach produkcyjnych i ekonomicznych ogółu gospodarstw Skarbu Państwa odnoszą się w poszczególnych latach do różnych zbiorowości jednostek gospodarczych. Fakt ten wynika zarówno z tego, że w okresach sprawozdawczych jedne jednostki były przejmowane do Zasobu WRSP i powiększały tę zbiorowość, a inne, w wyniku procesów restrukturyzacyjnych (sprzedaż, dzierżawa itp.) ją opuszczały, jak również z tego, że proces restrukturyzacji bardzo często radykalnie zmieniał parametry produkcyjno-ekonomiczne jednostek (np. spadek pogłowia zwierząt w wyniku wydzierzawienia części gruntów z budynkami inwentarskimi). Nie mniej jednak, prezentowane informacje o poziomie i strukturze produkcji rolnej w poszczególnych grupach gospodarstw Skarbu Państwa (w tymczasowym zarządzie, administrowaniu oraz jednoosobowych spółkach Agencji) pozwalają na wstępną ocenę efektów wdrożenia programów restrukturyzacji w byłych ppgr. Ponadto, w przypadku gospodarstw w tymczasowym zarządzie, obrazują one poziom produkcji tych gospodarstw w okresie poprzedzającym proces restrukturyzacji.

Z danych spisu rolnego przeprowadzonego przez GUS w czerwcu 1995 r. wynika, że z 1 321 tys. ha odłogów i ugorów jakie odnotowano w całym rolnictwie, 357 tys. ha znajdowało się na gruntach Zasobu WRSP. Zdecydowana większość odłogów i ugorów została wyłączona z produkcji rolnej jeszcze w okresie poprzedzającym ich przejście do Zasobu WRSP (wg. GUS w 1992 r. odłogowane było 402 tys. ha gruntów ppgr). Decyzje o odłogowaniu gruntów wynikały na ogół z przesłanek ekonomicznych. W gospodarstwach prowadzących działalność gospodarczą odłogowano m.in. grunty o marginalnej przydatności rolniczej, czyli grunty charakteryzujące się niską efektywnością nakładów. W gospodarstwach postawionych w stan upadłości ograniczano uprawiany areal gruntów z powodu braku środków finansowych na zakup

niezbędnych środków produkcji (np. paliw, nasion, nawozów itp.). Na podstawie szacunków dokonanych przez oddziały terenowe AWRSP na koniec 1995 r. w Zasobie WRSP znajdowało się około 300 tys. ha gruntów marginalnych.²²

Struktura zasiewów na uprawianych gruntach ornych gospodarstw Skarbu Państwa w 1995 r. nie różniła się istotnie od struktury zasiewów w 1994 r, choć należy zauważyć niewielki spadek udziału zbóż i ziemniaków, na rzecz wzrostu udziału rzepaku, rzepiku i buraków cukrowych. Mimo relatywnie niższego wzrostu poziomu nawożenia (o 7%, przy wzroście w całym rolnictwie o 12%) plony zbóż w gospodarstwach podległych Agencji były przeciętnie wyższe niż średnio w rolnictwie - o 6 dt. Niższe natomiast były plony buraków cukrowych - o 12 dt i ziemniaków - o 6 dt. Na podobnym poziomie, jak w całym rolnictwie kształtowały się plony rzepaku i rzepiku. W 1995 r, podobnie jak w latach poprzednich, wyższe plony wszystkich ważniejszych gatunków roślin uprawnych osiągnęły gospodarstwa Skarbu Państwa zarządzane przez administratorów niż gospodarstwa pozostające w tymczasowym zarządzie. Relatywnie najlepsze wyniki produkcyjne (z wyjątkiem uprawy ziemniaków) osiągnęły w 1995 r. jednoosobowe spółki Agencji. W porównaniu do wyników produkcyjnych sektora prywatnego w gospodarstwach Agencji (bez jednoosobowych spółek Agencji) plony zbóż były wyższe o 22%, natomiast niższe były plony rzepaku (o 2%), buraków cukrowych (o 3%) i ziemniaków (o 3%). W jednoosobowych spółkach Agencji, w porównaniu do sektora prywatnego, uzyskano plony zbóż wyższe o 76%, plony rzepaku i rzepiku - wyższe o 18%, plony buraków cukrowych - wyższe o 4%, natomiast plony ziemniaków były niższe o 23%.

Na tle gospodarstw sektora prywatnego ogół gospodarstw rolnych Skarbu Państwa charakteryzował się stosunkowo niską obsadą zwierząt gospodarskich. Tym nie mniej, w jednoosobowych spółkach Agencji utrzymywała się wysoka obsada bydła, o 26% wyższa niż w sektorze prywatnym oraz zbliżony poziom obsady krów. W gospodarstwach Skarbu Państwa w administrowaniu na dobrym poziomie utrzymywało się

---

²² Do gruntów marginalnych zaliczono w szczególności nieużytki, odłogi oraz inne grunty nie nadające się do produkcji rolniczej ze względu na ich niską jakość (zaliczone do klasy Viz, VI, a niekiedy V, wytworzone przeważnie z piasków luźnych, słabo gliniastych lub żwirowych, grunty zakamienione, zakrzaczone o nieuregulowanych stosunkach wodnych, skażone przez przemysł itp.)

pogłowie trzody chlewnej, zbliżone do poziomu w gospodarstwach sektora prywatnego. Znacząco niższa była natomiast obsada bydła i trzody w gospodarstwach Skarbu Państwa w tymczasowym zarządzie (bydła - 13 szt/100 ha, a trzody 48 szt/100 ha) i była też niższa od poziomu zanotowanego w 1994 r. (ale nie są to już przeważnie te same gospodarstwa).

Sytuacja produkcyjna gospodarstw Skarbu Państwa zarządzanych przez tymczasowych zarządców jest w dużym stopniu odzwierciedleniem kondycji ekonomicznej tych gospodarstw przed ich przejęciem do Zasobu WRSP. Okres tymczasowego zarządu jest na ogół zbyt krótki, aby możliwe było odwrócenie niekorzystnych tendencji produkcyjnych i osiągnięcie stabilizacji finansowej. Działalność Agencji w zakresie *tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP* ²³ może być widoczna dopiero w gospodarstwach powstałych na nieruchomościach rolnych Zasobu WRSP, czyli w podmiotach gospodarczych powołanych w wyniku wdrożenia programów restrukturyzacji. Agencja jest żywotnie zainteresowana śledzeniem procesów produkcyjnych, a zwłaszcza ekonomicznych, jakie zachodzą w tych gospodarstwach jako rezultat przekształceń własnościowych lub zmiany form zarządzania. O ile jednak informacje z gospodarstw przekazanych w administrowanie oraz z jednoosobowych spółek Agencji mogą być uzyskane w ramach sprawowanego przez Agencję nadzoru właścicielskiego, to źródłem danych o sytuacji gospodarstw wydzierżawionych lub sprzedanych mogą być prawie wyłącznie badania reprezentacyjne, prowadzone przez niezależne ośrodki badawcze. Takim ośrodkiem jest m.in. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z Warszawy, który od wielu lat badał gospodarstwa państwowego sektora rolnego, a obecnie gromadzi i analizuje dane o podmiotach powstałych na bazie majątku tamtych gospodarstw. W 1995 r., w badanej przez IERiGŻ populacji gospodarstw dzierżawionych (60), administrowanych (26), zakupionych (7) oraz w jednoosobowych spółkach Agencji (30) zaobserwowano szereg zjawisk i tendencji, które mogą świadczyć o pozytywnych następstwach prowadzonego przez Agencję procesu restrukturyzacji byłych ppgr. W wyniku przeprowadzonych badań w nowopowstałych

---

²³ Art. 6 pkt 1 ustawy z 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw

gospodarstwach stwierdzono m.in.:²⁴

- dalszy wzrost nakładów na produkcję, a zwłaszcza ożywienie w zakresie inwestowania (głównie zakup maszyn i urządzeń), szczególnie w gospodarstwach o stabilnej formie władania - spółkach Agencji i gospodarstwach wykupionych;
- poprawę efektywności gospodarowania przy jednoczesnym wzroście poziomu intensywności nakładów (w stosunku do roku ubiegłego - o 31%);
- poprawę wyników ekonomiczno-finansowych mierzonych zyskiem na jednostkę powierzchni oraz wskaźnikiem rentowności. W gospodarstwach dzierżawionych oraz w jednoosobowych spółkach Agencji wskaźnik rentowności wyniósł po 7,9%;
- dalszy rozwój działalności w zakresie przetwórstwa rolno-przemysłowego i usług, a także wzrost udziału bardziej opłacalnych kierunków produkcji rolniczej;
- zmniejszanie (w stosunku do roku ubiegłego) zatrudnienia stałej siły roboczej - z 6,8 do 6,3 osób na 100 ha UR. Najmniejsze zatrudnienie występowało w gospodarstwach dzierżawionych (4,0 osoby na 100 ha UR), a największe - w jednoosobowych spółkach Agencji - 9,9 osoby. Zaznacza się tendencja do dalszego ograniczania zatrudnienia i zastępowania żywej siły roboczej maszynami.

Analiza sytuacji produkcyjno-ekonomicznej w nowopowstałych gospodarstwach nabywców i użytkowników nieruchomości z Zasobu WRSP przeprowadzona przez IERiGŻ wskazuje, że „w 1995 r. badane gospodarstwa osiągnęły przeciętnie dodatni wynik finansowy (wskaźnik rentowności 6,9%). Biorąc pod uwagę specyfikę rolnictwa, wskaźnik ten należy ocenić jako dobry. W stosunku do 1994 r. nastąpiła wyraźna poprawa efektywności gospodarowania. Wzrost wskaźnika rentowności miał miejsce przy kolejnym, stosunkowo nieznacznym już wzroście realnym poziomu intensywności gospodarowania. Udział zaś kosztów siły roboczej w kosztach ogółem uległ korzystnemu zmniejszeniu. Miało to miejsce przy realnym wzroście jej opłaty. (...) Daje się (...) zauważyć wzrost udziału gospodarstw o wysokim i średnim poziomie sprawności gospodarowania oraz siły ekonomicznej, a spadek udziału słabszych ekonomicznie”²⁵

²⁴ W. Guzewicz, M. Prowęcka, A. Żarska: „Wyniki produkcyjno-ekonomiczne wielkoobszarowych gospodarstw powstałych z majątku byłych PGR (lata 1991-1995 i zamierzenia do roku 1997)”. IERiGŻ, Warszawa, 1996 r. Komunikaty, Raporty, Ekspertyzy - zeszyt 398.

²⁵ W. Guzewicz, M. Prowęcka, A. Żarska: „Wyniki produkcyjno-ekonomiczne ...” str. 35.

Tabela Z.1

Struktura zasiewów podstawowych upraw
(stan na 30.06, powierzchnia zasiewów = 100)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	1994			1995				
		zboża	rzepak i rzepik	buraki cukrowe	ziemiaki	zboża	rzepak i rzepik	buraki cukrowe	ziemiaki
1.	Warszawa	55.1	10.9	2.4	1.4	57.2	13.7	2.2	0.6
2.	Bydgoszcz	59.6	10.3	5.0	1.8	53.2	12.9	3.8	0.8
3.	Elbląg	60.4	17.0	1.4	0.2	56.5	18.5	0.9	-
4.	Gorzów	68.3	11.0	2.3	0.5	67.6	16.0	1.5	0.3
5.	Koszalin	86.6	4.3	-	0.4	67.3	6.8	-	0.1
6.	Lublin	69.6	8.3	1.9	0.5	63.6	16.2	3.3	0.2
7.	Łódź	62.0	6.9	6.0	-	-	-	-	-
8.	Olsztyn	68.3	14.8	0.1	0.0	64.1	21.8	0.2	0.0
9.	Opole	64.1	21.2	2.7	0.7	53.0	26.2	3.1	0.3
10.	Piła	72.7	10.8	0.4	0.8	76.1	15.5	0.3	-
11.	Poznań	56.2	10.7	3.6	0.5	52.4	16.7	4.1	0.1
12.	Rzeszów	71.9	9.5	1.4	1.3	44.0	13.4	1.8	0.1
13.	Suwałki	70.4	7.3	0.0	-	74.6	13.5	0.4	-
14.	Szczecin	66.9	8.9	2.1	1.4	64.7	16.6	4.1	1.4
15.	Wrocław	61.2	19.4	2.5	0.1	60.4	25.3	2.6	0.1
16.	Zielona Góra *	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM AWRSP		64.4	13.0	2.2	0.6	58.7	18.0	2.3	0.3
w tym: GRSP w tym. zarządzie		65.5	13.0	2.0	0.6	60.9	17.5	1.7	0.2
GRSP w administrowaniu		58.1	13.4	2.9	0.9	56.8	18.5	2.9	0.3
Jednoosobowe spółki Agencji		49.0	15.1	5.1	1.6	49.4	18.7	4.4	1.2
Ogółem rolnictwo		65.1	2.3	3.1	13.1	66.1	4.7	3.0	11.8
w tym: sektor prywatny		65.4	2.0	3.2	14.1	66.6	4.1	3.0	12.4

* OT w Zielonej Górze został powołany z dniem 1 lipca 1995 r. Dane dotyczące gospodarstw Skarbu Państwa OT w Zielonej Górze ujęte są w OT w Gorzowie.

Liczba jednostek objętych sprawozdaniem w 1995 r.

- 489 gsp w tymczasowym zarządzie o pow. 721.5 tys. ha
- 207 gsp w administrowaniu o pow. 333.4 tys. ha
- 117 jednoosobowych spółek Agencji o pow. 225.5 tys. ha

Źródło: Informacje z oddziałów terenowych Agencji oraz "Wyniki spisu rolniczego 1995", GUS

Plony podstawowych ziemiopłodów
(w dt/ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zboża			Rzepak i rzepik			Buraki cukrowe			Ziemniaki		
		1994	1995	% 1995 1994	1994	1995	% 1995 1994	1994	1995	% 1995 1994	1994	1995	% 1995 1994
1.	Warszawa	34,7	38,4	110,7	21,5	21,1	98,1	244	341	139,8	143	119	83,2
2.	Bydgoszcz	34,0	42,7	125,6	21,7	25,4	117,1	293	263	89,8	134	128	95,5
3.	Elbląg	31,9	28,3	88,7	19,2	15,6	81,3	295	300	101,7	107	-	-
4.	Gorzów	24,5	26,8	109,4	12,5	16,7	133,6	125	250	200,0	129	167	129,5
5.	Koszalin	22,9	24,1	105,2	12,8	17,0	132,8	-	-	-	114	200	175,4
6.	Lublin	30,6	35,0	114,4	14,2	22,0	154,9	374	424	113,4	134	249	185,8
7.	Łódź	37,0	-	-	29,0	-	-	345	-	-	-	-	-
8.	Olsztyn	25,5	33,7	132,2	16,5	19,7	119,4	216	430	199,1	123	107	87,0
9.	Opole	36,2	50,2	138,7	24,2	25,1	103,7	294	405	137,8	149	172	115,4
10.	Piła	28,8	32,2	111,8	20,3	17,6	86,7	118	-	-	133	-	-
11.	Poznań	34,5	43,8	127,0	23,7	26,2	110,5	263	343	130,4	131	115	87,8
12.	Rzeszów	32,9	33,0	100,3	26,2	18,8	71,8	369	339	91,9	247	250	101,2
13.	Suwałki	19,9	29,9	150,3	11,1	11,0	99,1	330	387	117,3	-	-	-
14.	Szczecin	27,6	37,9	137,3	20,9	22,5	107,7	291	435	149,5	118	245	207,6
15.	Wrocław	31,1	35,6	114,5	18,5	22,4	121,1	347	208	59,9	85	206	242,4
16.	Zielona Góra *	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x
RAZEM AWRSP		30,4	36,3	119,4	19,5	22,0	112,8	275	334	121,5	137	158	115,3
w tym: GRSP w tym. zarządzie		28,3	30,9	109,2	17,9	18,3	102,2	266	312	117,3	131	127	96,9
GRSP w administrowaniu		38,7	40,0	103,4	25,2	24,4	96,8	300	343	114,3	155	181	116,8
Jednoosobowe spółki Agencji		48,7	52,4	107,6	28,5	26,4	92,6	326	359	110,1	104	125	120,2
Ogółem rolnictwo		25,7	30,2	117,5	20,4	22,7	111,3	292	346	118,5	136	164	120,6
w tym: sektor prywatny		25,2	29,8	118,3	20,0	22,4	112,0	290	344	118,6	136	163	119,9

* OT w Zielonej Górze został powołany z dniem 1 lipca 1995 r. Dane dotyczące gospodarstw Skarbu Państwa OT w Zielonej Górze ujęte są w OT w Gorzowie.

Liczba jednostek objętych sprawozdaniem w 1995 r.

- 316 gsp w tymczasowym zarządzie o pow. 600,6 tys. ha

- 181 gsp w administrowaniu o pow. 313,5 tys. ha

- 109 jednoosobowych spółek Agencji o pow. 225,1 tys. ha

Źródło: Informacje z oddziałów terenowych Agencji oraz "Wyniki spisu rolniczego 1995", GUS

Zwierzęta gospodarskie w gospodarstwach SP
(w szt/100 ha użytków rolnych)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Bydło		w tym krowy		Trzoda chlewna			
		ogółem		ogółem		ogółem		w tym lochy	
		1994	1995	1994	1995	1994	1995	1994	1995
1.	Warszawa	40.8	34.9	15.0	13.1	48.5	59.1	5.3	6.2
2.	Bydgoszcz	23.4	36.7	8.6	13.5	131.8	214.8	13.9	20.8
3.	Elbląg	19.9	21.5	8.8	8.2	38.2	18.4	6.1	2.0
4.	Gorzów	8.7	6.2	3.4	2.4	45.5	33.3	6.0	4.8
5.	Koszalin	13.9	15.4	5.3	6.1	76.9	163.0	8.6	16.0
6.	Lublin	14.7	16.8	3.8	3.7	74.0	88.4	7.1	8.0
7.	Łódź	16.2	-	4.2	-	268.5	-	33.9	-
8.	Olsztyn	13.5	11.4	5.7	4.4	55.0	57.5	6.3	6.2
9.	Opole	37.2	36.1	13.2	12.6	122.5	61.3	12.7	5.3
10.	Piła	19.9	17.6	8.5	6.9	85.9	125.9	8.2	10.8
11.	Poznań	49.3	48.7	18.0	18.2	98.4	113.4	9.5	10.3
12.	Rzeszów	16.4	17.5	5.7	5.2	70.1	75.8	9.4	7.6
13.	Suwałki	14.8	5.1	4.6	1.9	59.4	71.2	5.0	7.2
14.	Szczecin	20.8	25.9	9.0	9.7	40.8	55.5	4.7	5.1
15.	Wrocław	21.7	15.0	7.8	5.6	52.9	40.9	6.1	3.7
16.	Zielona Góra *	.	.	.	.	.	.	.	.
RAZEM AWRSP		22.6	20.7	8.5	7.6	66.6	73.1	7.5	7.4
w tym: GRSP w tym. zarządzie		19.7	13.0	7.5	5.0	59.0	48.1	6.6	4.7
GRSP w administrowaniu		45.9	34.2	16.3	12.3	127.7	116.7	14.7	11.9
Jednoosobowe spółki Agencji		57.0	52.8	20.5	19.5	95.1	104.1	9.2	9.8
Ogółem rolnictwo		41.3	39.2	20.7	19.2	104.4	109.6	10.6	10.1
w tym: sektor prywatny		44.8	42.0	22.8	20.8	112.2	116.8	11.4	10.7

* OT w Zielonej Górze został powołany z dniem 1 lipca 1995 r. Dane dotyczące gospodarstw Skarbu Państwa OT w Zielonej Górze ujęte są w OT w Gorzowie.

Liczba jednostek objętych sprawozdaniem w 1995 r.

- 344 gsp w tymczasowym zarządzie o pow. 540.9 tys. ha
- 174 gsp w administrowaniu o pow. 298.8 tys. ha
- 99 jednoosobowych spółek Agencji o pow. 213.0 tys. ha

Źródło: wg sprawozdań GUS (R-09) sporządzonych na 30 czerwca

Powierzchnia odłogów i ugorów w tys. ha
(stan na 30.06.1995)

Lp.	Województwo	Ogółem	Z tego			
			sektor publiczny		spół- dzielnie produkcji rolniczej	gospo- darstwa indy- widualne
			razem	w tym jednostki AWRSP		
1.	Warszawskie	36,1	13,9	0,4	0,7	21,5
2.	Białkopodlaskie	11,6	8,5	4,9	0,3	2,8
3.	Białostockie	26,3	9,4	2,4	1,4	15,5
4.	Bielskie	6,8	2,1	0,0	0,6	4,1
5.	Bydgoskie	21,8	13,4	0,1	0,8	7,6
6.	Chełmskie	15,2	10,7	8,9	0,1	4,4
7.	Ciechanowskie	8,8	3,0	1,6	0,1	5,7
8.	Częstochowskie	34,1	20,7	0,3	1,7	11,7
9.	Elbląskie	35,9	26,2	17,6	0,1	9,6
10.	Gdańskie	40,7	26,1	6,6	1,1	13,5
11.	Gorzowskie	64,7	49,7	24,4	1,8	13,2
12.	Jeleniogórskie	21,2	18,4	7,1	0,7	2,1
13.	Kaliskie	12,6	6,3	1,3	0,9	5,4
14.	Katowickie	49,0	35,0	0,8	1,6	12,4
15.	Kieleckie	26,1	11,9	0,7	3,4	10,8
16.	Konińskie	3,7	0,8	0,2	0,7	2,2
17.	Koszalińskie	89,6	58,1	30,5	2,5	29,0
18.	Krakowskie	10,3	5,0	0,1	0,4	4,9
19.	Krośnieńskie	26,7	12,7	5,5	0,4	13,6
20.	Legnickie	27,5	22,2	8,1	0,6	4,7
21.	Leszczyńskie	6,3	5,3	3,0	0,1	0,9
22.	Lubelskie	11,7	8,8	2,7	0,3	2,6
23.	Łomżyńskie	5,4	1,7	0,1	0,1	3,6
24.	Łódzkie	8,3	0,2	-	0,6	7,5
25.	Nowosądeckie	4,6	3,6	0,3	0,2	0,8
26.	Olsztyńskie	109,7	80,3	53,2	1,4	28,0
27.	Opolskie	21,4	15,3	8,5	1,7	4,4
28.	Ostrołęckie	9,9	1,1	0,0	-	8,8
29.	Piłskie	31,4	23,1	10,9	1,2	7,1
30.	Piotrkowskie	25,1	18,8	0,3	0,8	5,5
31.	Płockie	11,7	8,8	0,1	0,1	2,8
32.	Poznańskie	11,3	6,4	0,7	0,6	4,3
33.	Przemyskie	12,4	11,7	5,6	0,2	0,5
34.	Radomskie	20,9	7,4	3,7	0,3	13,2
35.	Rzeszowskie	36,4	30,8	26,7	0,3	5,3
36.	Siedleckie	14,3	5,1	2,6	0,1	9,1
37.	Sieradzkie	8,3	4,2	-	0,6	3,5
38.	Skierniewickie	15,2	9,9	0,1	0,4	4,9
39.	Słupskie	67,2	46,4	24,2	0,3	20,5
40.	Suwałskie	54,9	35,6	20,1	0,2	19,1
41.	Szczecińskie	71,5	47,0	18,8	2,5	22,0
42.	Tarnobrzeskie	8,5	1,3	0,2	0,2	7,0
43.	Tamowskie	12,5	5,5	0,7	0,3	6,7
44.	Toruńskie	7,2	3,3	0,2	0,2	3,7
45.	Wałbrzyskie	14,0	10,6	2,6	0,7	2,7
46.	Włocławskie	5,5	2,7	-	0,1	2,7
47.	Wrocławskie	29,7	16,5	5,2	1,7	11,5
48.	Zamojskie	16,3	13,0	5,3	-	3,3
49.	Zielonogórskie	100,8	74,4	39,7	3,3	23,1
RAZEM		1 321,0	853,2	356,7	38,3	429,5

Źródło: "Wyniki spisu rolniczego 1995" GUS

Wykaz gospodarstw Skarbu Państwa w administrowaniu

stan na 31 grudnia 1995 r.

	Data ustanowienia		Data ustanowienia
Województwo warszawskie		Województwo gdańskie	
Oddział Terenowy w Warszawie		Oddział Terenowy w Elblągu	
Leszno	02.01.1995	Piotrowo	01.11.1994
Strzykuły	01.01.1995	Pruszcz Gdański	01.04.1994
Warszawa-Bródno	01.01.1993	Trutnowy	01.01.1993
Województwo białkopodlaskie		Oddział Terenowy w Warszawie	
Oddział Terenowy w Lublinie		Kartuzy	01.07.1993
Kostomłoty	20.01.1994	Kościerzyna	01.07.1993
Siemień	01.04.1994	Starogard Gdański	01.06.1994
Województwo białostockie		Województwo gorzowskie	
Oddział Terenowy w Suwałkach		Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.	
Knyszyn Ryb.	01.01.1994	Wysoka	01.08.1993
Województwo bielskie		Województwo kaliskie	
Oddział Terenowy w Opolu		Oddział Terenowy w Poznaniu.	
Łodygowice	01.01.1994	Lewków	11.06.1993
Województwo bydgoskie		Lubczyna	01.04.1995
Oddział Terenowy w Bydgoszczy		Przygodzice	30.06.1993
Chwaliszewo	01.06.1994	Raszewy	10.05.1994
Cieślin	01.07.1994	Rusko	30.06.1993
Grocholín	01.05.1994	Województwo katowickie	
Kołaczkowo	01.05.1994	Oddział Terenowy w Opolu	
Wierzbiczany	01.01.1994	Mikołów	01.07.1994
Wieszczyce	01.07.1993	Poniszowice	01.04.1995
Wtelno	01.07.1993	Świerklaniec	01.01.1994
Złotniki	01.01.1994	Województwo kieleckie	
Województwo chełmskie		Oddział Terenowy w Rzeszowie	
Oddział Terenowy w Lublinie		Górki	01.04.1994
Krasne	16.05.1994	Włoszczowa	01.10.1994
Staw	21.01.1994	Wójcza	01.10.1994
Oddział Terenowy w Warszawie		Województwo konińskie	
Chełm	01.07.1993	Oddział Terenowy w Poznaniu	
Województwo ciechanowskie		Gostawice	30.06.1993
Oddział Terenowy w Olsztynie		Województwo koszalińskie	
Nacpolsk	25.05.1993	Oddział Terenowy w Koszalinie	
Poświętne-Płońsk	05.02.1993	Białogard	16.07.1994
Zdunowo	22.03.1994	Bobolice	01.11.1994
Województwo elbląskie		Drzonowo	12.01.1995
Oddział Terenowy w Elblągu		Łąka	01.11.1994
Czernin	26.08.1993	Smardzko	01.07.1995
Sztum	01.09.1993	Stanomino	01.07.1994
Oddział Terenowy w Warszawie		Żabin	14.07.1995
Braniewo	01.06.1994	Oddział Terenowy w Warszawie	
Kadyny	02.01.1995	Biały Bór	01.06.1994
Kwidzyń	01.06.1994		

Województwo krakowskie
Oddział Terenowy w Opolu
Wieliczka z/s Bilczyce 01.04.1995

Województwo legnickie
Oddział Terenowy we Wrocławiu
Damianowo 01.10.1994
Drogomiłowice 01.10.1994
Jarosław 01.10.1994
Kotla 01.10.1994

Województwo leszczyńskie
Oddział Terenowy w Poznaniu
Gołaszyn 14.10.1993
Karolew 30.06.1993
Kietlów 16.03.1995
Naratów 01.05.1995
Osieczna 30.06.1993

Województwo lubelskie
Oddział Terenowy w Lublinie
Leonów 25.01.1995
Lublin 01.04.1994
Szczekarków 01.04.1994

Województwo łomżyńskie
Oddział Terenowy w Suwałkach
Szepietowo 01.10.1994

Województwo olsztyńskie
Oddział Terenowy w Olsztynie
Barciany 30.04.1994
Bartężek 01.12.1994
Garbno 30.04.1994
Iława 02.01.1995
Kojtryny 01.12.1994
Korsze 31.03.1994
Lubomino 13.01.1994
Łankiejmy 07.05.1994
Raszag 01.12.1994
Sępól 01.07.1995
Stankowo 21.03.1994
Zabrodzie 22.03.1994
Oddział Terenowy w Warszawie
Kętrzyn PN 01.07.1993
Kętrzyn 01.06.1994
Lidzbark Warmiński 01.07.1993
Morąg 01.07.1993

Województwo opolskie
Oddział Terenowy w Opolu
Biechów 01.04.1995
Błaziejowice 01.07.1994
Brzezina 01.07.1994
Brzezinki 01.07.1994
Czarnolas 01.07.1994
Frączków 01.04.1995
Głubczyce 01.07.1994
Goświnowice 01.04.1995
Jankowice Wielkie 01.07.1994

Województwo opolskie
Oddział Terenowy w Opolu
Jasienica Dolna 01.04.1995
Kańków 01.01.1994
Kępnic 01.01.1994
Kijów 01.01.1994
Kościerzycy 01.01.1994
Naradowice 01.07.1994
Nowa Wieś Mała 01.07.1994
Obrowiec 01.04.1995
Opole-Zakrzów 01.07.1994
Polanowice 01.07.1994
Ptakowice 01.07.1994
Stary Grodków 01.07.1994
Stęblów 01.01.1994
Ujazd 01.01.1994
Urbanowice 01.01.1994
Więcmierzycy 01.01.1994
Wołczyn 01.01.1994
Wronów 01.01.1994
Żłobizna 01.07.1994

Województwo pilskie
Oddział Terenowy w Pile
Brzeźno 01.07.1995
Niezychowo 01.07.1993
Różewo 03.01.1995

Województwo poznańskie
Oddział Terenowy w Poznaniu
Bogucin 30.06.1993
Chocicza 11.06.1993
Działyn 31.12.1993
Karłowice 31.12.1993
Kobylniki 01.06.1993
Lutom 30.06.1993
Łabiszynek 15.03.1995
Michorzewo 01.07.1994
Miłosław 30.06.1993
Naramowice 01.05.1995
Owińska 01.03.1995
Pniewy 30.06.1993
Popowo Kościelne 21.11.1994
Ptaszkowo 30.06.1993
Skoki 30.06.1993
Szreniawa 30.06.1993
Uzarszewo 11.06.1993
Wolica Nowa 11.06.1993

Oddział Terenowy w Warszawie
Gniezno 01.06.1994
Sieraków 01.06.1994

Województwo przemyskie
Oddział Terenowy w Rzeszowie

Izabelin	01.08.1995
Korytniki	01.08.1991
Medyka	01.04.1994
Mielnów z/s w Olszanach	01.03.1995
Ruda Różaniecka	01.08.1994
Starzawa	01.04.1994
Surochów	01.03.1995

Województwo radomskie
Oddział Terenowy w Lublinie

Boguszówka	20.01.1994
Potworów	01.04.1994
Rykały	25.01.1995

Województwo rzeszowskie
Oddział Terenowy w Rzeszowie

Boguchwała	01.07.1995
Góra Ropczycka	01.03.1993
Trzebownisko	01.03.1993

Województwo siedleckie
Oddział Terenowy w Lublinie

Gołębiówka	20.01.1994
Leśniczówka	20.01.1994

Oddział Terenowy w Warszawie
Jeleniec

01.07.1993

Województwo śląskie
Oddział Terenowy w Koszalinie

Bytów	14.07.1995
Człuchów	01.11.1994
Łeba	02.01.1995
Rędzikowo	01.07.1994
Śląsk z/s w Siemianicach	01.01.1995
Suchorze	14.07.1995

Województwo suwalskie
Oddział Terenowy w Suwałkach

Chelchy „Lega Inn”	30.04.1993
Głubowo	01.07.1994
Ławki	01.07.1994

Oddział Terenowy w Warszawie
Woźnice

01.07.1993

Województwo szczecińskie
Oddział Terenowy w Szczecinie

Płoty	01.01.1994
Stargard Łobeski	30.12.1993
Szczecin Gospodarstwo Turystyczne	30.12.1994

Oddział Terenowy w Warszawie
Łobez

01.10.1994

Województwo tarnowskie
Oddział Terenowy w Warszawie

Klikowa	01.06.1994
---------	------------

Województwo toruńskie
Oddział Terenowy w Bydgoszczy

Dźwierzno	01.07.1993
Linowo	01.10.1994
Łobdowo	01.07.1993
Mileszewy	01.08.1994
Montowo	01.12.1994
Rogóźno-Zamek	01.10.1994
Salno	01.07.1993
Sokołowo	01.03.1994
Zegartowice	01.01.1994

Województwo walbrzyskie
Oddział Terenowy w Poznaniu

Łądek Zdrój OWP	01.10.1993
-----------------	------------

Oddział Terenowy we Wrocławiu

Bobolice	01.07.1994
Komorów	01.01.1995
Przeworno	01.07.1994
Ziębice	01.07.1994

Oddział Terenowy w Warszawie

Książ	01.10.1994
-------	------------

Województwo wrocławskie
Oddział Terenowy we Wrocławiu

Dobrzeń	01.07.1994
Gniechowice	01.01.1995
Krośnice	18.02.1994
Leśnica	01.01.1995
Potasznia	18.02.1994
Radziądz	18.02.1994
Ruda Sułowska	18.02.1994
Stawno	18.02.1994
Wrocław	01.07.1994

Oddział Terenowy w Warszawie

Nadolice Wielkie	01.04.1995
------------------	------------

Województwo zamojskie
Oddział Terenowy w Lublinie

Dolhobyczów	28.01.1993
Dziekanów	01.07.1994
Majdan	21.01.1994
Przewodów	25.01.1995
Tarnogród	19.01.1993
Żurawce	01.04.1994

Oddział Terenowy w Warszawie

Dyniska Nowe	01.07.1993
Hrubieszów	01.07.1993
Tomaszów Lub.	01.07.1993
Zamość	01.04.1993

Województwo zielonogórskie
Oddział Terenowy w Zielonej Górze

Drzeniów	15.11.1993
Otyń	01.06.1994
Siecieborycze	01.01.1994
Sława I	01.06.1994

Wykaz jednoosobowych spółek z o.o. AWRSP

stan na 31 grudnia 1995 r.

		Data rejestracji			Data rejestracji
Województwo warszawskie			Województwo gdańskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Bronisze	HR	24.03.1994	Gdańsk	HR	01.10.1994
Warszawa	TWK	24.05.1994	Gdańsk-Wieniec	HR	15.07.1994
Zielonki	HR	04.12.1992	Prusiewo	HZ	20.07.1994
			Sopot	OTK	28.10.1994
Województwo białkopodlaskie			Województwo gorzowskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Janów Podlaski	HZ	29.12.1994	Lubiana	HZ	01.08.1994
Województwo białostockie			Województwo kaliskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Poznaniu		
Knyszyn	HZ	01.09.1994	Taczanów	K	01.08.1995
Województwo bielskie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Sobótka	HR	03.01.1994
Osiek	HZ	04.05.1995			
Pruchna	HZ	31.12.1994	Województwo katowickie		
Zaborze	HR	03.06.1993	Oddział Terenowy w Opolu		
Województwo bydgoskie			Księży Las	K	11.04.1995
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Łagiewniki	HR	01.06.1993	Modzurów	HR	20.07.1994
Polanowice	HZ	21.06.1993	Udórz	HZ	06.09.1995
Sobiejuhy	HR	02.08.1993	Województwo kieleckie		
Województwo chełmskie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Michałów	HZ	30.06.1994
Biała	HZ	31.01.1995	Województwo konińskie		
Województwo ciechanowskie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Mieczownica	HZ	25.10.1993
Krasne	HZ	30.12.1994	Województwo koszalińskie		
Województwo częstochowskie			Oddział Terenowy w Koszalinie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Mielno	K	02.10.1995
Nieznanice	HR	13.07.1994	Tymień	K	30.06.1994
Skrzydłów	HZ	12.01.1995	Oddział Terenowy w Warszawie		
Województwo elbląskie			Kłanino	HZ	01.09.1993
Oddział Terenowy w Warszawie			Mścice	HZ	15.07.1994
Gajewo	HZ	09.06.1995	Ostrowiec	HZ	14.06.1995
Nowa Wioska	HZ	28.01.1995	Strzekęcín	HR	25.07.1994
Rzeczna	HZ	01.06.1993	Województwo krakowskie		
Stare Pole	HZ	04.05.1995	Oddział Terenowy w Opolu		
Susz	HZ	29.12.1994	Kraków	K	23.09.1994
Waplewo	HZ	20.10.1995	Oddział Terenowy w Warszawie		
			Kraków „Polan”	HR	13.07.1994
			Kraków	HR	13.07.1994
			Krzeszowice	HR	31.12.1993

Województwo legnickie			Województwo pilskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Jaroszkówka	HZ	16.08.1993	Dobrzyniewo	HZ	30.04.1993
Krzywa	HZ	16.08.1993	Scholastykowo	HR	23.02.1994
Lubiatów	HZ	30.08.1993			
Snowidza	HR	13.09.1994			
Województwo leszczyńskie			Województwo piotrkowskie		
Oddział Terenowy w Poznaniu			Oddział Terenowy w Łodzi		
Długie Stare	K	01.08.1995	Dziewięć	K	28.09.1994
Oddział Terenowy w Warszawie			Moszczenica	K	01.09.1994
Choryń Danko	HR	01.07.1993	Niechcice	K	08.09.1994
Garzyn	HZ	21.09.1993	Oddział Terenowy w Warszawie		
Golejewko	HZ	01.07.1993	Bogusławice	HZ	28.02.1994
Osowa Sień	HZ	06.07.1995			
Pępowo	HZ	28.09.1994	Województwo płockie		
Racot	HZ	08.08.1995	Oddział Terenowy w Łodzi		
Szelejewo	HR	16.03.1993	Głogowa	K	11.07.1994
Żołędnica	HZ	01.07.1993	Oddział Terenowy w Warszawie		
			Gołębiew	HR	27.11.1992
			Kutno	HR	22.04.1993
			Łąck	HZ	06.12.1994
Województwo łódzkie			Województwo poznańskie		
Oddział Terenowy w Łodzi			Oddział Terenowy w Poznaniu		
Rszew	K	06.01.1994	Czempiń	K	26.11.1993
Województwo lubelskie			Czarniejewo	K	28.09.1993
Oddział Terenowy w Warszawie			Gałowo	K	01.08.1995
Lublin	HR	26.06.1993	Kaźmierz	K	07.12.1993
			Kórnik	K	01.08.1995
Województwo łomżyńskie			Sokołowo	K	07.12.1993
Oddział Terenowy w Warszawie			Żydowo	K	28.09.1993
Grabowo	HZ	01.09.1993	Oddział Terenowy w Warszawie		
			Iwno	HZ	26.05.1995
Województwo nowosądeckie			Nochowo	HR	22.08.1994
Oddział Terenowy w Warszawie			Posadowo	HZ	03.08.1995
Gładyszów	HZ	17.11.1993	Poznań	CWJ	22.06.1994
			Tulce k/Poznania	HR	31.08.1994
Województwo olsztyńskie			Województwo przemyskie		
Oddział Terenowy w Olsztynie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Łęgajny	K	31.12.1993	Kalników	HZ	10.01.1995
Olsztyn	K	25.10.1989	Stubno	HZ	29.04.1995
Skandawa	K	24.05.1994			
Oddział Terenowy w Warszawie			Województwo radomskie		
Liski	HZ	08.08.1995	Oddział Terenowy w Warszawie		
Olsztyn	HR	11.08.1993	Kozienice	HZ	10.05.1993
Szyldak	HR	05.10.1993			
Województwo opolskie			Województwo siedleckie		
Oddział Terenowy w Opolu			Oddział Terenowy w Warszawie		
Głubczyce	K	31.12.1993	Mienia	HZ	28.05.1993
Kietrz	K	30.08.1993	Podzamcze	HZ	15.09.1993
Zalesie	K	28.12.1994			
Oddział Terenowy w Warszawie			Województwo sieradzkie		
Bąków	HR	30.06.1994	Oddział Terenowy w Warszawie		
Głogówek	HZ	13.01.1995	Dębołęka	HZ	22.06.1993
Moszna	HZ	03.01.1995	Kalinowa	HR	01.07.1993
Prudnik	HZ	19.01.1994			

Województwo skierniewickie			Województwo wałbrzyskie		
Oddział Terenowy w Łodzi			Oddział Terenowy we Wrocławiu		
Łyszkowice	K	01.10.1995	Ratno Dolne	K	30.12.1994
Oddział Terenowy w Warszawie			Stary Jaworów	K	01.10.1994
Borów	HR	01.03.1993	Świdnica	K	31.08.1994
Szymanów	HR	20.07.1993	Oddział Terenowy w Warszawie		
Walewice	HZ	01.09.1993	Kamieniec Ząbkowicki	HZ	28.02.1994
			Przerzeczyn Zdrój	HZ	30.12.1994
			Strzegom	HZ	15.05.1995
Województwo słupskie			Województwo wrocławskie		
Oddział Terenowy w Koszalinie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Miastko	K	30.09.1994	Chodeczek	HZ	29.09.1995
Oddział Terenowy w Warszawie			Izbica Kujawska	HZ	27.09.1995
Bobrowniki	HZ	25.07.1994	Osięciny	HZ	08.10.1993
Jezierzycze	HR	21.06.1995	Świętosław	HR	30.06.1993
			Waganiec	HR	17.11.1993
Województwo suwalskie			Województwo wrocławskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy we Wrocławiu		
Wiartel	HZ	30.06.1994	Karszów	K	01.10.1994
			Kondratowice	K	01.10.1994
Województwo szczecińskie			Siechnice	K	01.07.1994
Oddział Terenowy w Warszawie			Siecieborowice	K	11.10.1993
Bielin	HZ	24.10.1995	Oddział Terenowy w Warszawie		
Cerkwica	HZ	22.06.1995	Kobierzyce	HR	19.10.1993
Nowielice	HZ	11.03.1994			
Szczecin	HR	18.05.1995			
Województwo tarnobrzeskie			Województwo zamojskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Kurozwęki	HZ	07.11.1995	Tarnawatka	HZ	01.09.1995
Województwo tarnowskie			Województwo zielonogórskie		
Oddział Terenowy w Warszawie			Oddział Terenowy w Warszawie		
Przyborów	HR	01.10.1993	Kosieczyn	HR	10.01.1995
			Pasterzowice	HR	26.01.1995
Województwo toruńskie					
Oddział Terenowy w Warszawie					
Kowróż	HR	15.06.1993			
Nowe Jankowice	HZ	27.01.1995			

Oznaczenie skrótów:

HR - hodowla roślin

HZ - hodowla zwierząt

K - komercyjne

TWK - Tory Wyścigów Konnych

OTK - Ośrodek Treningowy Koni

CWJ - Centrum Wyszkożenia Jeździeckiego

Aneks tabelaryczny

Spis tabel

- A.1   Liczba ppgr przejętych do Zasobu WRSP
- A.2   Powierzchnia gruntów przejętych ze zlikwidowanych ppgr do Zasobu WRSP
- A.3   Wartość majątku i zobowiązań przejętych do Zasobu WRSP z b. ppgr
- A.4   Wartość majątku i zobowiązań przejętych do Zasobu WRSP z b. ppgr
(w zł na 1 ha gruntów)
- A.5   Grunty z Państwowego Funduszu Ziemi przekazane przez wojewodów
do Zasobu WRSP
- A.6   Grunty z innych tytułów przejęte do Zasobu WRSP
- A.7   Grunty przejęte do Zasobu WRSP wg województw
- A.8   Niektóre dane o przetargach organizowanych przez oddziały terenowe Agencji
- A.9   Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
- A.10   Grunty sprzedane z Zasobu WRSP wg grup obszarowych i województw
- A.11   Ceny sprzedaży gruntów Zasobu WRSP wg grup obszarowych i województw
- A.12   Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP
- A.13   Grunty Zasobu WRSP w dzierżawie wg grup obszarowych
- A.14   Grunty wydierżawione z Zasobu WRSP wg grup obszarowych i województw
- A.15   Czynsz dzierżawny za grunty wydierżawione z Zasobu WRSP wg grup
obszarowych i województw
- A.16   Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
- A.17   Zagospodarowanie jezior i stawów przejętych do Zasobu WRSP
- A.18   Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków
Zasobu WRSP
- A.19   Liczba mieszkań Zasobu WRSP
- A.20   Zatrudnienie w gospodarstwach zorganizowanych na gruntach Zasobu WRSP
- A.21   Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1995 r.
- A.22   Realizacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego i rat za wykupiony majątek
Zasobu WRSP w 1995 r.
- A.23   Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1995 r.
- A.24   Kredyty zaciągnięte przez gospodarstwa Skarbu Państwa
- A.25   Zmiana stanu zobowiązań Agencji WRSP w 1995 r.
- A.26   Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa za 1995 r.

Tabela A.1

Liczba ppgr przejętych do Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Do 31.12.1995	W tym						
			1994	1995	z tego				
					I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
1.	Warszawa	147	2	-	-	-	-	-	
2.	Bydgoszcz	117	2	-	-	-	-	-	
3.	Elbląg	202	25	1	-	1	-	-	
4.	Gorzów	67	34	-	-	-	-	-	
5.	Koszalin	161	54	1	-	1	-	-	
6.	Lublin	73	6	1	-	1	-	-	
7.	Łódź	52	8	-	-	-	-	-	
8.	Olsztyn	156	29	-	-	-	-	-	
9.	Opole	125	21	-	-	-	-	-	
10.	Piła	65	8	-	-	-	-	-	
11.	Poznań	81	5	1	-	-	-	1	
12.	Rzeszów	69	28	-	-	-	-	-	
13.	Suwałki	89	37	-	-	-	-	-	
14.	Szczecin	83	14	3	1	-	2	-	
15.	Wrocław	140	35	2	-	-	2	-	
16.	Zielona Góra	40	-	-	-	-	-	-	
RAZEM		1 667	308	9	1	3	4	1	

Tabela A.2

Powierzchnia gruntów przejętych ze zlikwidowanych ppgr do Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Do 31.12.1995	W tym					
			1994	1995	z tego			
					I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1.	Warszawa	335 221	3 089	2 093	761	163	355	814
2.	Bydgoszcz	231 838	2 288	7	-	-	7	-
3.	Elbląg	262 541	35 678	416	-	416	-	-
4.	Gorzów	185 782	60 606	731	-	-	-	731
5.	Koszalin	429 939	129 415	5 284	2 184	5	414	2 681
6.	Lublin	98 306	5 880	1 011	92	916	2	1
7.	Łódź	38 372	5 422	23	-	-	2	21
8.	Olsztyn	376 690	45 443	-	-	-	-	-
9.	Opole	199 095	38 543	-	-	-	-	-
10.	Piła	153 611	31 960	20	5	15	-	-
11.	Poznań	298 969	11 723	85	-	-	-	85
12.	Rzeszów	110 072	51 834	107	91	-	7	9
13.	Suwałki	241 445	75 921	365	-	3	356	6
14.	Szczecin	293 993	55 147	4 058	1 287	-	2 771	-
15.	Wrocław	334 819	100 766	482	-	-	482	-
16.	Zielona Góra	151 310	45 986	-	-	-	-	-
RAZEM		3 742 003	699 729	14 682	4 420	1 518	4 396	4 348

Tabela A.3

Wartość majątku i zobowiązań przejętych do Zasobu WRSP z b. ppgr
(w tys. zł, wg stanu na dzień protokolarnego przejęcia)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Majątek						Zobowiązania					
		trwały netto			obrotowy			razem			w tym kredyty i pożyczki		
		w tym			w tym			w tym			w tym		
		do 31.12.1995	1994	1995	do 31.12.1995	1994	1995	do 31.12.1995	1994	1995	do 31.12.1995	1994	1995
1.	Warszawa	930 215	82 862	816	195 368	2 019	40	209 043	27 616	322	77 884	1 608	-
2.	Bydgoszcz	441 374	20 058	-	85 463	756	-	81 510	3 933	-	40 086	2 560	-
3.	Elbląg	523 901	56 801	6 272	82 721	7 821	115	188 299	39 896	5 216	78 611	16 593	1 296
4.	Gorzów	312 885	87 124	-	57 033	18 757	-	84 682	43 625	-	30 604	14 640	-
5.	Koszalin	644 051	132 171	2 755	100 271	17 761	8	179 508	52 932	323	67 110	20 073	-
6.	Lublin	255 925	19 827	3 019	33 256	3 083	25	56 546	16 234	2 085	25 268	5 272	805
7.	Łódź	129 512	29 811	-	20 618	1 928	-	21 102	4 450	302	8 067	2 807	-
8.	Olsztyn	638 289	102 489	-	84 395	7 267	-	123 284	32 492	-	54 397	17 290	-
9.	Opole	495 825	136 169	34	130 850	29 060	-	107 032	40 262	-	38 253	11 815	-
10.	Piła	242 271	26 421	-	43 880	9 010	-	130 525	49 766	-	64 042	18 526	-
11.	Poznań	707 463	24 570	697	135 820	3 338	71	139 964	11 772	236	66 766	4 760	-
12.	Rzeszów	393 035	152 598	-	58 132	23 241	-	187 105	75 667	-	88 187	22 191	-
13.	Suwałki	246 586	96 663	-	33 608	9 061	-	71 904	35 872	-	35 345	17 179	-
14.	Szczecin	436 645	77 058	3 037	66 799	9 921	103	120 603	40 480	585	47 071	11 084	151
15.	Wrocław	619 209	181 706	-	126 052	40 962	-	200 539	101 311	3 075	99 647	51 185	1 720
16.	Zielona Góra	269 414	79 645	-	41 257	5 823	-	108 975	39 672	-	66 206	22 641	-
	RAZEM	7 286 600	1 313 935 ¹	16 630	1 295 523	196 338 ²	362	2 010 621	624 921 ³	12 144	887 544	246 766 ⁴	3 972

¹ W tym 7 962 tys. zł majątku trwałego netto przejętego przez byłe PR-P w Straszynie

² W tym 6 530 tys. zł majątku obrotowego przejętego przez byłe PR-P w Straszynie

³ W tym 8 941 tys. zł zobowiązań przejętych przez byłe PR-P w Straszynie

⁴ W tym 6 542 tys. zł kredytów i pożyczek przejętych przez byłe PR-P w Straszynie

Tabela A.4

Wartość majątku i zobowiązań przejętych do Zasobu WRSP z b. ppgr
(w zł na 1 ha gruntów, wg stanu na dzień protokolarnego przejęcia)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Środki				Zobowiązania			
		trwale netto		obrotowe		razem		w tym kredyty i pożyczki	
		do 31.12.1995	w tym 1994	1995	do 31.12.1995	1994	1995	do 31.12.1995	w tym 1994
1.	Warszawa	2 775	26 825	390	583	654	19	232	521
2.	Bydgoszcz	1 904	8 767	-	369	330	-	173	1 119
3.	Elbląg	1 996	1 592	15 077	315	219	276	299	465
4.	Gorzów	1 684	1 438	-	307	309	-	165	242
5.	Koszalin	1 498	1 021	521	233	137	2	156	155
6.	Łublin	2 603	3 372	2 986	338	524	25	257	897
7.	Łódź	3 375	5 498	-	537	356	-	210	518
8.	Olsztyn	1 694	2 255	-	224	160	-	144	380
9.	Opole	2 490	3 533	-	657	754	-	192	307
10.	Piła	1 577	827	-	286	282	-	417	580
11.	Poznań	2 366	2 096	8 200	454	285	835	223	406
12.	Rzeszów	3 571	2 944	-	528	448	-	801	428
13.	Suwałki	1 021	1 273	-	139	119	-	146	226
14.	Szczecin	1 485	1 397	748	227	180	25	160	201
15.	Wrocław	1 849	1 803	-	376	407	-	298	508
16.	Zielona Góra	1 781	1 732	-	273	127	-	438	492
RAZEM		1 947	1 878	1 133	346	281	25	237	353
									271

Tabela A.5

Grunty z Państwowego Funduszu Ziemi przekazane przez wojewodów do Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Grunty PFZ stan na 31.12.1991	Grunty PFZ przekazane do Zasobu WRSP										Udział gruntów przejętych do 31.12.1995 w gruntach PFZ wg stanu na 31.12.1991
			do 31.12.1995	w tym						% 1995 1994			
				1994	1995	z tego				IV kw.			
						I kw.	II kw.	III kw.					
1.	Warszawa	3 270	1 103	357	313	54	28	49	182	87,7	33,7		
2.	Bydgoszcz	21 756	13 657	4 656	1 020	123	127	768	2	21,9	62,8		
3.	Elbląg	30 019	27 815	8 645	1 935	1 067	249	202	417	22,4	92,7		
4.	Gorzów	23 717	21 349	1 722	15	6	6	3	-	0,9	90,0		
5.	Koszalin	40 683	33 877	11 823	10 388	4 720	1 903	3 283	482	87,9	83,3		
6.	Lublin	117 861	82 190	28 330	16 118	7 818	3 085	3 164	2 051	56,9	69,7		
7.	Łódź	45 089	23 647	4 999	14 481	3 073	3 349	5 375	2 684	289,7	52,4		
8.	Olsztyn	58 860	46 535	4 740	2 158	1 082	492	252	332	45,5	79,1		
9.	Opole	66 111	30 085	9 851	11 668	1 779	1 426	4 098	4 365	118,4	45,5		
10.	Piła	16 555	6 807	2 461	1 582	611	321	150	500	64,3	41,1		
11.	Poznań	37 156	20 502	6 810	7 902	4 235	2 368	491	808	116,0	55,2		
12.	Rzeszów	81 219	51 455	25 318	11 525	5 679	2 655	1 640	1 551	45,5	63,4		
13.	Suwałki	76 340	56 406	11 349	7 626	2 394	1 639	2 459	1 134	67,2	73,9		
14.	Szczecin	38 198	31 194	17 652	3 576	1 010	297	1 831	438	20,3	81,7		
15.	Wrocław	93 950	53 751	24 384	8 003	3 212	2 242	1 112	1 437	32,8	57,2		
16.	Zielona Góra	47 012	37 456	13 055	3 629	2 099	876	96	558	27,8	79,7		
RAZEM		797 796	537 829	176 152	101 939	38 962	21 063	24 973	16 941	57,9	67,4		

Tabela A.6

Grunty z innych tytułów* przejęte do Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Grunty z innych tytułów*										W tym z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników				
		do 31.12.1995	w tym				z tego				do 31.12.1995	w tym				
			1994	1995	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.		III kw.	IV kw.			
1.	Warszawa	2 132	136	1 992	921	307	123	641	-	-	-	-	-	-	-	
2.	Bydgoszcz	19 149	13 834	2 703	263	1 487	953	-	162	8	12	34	12	14	-	
3.	Elbląg	845	-	831	114	-	-	717	-	-	-	-	-	-	-	
4.	Gorzów	13 031	6 016	5 021	481	2 171	2 083	286	667	23	21	105	23	19	42	
5.	Koszalin	13 160	4 430	7 591	3 471	1 869	1 727	524	922	16	267	663	16	-	380	
6.	Lublin	442	124	119	65	35	6	13	376	65	35	119	65	6	13	
7.	Łódź	2 723	481	2 182	209	135	-	1 838	195	-	-	135	-	-	-	
8.	Olsztyn	10 842	8 729	1 388	508	350	141	389	1 248	18	262	537	18	34	223	
9.	Opole	1 306	728	231	82	16	113	20	110	61	16	110	61	13	20	
10.	Piła	5 385	1 568	2 639	1 621	264	696	58	650	41	1	78	41	-	36	
11.	Poznań	2 307	623	1 686	274	572	826	14	33	11	-	11	-	11	-	
12.	Rzeszów	15 620	5 731	9 730	2 033	3 539	1 931	2 227	265	94	74	94	-	6	14	
13.	Suwałki	18 339	5 199	12 566	2 674	3 437	2 883	3 572	1 458	1 388	425	1 388	425	265	102	
14.	Szczecin	11 176	3 116	7 031	3 247	1 862	787	1 135	1 252	801	793	801	793	8	-	
15.	Wrocław	10 200	1 973	6 973	1 454	3 149	852	1 518	2 227	956	601	956	601	108	142	
16.	Zielona Góra	7 528	4 154	2 879	613	1 649	15	602	1 363	633	115	633	115	175	343	
RAZEM		134 185	56 842	65 562	18 030	20 842	13 136	13 554	10 928	5 664	2 166	5 664	2 166	1 699	1 315	

* Grunty przejęte od państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, państwowych osób prawnych, z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w wieczystym użytkowaniu

Tabela A.7

Grunty przejęte do Zasobu WRSP wg województw
(w ha)

stan na 31.12.1995

Lp.	Województwo	Ogółem	Z tego z		
			ppgr	PFZ	innych tytułów
1.	Warszawskie	14 408	11 173	1 103	2 132
2.	Białkopodlaskie	34 236	21 981	12 187	68
3.	Białostockie	66 357	28 111	26 987	11 259
4.	Bielskie	5 838	4 453	1 284	101
5.	Bydgoskie	180 458	159 849	8 078	12 531
6.	Chełmskie	61 230	28 006	33 197	27
7.	Ciechanowskie	47 275	40 186	5 964	1 125
8.	Częstochowskie	27 605	16 061	11 507	37
9.	Elbląskie	217 609	194 570	22 198	841
10.	Gdańskie	110 393	104 772	5 617	4
11.	Gorzowskie	224 068	189 688	21 349	13 031
12.	Jeleniogórskie	84 244	53 761	27 799	2 684
13.	Kaliskie	49 762	47 135	2 567	60
14.	Katowickie	46 918	41 524	5 056	338
15.	Kieleckie	31 728	14 791	14 844	2 093
16.	Konińskie	36 047	28 842	6 738	467
17.	Koszalińskie	289 586	261 057	20 422	8 107
18.	Krakowskie	14 470	13 382	1 079	9
19.	Krośnieńskie	47 746	35 778	7 309	4 659
20.	Legnickie	115 324	99 980	10 385	4 959
21.	Leszczyńskie	95 438	89 173	5 403	862
22.	Lubelskie	21 194	13 411	7 608	175
23.	Łomżyńskie	12 323	10 411	1 308	604
24.	Łódzkie	6 693	5 129	1 003	561
25.	Nowosądeckie	7 343	5 493	1 291	559
26.	Olsztyńskie	397 663	349 440	38 587	9 636
27.	Opolskie	159 120	147 140	11 159	821
28.	Ostrołęckie	6 804	4 739	1 984	81
29.	Piłskie	174 797	162 605	6 807	5 385
30.	Piotrkowskie	21 303	8 608	12 570	125
31.	Płockie	23 285	20 808	2 477	-
32.	Poznańskie	181 960	175 248	5 794	918
33.	Przemyskie	58 770	44 899	10 578	3 293
34.	Radomskie	19 074	8 324	10 736	14
35.	Rzeszowskie	19 107	8 503	8 504	2 100
36.	Siedleckie	16 148	9 281	6 812	55
37.	Sieradzkie	11 890	6 294	3 867	1 729
38.	Skierniewickie	12 716	8 678	3 730	308
39.	Słupskie	217 468	198 960	13 455	5 053
40.	Suwalskie	256 174	221 587	28 111	6 476
41.	Szczecińskie	370 784	328 414	31 194	11 176
42.	Tarnobrzeskie	17 538	9 159	5 690	2 689
43.	Tarnowskie	9 553	6 087	3 239	227
44.	Toruńskie	74 983	69 661	2 933	2 389
45.	Wałbrzyskie	71 748	71 121	348	279
46.	Włocławskie	29 869	22 994	2 646	4 229
47.	Wrocławskie	165 893	148 396	15 219	2 278
48.	Zamojskie	47 640	35 887	11 650	103
49.	Zielonogórskie	201 437	156 453	37 456	7 528
RAZEM		4 414 017	3 742 003	537 829	134 185

Tabela A.8

Niektóre dane o przetargach organizowanych przez oddziały terenowe Agencji

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Liczba odbytych przetargów				Powierzchnia gruntów w tys. ha					
		do		w tym		oferowanych			na które ustalono		
		do sprzedaży lub dzierżawy *		do		nabywców lub dzierżawców			w tym		
		31.12.1995	1994	1995	31.12.1995	1994	1995	31.12.1995	1994	1995	
1.	Warszawa	1 114	533	349	270,7	111,9	63,0	130,7	57,8	21,1	
2.	Bydgoszcz	2 050	843	533	257,1	109,9	30,6	209,8	92,4	24,7	
3.	Elbląg	658	246	277	255,8	98,0	97,9	217,5	89,0	74,7	
4.	Gorzów	857	252	403	307,1	90,5	120,0	144,9	63,4	36,9	
5.	Koszalin	1 150	384	476	560,2	213,1	154,0	288,4	108,1	74,7	
6.	Lublin	690	298	208	126,0	58,9	31,8	66,2	22,8	12,9	
7.	Łódź	239	77	81	47,6	9,1	3,4	44,7	18,2	2,7	
8.	Olsztyn	2 260	940	849	623,3	245,5	127,1	236,8	105,1	54,4	
9.	Opole	700	179	230	224,2	61,4	43,7	155,4	62,7	53,1	
10.	Piła	3 288	1 281	967	158,9	44,7	25,9	107,2	32,7	17,4	
11.	Poznań	1 188	336	229	276,9	79,2	22,6	189,4	38,6	17,1	
12.	Rzeszów	6 135	2 682	3 366	164,9	56,9	63,7	75,2	18,8	38,2	
13.	Suwałki	1 256	710	339	313,0	109,9	88,2	196,3	97,4	24,4	
14.	Szczecin	1 961	538	503	398,9	92,7	59,4	222,7	47,5	36,1	
15.	Wrocław	2 689	805	1 718	387,2	168,2	188,9	252,0	105,7	122,3	
16.	Zielona Góra	587	214	228	196,9	89,3	38,6	103,2	48,0	15,6	
RAZEM		26 822	11 036 ¹	10 756	4 568,7	1 674,2 ²	1 158,6	2 640,3	1 021,4 ³	626,4	

* Część gruntów była oferowana więcej niż jeden raz

¹ W tym 718 przetargów przeprowadzonych przez byłe PR-P w Straszynie² W tym 35,0 tys. ha gruntów oferowanych do sprzedaży lub dzierżawy przez byłe PR-P w Straszynie³ W tym 13,2 tys. ha gruntów, na które ustalono nabywców lub dzierżawców w wyniku przeprowadzonych przetargów przez byłe PR-P w Straszynie

Tabela A.9

Sprzedaż gruntów z Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Do 31.12.1995			1994			1995		
		ogółem	w tym z		razem	w tym z		razem	w tym z	
			ppgr	PFZ		ppgr	PFZ		ppgr	PFZ
1.	Warszawa	13 732	13 462	243	6 870	6 745	101	5 439	5 322	114
2.	Bydgoszcz	11 800	9 659	1 312	5 348	4 490	603	4 670	3 950	420
3.	Elbląg	39 733	36 178	3 555	6 788	5 610	1 178	22 444	21 870	574
4.	Gorzów	6 060	3 812	2 248	1 611	934	677	2 344	1 704	640
5.	Koszalin	17 612	15 969	1 200	4 684	4 225	313	9 664	8 905	462
6.	Lublin	19 386	11 855	7 485	5 773	3 819	1 913	7 134	3 007	4 122
7.	Łódź	10 569	5 874	4 622	2 561	1 442	1 093	6 427	4 094	2 286
8.	Olsztyn	17 315	14 262	2 553	2 960	2 020	724	12 174	10 593	1 292
9.	Opole	10 834	8 255	1 945	4 313	3 729	584	4 033	2 532	867
10.	Piła	17 058	16 465	156	4 787	4 740	36	10 834	10 306	102
11.	Poznań	22 322	20 705	1 617	3 418	2 997	421	4 777	4 271	506
12.	Rzeszów	10 748	6 519	3 400	1 561	500	879	7 941	5 603	1 691
13.	Suwałki	10 133	5 114	4 304	2 958	949	2 002	4 486	3 236	747
14.	Szczecin	13 718	11 743	1 790	3 951	3 481	391	3 330	2 915	309
15.	Wrocław	12 630	8 570	3 432	4 106	2 811	1 014	7 467	5 697	1 423
16.	Zielona Góra	5 656	4 354	1 301	2 174	1 791	383	2 201	1 964	236
RAZEM		239 306	192 796	41 163	65 353 ¹	51 773 ¹	12 312	115 365	95 969	15 791

¹ W tym 1490 ha sprzedane przez byłe PR-P w Straszynie

Tabela A.10

Grunty sprzedane* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych i województw
(do 31.12.1995)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów w ha					Liczba umów				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawskie	2 299	52	374	913	960	288	135	105	43	5
2.	Białkopodlaskie	1 804	164	949	691	-	785	399	353	33	-
3.	Białostockie	2 547	222	1 337	722	265	989	508	447	32	2
4.	Bielskie	225	50	134	41	-	202	152	47	3	-
5.	Bydgoskie	8 271	196	1 883	4 506	1 685	985	361	416	200	8
6.	Chełmskie	7 599	276	1 281	1 331	4 712	1 165	634	479	46	6
7.	Ciechanowskie	2 337	92	809	854	582	541	237	259	43	2
8.	Częstochowskie	951	165	489	297	-	438	244	180	14	-
9.	Elbląskie	23 487	36	1 189	4 976	17 287	593	143	226	207	17
10.	Gdańskie	14 083	95	2 017	6 313	5 657	966	217	454	281	14
11.	Gorzowskie	5 987	395	1 681	3 678	233	1 684	1 028	490	165	1
12.	Jeleniogórskie	2 686	385	928	1 142	231	1 218	839	327	50	2
13.	Kaliskie	1 952	43	638	1 116	155	320	109	159	51	1
14.	Katowickie	1 002	75	202	725	-	233	133	71	29	-
16.	Kieleckie	1 551	301	660	590	-	961	656	286	19	-
16.	Konińskie	2 461	56	774	1 209	423	286	77	153	53	3
17.	Koszalińskie	11 137	153	1 154	3 417	6 413	779	310	334	122	13
18.	Krakowskie	70	16	27	28	-	45	34	10	1	-
19.	Krośnieńskie	4 561	195	451	1 362	2 554	693	494	138	55	6
20.	Legnickie	1 332	100	282	950	-	361	239	85	37	-
21.	Leszczyńskie	3 574	31	720	1 846	977	306	81	134	87	4
22.	Lubelskie	1 750	308	623	492	327	1 034	740	269	23	2
23.	Łomżyńskie	1 189	24	361	624	179	148	50	71	26	1
24.	Łódzkie	795	30	531	234	-	218	81	126	11	-
25.	Nowosądeckie	1 202	54	431	352	365	282	120	144	17	1
26.	Olsztyńskie	14 036	286	1 528	3 128	9 094	1 382	776	464	130	12
27.	Opolskie	8 648	243	2 080	5 626	700	1 316	571	496	247	2
28.	Ostrołęckie	495	14	248	234	-	117	49	58	10	-
29.	Pilskie	16 487	95	2 168	9 743	4 480	997	184	415	387	11
30.	Piotrkowskie	2 418	218	650	511	1 039	724	437	264	18	5
31.	Płockie	3 175	132	829	1 984	230	608	310	213	84	1
32.	Poznańskie	15 699	115	2 880	8 278	4 426	1 351	358	618	353	22
33.	Przemyskie	1 027	135	350	542	-	600	463	118	19	-
34.	Radomskie	2 878	267	969	684	959	1 000	551	414	30	5
35.	Rzeszowskie	707	307	316	84	-	893	765	122	6	-
36.	Siedleckie	2 624	243	794	671	916	935	578	328	26	3
37.	Sieradzkie	1 434	102	713	619	-	486	233	224	29	-
38.	Skierniewickie	3 343	155	977	678	1 533	677	326	328	17	6
39.	Słupskie	5 027	95	617	1 529	2 786	497	231	199	59	8
40.	Suwalskie	6 915	125	1 276	3 875	1 639	745	265	307	164	9
41.	Szczecińskie	11 831	195	1 053	4 771	5 812	1 197	655	344	177	21
42.	Tarnobrzeskie	1 061	86	247	375	353	333	224	93	14	2
43.	Tarnowskie	592	83	203	305	-	267	176	79	12	-
44.	Toruńskie	4 725	87	1 234	2 861	543	649	214	278	154	3
45.	Wałbrzyskie	2 827	20	496	1 558	754	231	56	104	68	3
46.	Włocławskie	1 740	21	728	765	227	220	38	151	30	1
47.	Wrocławskie	6 278	292	876	2 555	2 555	1 159	746	298	107	8
48.	Zamojskie	2 747	327	851	265	1 305	1 185	801	367	14	3
49.	Zielonogórskie	6 558	304	1 035	2 764	2 454	1 177	742	317	113	5
RAZEM		228 126	7 459	43 043	92 814	84 809	34 266	17 770	12 362	3 916	218

* Bez gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp

Tabela A.11

Ceny sprzedaży gruntów* Zasobu WRSP
wg grup obszarowych i województw
(w zł/ha)

Lp.	Województwo	1994					1995				
		średnio	w tym w grupie obszarowej				średnio	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawskie	5 160	9 160	6 654	5 761	3 715	6 295	18 993	8 928	5 169	4 150
2.	Białkopodlaskie	640	860	555	686	-	894	1 015	832	946	-
3.	Białostockie	1 110	910	855	1 709	-	930	845	975	1 239	216
4.	Bielskie	2 100	3 580	1 316	2 351	-	2 515	4 868	2 069	1 472	-
5.	Bydgoskie	1 310	860	1 137	1 254	391	1 244	1 607	1 508	888	1 526
6.	Chełmskie	580	750	531	558	592	832	1 077	734	905	783
7.	Ciechanowskie	1 190	760	843	1 796	-	767	862	706	951	677
8.	Częstochowskie	950	1 140	947	846	-	1 418	1 272	1 698	734	-
9.	Elbląskie	1 120	1 070	1 297	1 125	1 084	2 104	6 231	2 089	1 953	2 153
10.	Gdańskie	2 090	7 440	1 537	1 723	2 641	2 455	2 729	1 690	1 814	2 991
11.	Gorzowskie	860	910	804	878	-	939	2 072	918	926	560
12.	Jeleniogórskie	970	900	1 341	836	-	1 223	1 197	1 271	984	1 620
13.	Kaliskie	930	1 080	796	974	-	987	1 900	1 060	920	-
14.	Katowickie	3 920	1 750	2 348	4 473	-	2 785	2 822	2 341	2 881	-
16.	Kieleckie	910	1 370	1 011	421	-	996	1 191	1 069	830	-
16.	Konińskie	1 250	2 010	1 435	1 075	-	1 086	1 342	1 133	1 039	1 111
17.	Koszalińskie	660	990	523	667	680	711	2 441	633	600	718
18.	Krakowskie	2 210	5 540	1 610	2 118	-	3 342	7 364	2 167	-	-
19.	Krośnieńskie	960	1 310	1 131	831	-	800	1 334	950	602	829
20.	Legnickie	3 230	7 240	3 565	1 887	-	1 801	958	1 790	1 831	-
21.	Leszczyńskie	1 990	1 530	1 299	1 907	3 714	2 179	2 217	2 187	2 174	-
22.	Lubelskie	790	860	1 218	476	582	995	1 039	923	1 086	-
23.	Łomżyńskie	860	1 450	793	876	-	2 081	2 793	1 644	2 523	-
24.	Łódzkie	1 030	1 410	878	1 366	-	2 971	4 773	3 879	1 637	-
25.	Nowosądeckie	1 730	6 520	1 285	312	-	1 112	3 258	792	613	1 655
26.	Olsztyńskie	720	960	767	713	607	1 030	1 589	734	1 017	1 052
27.	Opolskie	2 240	2 210	2 099	2 489	1 536	2 040	2 188	1 926	2 100	1 699
28.	Ostrołęckie	680	1 010	502	824	-	1 266	1 478	1 044	1 678	-
29.	Piłskie	920	9 300	955	844	1 587	1 447	3 371	1 076	1 190	1 821
30.	Piotrkowskie	1 090	1 190	1 085	919	-	1 255	900	891	1 841	1 248
31.	Płockie	1 700	1 670	1 459	1 838	-	1 245	1 342	1 422	1 170	1 300
32.	Poznańskie	1 600	2 820	1 355	1 649	1 583	1 875	1 980	1 266	1 259	2 479
33.	Przemyskie	1 100	1 980	1 237	578	-	1 579	2 048	1 381	1 623	-
34.	Radomskie	920	570	841	910	1 055	823	810	707	837	1 116
35.	Rzeszowskie	1 140	1 340	966	1 224	-	1 101	1 016	1 215	1 043	-
36.	Siedleckie	980	930	782	1 528	-	1 029	1 032	926	1 266	953
37.	Sieradzkie	1 080	1 090	986	1 338	-	1 007	805	724	1 335	-
38.	Skierniewickie	970	730	1 220	1 109	725	1 829	1 358	1 446	2 327	1 786
39.	Słupskie	750	1 090	640	805	733	1 022	1 153	925	880	1 106
40.	Suwalskie	630	1 580	389	341	1 766	907	3 498	904	891	832
41.	Szczecińskie	1 930	13 990	4 596	2 198	703	1 978	4 871	4 932	2 495	1 252
42.	Tarnobrzeskie	2 380	6 050	2 693	1 291	-	2 210	2 725	1 700	2 122	2 423
43.	Tarnowskie	1 140	1 300	984	1 175	-	1 312	1 401	1 111	1 467	-
44.	Toruńskie	1 010	1 200	741	605	630	1 310	988	1 361	1 168	1 810
45.	Wałbrzyskie	1 410	2 600	1 658	1 515	947	2 073	2 008	1 711	2 229	1 965
46.	Włocławskie	1 020	880	581	555	-	1 412	3 464	2 397	1 277	361
47.	Wrocławskie	1 690	1 370	1 785	2 187	1 374	1 950	1 541	1 710	1 772	2 242
48.	Zamojskie	780	780	787	754	-	1 295	1 056	1 032	2 708	1 311
49.	Zielonogórskie	820	920	998	908	735	879	1 543	858	961	560
ŚREDNIO		1 370	1 830	1 226	1 366	1 172	1 491	1 715	1 338	1 438	1 571

* Bez gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp

Tabela A.12

Grunty wydzielane z Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Do 31.12.1995			1994			1995		
		ogółem	w tym z		razem	w tym z		razem	w tym z	
			ppgr	PFZ		ppgr	PFZ		ppgr	PFZ
1.	Warszawa	264 122	263 289	630	106 497	106 146	232	93 379	93 115	180
2.	Bydgoszcz	216 707	195 639	12 040	106 868	97 587	2 541	50 991	43 812	6 246
3.	Elbląg	171 056	170 135	891	91 148	90 777	371	54 269	53 719	520
4.	Gorzów	144 803	129 734	13 266	47 863	43 924	3 939	56 748	51 349	3 596
5.	Koszalin	362 339	347 789	11 215	156 458	153 430	2 937	121 876	114 400	4 232
6.	Lublin	87 612	61 165	26 447	27 327	19 428	7 899	23 502	16 906	6 596
7.	Łódź	39 071	36 533	2 200	16 281	14 921	1 022	4 756	3 637	1 119
8.	Olsztyn	293 272	262 270	28 087	123 812	115 291	5 769	68 234	66 344	1 727
9.	Opole	156 655	147 733	8 922	57 498	55 027	2 471	52 328	48 401	3 927
10.	Piła	152 069	148 508	3 053	55 410	54 294	992	41 095	40 001	708
11.	Poznań	200 320	192 135	7 662	58 438	56 993	1 393	25 349	21 765	3 113
12.	Rzeszów	83 790	71 137	9 822	27 018	21 611	4 679	42 135	37 182	2 850
13.	Suwałki	244 696	211 032	23 834	133 265	124 245	7 003	35 573	23 520	4 268
14.	Szczecin	247 070	234 917	9 825	72 381	68 807	3 124	52 981	48 829	2 274
15.	Wrocław	258 600	240 878	16 696	83 322	75 896	6 971	154 324	146 090	7 663
16.	Zielona Góra	100 552	80 091	19 519	33 229	29 088	4 141	38 850	33 641	4 267
RAZEM		3 022 734	2 792 985	194 109	1 206 755 ¹	1 137 405 ¹	55 484	916 390	842 711	53 286

¹ W tym 9 940 ha wydzielane przez byłe PR-P w Straszynie

Tabela A.13

Grunty Zasobu WRSP w dzierzawie*
wg grup obszarowych
(stan na 31.12.1995 r.)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia gruntów w ha												
		razem	w tym w grupie obszarowej											
			0 - 1,00	1,01 - 1,99	2,00 - 4,99	5,00 - 9,99	10,00 - 19,9	20,00 - 49,99	50,00 - 99,9	100,00 - 499,9	500,00 - 999,9	>1000,00		
1.	Warszawa	256 715	90	146	417	1 257	2 321	4 376	6 227	39 629	64 237	138 015		
2.	Bydgoszcz	189 597	1 051	1 044	3 041	4 065	5 199	5 696	3 161	35 725	89 577	41 038		
3.	Elbląg	168 287	60	91	730	2 148	3 429	6 387	3 615	52 567	64 377	34 882		
4.	Gorzów Wlk.	129 194	1 696	1 457	5 858	1 929	1 944	4 287	4 391	22 438	36 775	48 419		
5.	Koszalin	331 754	2 083	920	4 013	5 117	9 449	18 279	15 657	106 754	89 426	80 054		
6.	Lublin	75 038	4 728	9 570	5 241	1 511	1 383	3 416	3 985	14 737	20 703	9 765		
7.	Łódź	34 069	310	447	928	946	1 287	1 537	1 590	22 220	3 546	1 258		
8.	Olsztyn	254 305	807	2 994	7 421	8 332	8 312	13 347	9 825	70 237	66 162	66 868		
9.	Opole	150 335	2 420	2 238	1 896	925	2 275	3 553	4 201	30 010	51 798	51 021		
10.	Piła	100 869	-	517	2 935	4 221	2 455	142	286	61 326	21 872	7 115		
11.	Poznań	184 897	1 135	1 483	1 467	1 655	1 150	3 488	2 879	43 634	36 130	91 877		
12.	Rzeszów	70 206	4 383	2 894	2 328	1 729	2 391	5 058	4 716	34 674	8 522	3 511		
13.	Suwałki	226 095	1 200	2 023	5 904	10 362	13 117	16 298	23 117	34 442	34 524	85 108		
14.	Szczecin	224 705	1 037	1 497	3 224	3 535	4 895	10 909	19 319	46 074	80 501	53 714		
15.	Wrocław	254 688	3 922	2 801	5 221	5 372	9 105	18 238	13 483	84 857	66 462	45 226		
16.	Zielona Góra	94 036	5 129	3 559	5 069	3 186	2 464	4 222	3 744	22 152	20 500	24 012		
RAZEM		2 744 790	30 051	33 682	55 696	56 289	71 175	119 233	120 195	721 475	755 111	781 882		

* Grunty wydzierzawione pomniejszone o grunty, które "powróciły" z dzierzawy w wyniku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy jak również wyłączenia części gruntów

Tabela A.14

Grunty wydzielone* z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych i województw
(do 31.12.1995)

Lp.	Województwo	Powierzchnia gruntów w ha					Liczba umów				
		razem	w tym w grupie obszarowej				razem	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawskie	5 316	235	581	1 611	2 889	678	420	203	45	10
2.	Białkopodlaskie	21 079	216	1 625	2 745	16 494	1 110	377	617	91	25
3.	Białostockie	35 257	588	4 092	5 599	24 978	2 861	1 118	1 515	165	63
4.	Bielskie	3 995	361	257	136	3 241	580	398	172	5	5
5.	Bydgoskie	126 327	1 131	7 803	14 599	102 795	5 883	2 813	2 265	637	168
6.	Chełmskie	34 410	1 018	9 259	2 977	21 156	6 817	1 685	4 997	100	35
7.	Ciechanowskie	42 298	693	5 712	7 223	28 670	3 146	1 050	1 789	243	64
8.	Częstochowskie	17 128	1 243	2 518	1 178	12 189	3 323	1 953	1 291	45	34
9.	Elbląskie	138 776	48	2 826	13 289	122 614	1 379	86	532	545	216
10.	Gdańskie	51 073	11	305	1 765	48 992	236	18	71	52	95
11.	Gorzowskie	148 102	2 795	8 782	12 607	123 918	9 538	5 693	3 259	416	170
12.	Jeleniogórskie	46 231	1 191	4 590	12 115	28 336	5 004	2 876	1 627	410	91
13.	Kaliskie	29 716	280	709	1 054	27 673	1 198	739	364	35	60
14.	Katowickie	35 398	630	561	4 048	30 160	1 556	1 148	217	111	80
16.	Kieleckie	15 213	1 393	3 136	2 962	7 722	3 629	2 194	1 299	106	30
16.	Konińskie	20 916	170	953	1 341	18 453	800	345	366	53	36
17.	Koszalińskie	193 459	1 897	8 215	22 295	161 052	6 245	2 890	2 422	677	256
18.	Krakowskie	5 511	161	347	561	4 442	498	298	168	23	9
19.	Krośnieńskie	14 700	518	891	2 555	10 735	1 698	1 263	305	90	40
20.	Legnickie	72 139	1 739	3 262	9 598	57 539	4 777	3 192	1 135	338	112
21.	Leszczyńskie	62 959	338	1 334	3 826	57 461	1 675	884	602	122	67
22.	Lubelskie	9 155	1 328	1 390	2 261	4 175	2 868	1 983	808	62	15
23.	Łomżyńskie	10 963	8	5 344	2 772	2 839	857	14	666	171	6
24.	Łódzkie	4 969	32	431	532	3 974	232	62	121	30	19
25.	Nowosądeckie	3 969	159	624	738	2 449	477	246	195	25	11
26.	Olsztyńskie	259 611	462	15 649	37 239	206 260	8 048	1 139	5 001	1 529	379
27.	Opolskie	105 143	992	2 427	5 210	96 514	3 414	2 001	1 122	180	111
28.	Ostrołęckie	5 172	115	1 082	308	3 666	568	211	333	11	13
29.	Piłskie	156 501	708	8 064	16 189	131 541	4 261	1 375	1 943	567	376
30.	Piotrkowskie	7 826	17	325	883	6 602	179	40	70	38	31
31.	Płockie	21 940	170	1 188	4 095	16 486	745	240	322	132	51
32.	Poznańskie	118 702	147	1 018	2 754	114 783	1 109	448	447	90	124
33.	Przemyskie	32 112	1 340	1 959	6 471	22 341	3 348	2 216	862	195	75
34.	Radomskie	10 026	1 170	2 470	1 104	5 283	3 124	1 683	1 390	28	23
35.	Rzeszowskie	9 609	593	1 354	3 346	4 316	1 889	1 248	496	126	19
36.	Siedleckie	7 588	439	1 510	1 108	4 531	1 621	655	918	24	24
37.	Sieradzkie	6 214	12	212	1 056	4 934	131	19	84	14	14
38.	Skierniewickie	7 682	78	329	475	6 800	219	96	82	20	21
39.	Słupskie	159 357	575	6 229	27 387	125 166	4 586	1 113	2 259	921	293
40.	Suwałskie	125 500	189	6 858	27 154	91 300	3 122	427	1 499	1 033	163
41.	Szczecińskie	262 940	1 352	8 752	28 019	224 817	7 734	3 466	2 885	964	419
42.	Tarnobrzęskie	8 689	414	697	1 010	6 568	1 117	750	319	20	28
43.	Tarnowskie	5 865	522	635	631	4 078	1 366	1 005	326	19	16
44.	Toruńskie	45 925	440	2 293	3 589	39 604	2 224	1 299	682	152	91
45.	Wałbrzyskie	41 034	42	1 095	5 435	34 462	603	110	256	181	56
46.	Włocławskie	20 612	251	3 510	3 123	13 729	1 651	605	850	167	29
47.	Wrocławskie	126 131	986	4 688	16 987	103 470	4 486	2 187	1 485	579	235
48.	Zamojskie	22 886	1 281	1 495	1 542	18 567	2 765	1 843	847	42	33
49.	Zielonogórskie	102 915	4 515	13 232	13 146	72 022	15 668	9 703	5 382	442	141
RAZEM		2 819 039	34 991	162 616	338 648	2 282 784	141 043	67 624	56 866	12 071	4 482

* Bez gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp

Tabela A.15

Czynsz dzierżawny za grunty* wydierżawione z Zasobu WRSP
wg grup obszarowych i województw
(w dt pszenicy/ha)

Lp.	Województwo	1994					1995				
		średnio	w tym w grupie obszarowej				średnio	w tym w grupie obszarowej			
			do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej		do 1,00	1,01 - 9,99	10,00 - 99,99	100,00 i więcej
1.	Warszawskie	2,9	3,7	2,8	3,3	2,0	6,1	0,8	1,1	5,2	6,8
2.	Białkopodlaskie	0,8	1,4	0,9	0,8	0,8	1,4	1,0	1,3	2,5	1,2
3.	Białostockie	0,9	0,8	0,8	1,7	0,7	0,7	0,8	1,4	1,2	0,4
4.	Bielskie	2,7	0,4	0,3	8,5	2,3	0,9	1,1	1,1	1,7	0,8
5.	Bydgoskie	3,9	1,6	1,5	2,2	4,1	3,3	1,9	3,2	2,3	3,4
6.	Chełmskie	0,8	0,9	0,9	1,1	0,7	0,8	0,8	0,6	0,6	0,9
7.	Ciechanowskie	1,8	0,7	0,7	1,4	2,1	1,5	0,7	0,8	0,8	1,7
8.	Częstochowskie	1,7	0,5	1,0	1,6	1,8	2,1	0,7	0,9	1,7	2,4
9.	Elbląskie	4,4	1,3	3,5	3,9	4,4	2,6	2,1	2,7	2,3	2,7
10.	Gdańskie	3,1	3,1	1,6	2,4	3,1	2,5	-	1,1	1,4	2,7
11.	Gorzowskie	2,3	1,4	1,0	1,5	2,4	1,8	1,4	1,3	1,6	1,8
12.	Jeleniogórskie	1,0	1,0	1,2	0,9	1,1	1,7	0,9	1,2	1,4	1,9
13.	Kaliskie	2,5	0,7	1,2	2,8	2,6	2,0	0,7	2,6	1,3	2,0
14.	Katowickie	2,4	0,1	1,4	2,3	2,5	2,5	1,0	2,4	2,3	2,5
16.	Kieleckie	2,1	0,8	0,9	1,8	2,9	1,8	0,8	0,9	2,0	2,1
16.	Konińskie	3,2	0,7	0,9	2,4	3,6	1,4	1,1	1,2	1,1	1,5
17.	Koszalińskie	1,6	1,6	1,1	0,9	1,7	1,0	1,0	0,7	0,9	1,0
18.	Krakowskie	1,2	0,4	2,8	2,7	1,1	3,0	2,0	2,3	2,8	2,6
19.	Krośnieńskie	1,4	0,9	0,7	1,0	1,6	1,2	1,4	1,2	0,9	1,3
20.	Legnickie	2,6	1,7	1,6	2,2	2,8	2,4	1,0	2,1	2,3	2,4
21.	Leszczyńskie	1,7	0,7	1,3	1,4	1,8	1,2	0,8	1,7	0,9	1,3
22.	Lubelskie	1,6	2,7	1,9	1,5	1,3	1,4	1,5	1,4	1,4	1,3
23.	Łomżyńskie	1,6	2,6	2,1	2,7	0,4	2,3	1,6	2,4	2,5	1,4
24.	Łódzkie	3,7	0,5	1,0	2,2	4,4	5,6	3,0	2,4	5,8	6,9
25.	Nowosądeckie	0,7	1,1	0,9	2,0	0,3	1,2	0,9	0,9	0,8	1,4
26.	Olsztyńskie	1,2	1,1	1,2	1,6	1,2	1,5	1,2	1,1	1,2	1,5
27.	Opolskie	3,4	0,7	1,4	2,5	3,5	2,4	0,8	1,5	1,9	2,5
28.	Ostrołęckie	1,8	0,3	0,4	7,6	1,7	1,9	2,0	0,5	0,4	2,0
29.	Piłskie	1,9	3,7	1,4	2,3	1,9	1,9	0,8	1,3	1,6	2,0
30.	Piotrkowskie	2,4	-	0,5	1,2	2,7	3,9	1,4	0,7	1,8	5,0
31.	Płockie	1,6	0,2	0,7	1,6	2,1	1,3	2,1	0,9	1,3	1,4
32.	Poznańskie	2,1	0,8	3,0	7,4	2,1	1,6	1,3	2,2	1,7	1,6
33.	Przemyskie	1,8	1,5	1,6	1,7	1,9	1,2	2,0	1,9	1,8	1,0
34.	Radomskie	1,8	1,1	2,1	1,7	1,9	2,1	1,0	1,1	2,2	2,5
35.	Rzeszowskie	1,4	1,7	1,3	1,6	1,2	1,8	0,6	2,0	1,5	2,2
36.	Siedleckie	1,7	0,7	2,1	2,5	1,5	1,5	0,8	0,9	2,5	1,4
37.	Sieradzkie	2,4	1,7	0,7	4,6	2,6	1,4	-	0,9	1,7	1,4
38.	Skierniewickie	1,5	0,2	1,0	1,4	1,8	1,6	0,1	1,4	1,2	1,6
39.	Słupskie	1,6	2,2	1,5	1,6	1,6	2,1	1,9	1,2	1,7	2,2
40.	Suwańskie	1,0	1,6	1,1	0,9	1,1	0,8	1,5	0,9	0,8	0,8
41.	Szczecińskie	2,6	2,6	2,6	1,9	2,7	2,0	1,6	1,7	1,9	2,1
42.	Tarnobrzeskie	3,7	1,4	1,3	7,8	5,0	3,0	1,1	3,6	1,9	3,2
43.	Tarnowskie	1,5	1,0	1,0	0,6	2,1	1,8	1,1	1,4	2,4	1,7
44.	Toruńskie	3,7	1,6	1,6	2,5	4,0	3,8	2,4	1,2	2,9	3,9
45.	Wałbrzyskie	2,4	1,3	2,3	3,7	1,9	2,7	1,8	2,7	2,9	2,6
46.	Włocławskie	2,9	4,2	3,7	5,3	2,4	1,5	5,1	2,4	2,2	1,2
47.	Wrocławskie	3,1	1,2	1,6	2,2	3,4	3,4	1,8	2,5	2,7	3,5
48.	Zamojskie	1,8	2,1	1,7	1,9	1,7	1,9	1,5	1,2	1,5	2,0
49.	Zielonogórskie	2,4	1,1	1,1	2,2	2,6	1,4	1,0	1,1	1,5	1,5
ŚREDNIO		2,3	1,3	1,4	1,8	2,4	2,0	1,2	1,5	1,7	2,1

* Bez gruntów pod budynkami (również mieszkalnymi), wyodrębnionymi obiektami, wodami itp

Tabela A.16

Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
(w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Grunty przejęte do Zasobu WRSP	Grunty			Grunty Zasobu WRSP według stanu na 31.12.1995					
			sprzedane	przekazane nieodpłatnie	wniesione do spółek jako aport	razem	z tego				
							przekazane w			w tymczasowym zarządzie	grunty nie- zorgani- zowane
							dzierżawę	admini- strowanie	zarząd i wieczyste użytkowanie*		
1.	Warszawa	338 456	13 732	3 254	5 158	316 312	256 715	12 992	2 943	42 967	695
2.	Bydgoszcz	264 644	11 800	5 319	-	247 525	189 597	23 700	7 466	17 903	8 859
3.	Elbląg	291 201	39 733	2 935	4	248 529	168 287	5 760	199	50 676	23 607
4.	Gorzów	220 162	6 060	1 289	-	212 813	129 194	12 889	3 134	51 865	15 731
5.	Koszalin	476 976	17 612	4 459	138	454 767	331 754	32 577	3 097	53 584	33 755
6.	Lublin	180 938	19 386	1 960	4	159 588	75 038	28 173	2 887	4 440	49 050
7.	Łódź	64 742	10 569	268	84	53 821	34 069	-	872	120	18 760
8.	Olsztyn	434 067	17 315	3 960	40	412 752	254 305	45 058	7 005	80 497	25 887
9.	Opole	230 486	10 834	336	80	219 236	150 335	29 279	295	9 413	29 914
10.	Piła	165 803	17 058	5 517	-	143 228	100 869	9 976	81	24 510	7 792
11.	Poznań	321 778	22 322	9 775	2 452	287 229	184 897	72 408	1 671	14 072	14 181
12.	Rzeszów	177 147	10 748	4 853	-	161 546	70 206	8 034	7 971	31 308	44 027
13.	Suwałki	316 190	10 133	2 574	-	303 483	226 095	6 087	2 226	27 133	41 942
14.	Szczecin	336 363	13 718	2 106	14	320 525	224 705	6 106	198	19 490	70 026
15.	Wrocław	398 770	12 630	1 641	218	384 281	254 688	31 393	889	54 473	42 838
16.	Zielona Góra	196 294	5 656	620	-	190 018	94 036	8 500	63	61 532	25 887
RAZEM		4 414 017	239 306	50 866	8 192	4 115 653	2 744 790	332 932	40 997	543 983	452 951

* W tym pozostaje w zarządzie państwowych osób prawnych 3 881 ha

Tabela A.17

Zagospodarowanie jezior i stawów przejętych do Zasobu WRSP*
(stan na 31.12.1995, w ha)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia jezior				Powierzchnia stawów								
		prze- jętych do Zasobu WRSP	sprze- danych	prze- kazanych nieod- płatnie	przekazanych w			prze- jętych do Zasobu WRSP	sprze- danych	prze- kazanych nieod- płatnie	przekazanych w			
					dzier- żawę	admini- strowanie	zarząd i wieczyste użytko- wanie				dzier- żawę	admini- strowanie	zarząd i wieczyste użytko- wanie	
1.	Warszawa	-	-	-	-	-	-	698	-	-	692	-	-	6
2.	Bydgoszcz	34 137	-	-	33 164	-	-	858	16	-	842	-	-	-
3.	Elbląg	17 061	241	-	10 930	4 424	-	310	8	-	-	-	-	302
4.	Gorzów	11 517	-	-	3 738	7 282	-	1 050	-	-	-	873	-	177
5.	Koszalin	34 591	-	-	33 645	804	123	393	-	-	304	72	-	17
6.	Lublin	1 173	-	-	-	1 173	-	7 762	219	18	2 164	4 487	-	874
7.	Łódź	-	-	-	-	-	-	1 700	265	-	1 435	-	-	-
8.	Olsztyn	45 822	-	-	32 237	6 722	5 599	987	-	-	849	63	37	38
9.	Opole	-	-	-	-	-	-	5 213	144	2	5 067	-	-	-
10.	Piła	8 614	70	609	7 289	-	-	1 142	-	-	850	-	-	292
11.	Poznań	14 856	-	49	223	14 584	-	2 869	7	-	13	2 849	-	-
12.	Rzeszów	-	-	-	-	-	-	7 383	-	52	3 046	2 211	10	2 064
13.	Suwałki	60 886	-	-	60 012	449	-	809	-	-	393	405	-	11
14.	Szczecin	15 240	-	-	1 787	-	173	1 124	-	-	473	-	-	651
15.	Wrocław	-	-	-	-	-	-	7 790	-	-	1 508	6 282	-	-
16.	Zielona Góra	6 065	-	-	26	-	-	738	11	-	116	-	-	611
RAZEM		249 962	311	658	183 051	35 438	5 895	40 826	670	72	17 752	17 242	47	5 043

* Dotyczy jezior i stawów przejętych z b. pgryb.

Tabela A.18

Zagospodarowanie obiektów rolno-przemysłowych, usługowych i zabytków Zasobu WRSP

Lp.	Wyszczególnienie	Przejęto do Zasobu WRSP	Rozdysponowano			razem	Obiekty w Zasobie WRSP według stanu na 31.12.1995			
			ogółem	w tym			z tego			
				sprzedano	wniesiono do jedno- osobowych spółek		dzierzawę	admini- strowanie	zarząd i wieczyste użytkowanie	w tymcza- sowym zarządzie
1.	Gorzelnie, winiarnie, browary	855	126	61	64	729	601	75	3	50
2.	Masarnie i rzeźnie	269	43	30	12	226	158	27	4	37
3.	Mleczarnie	12	7	2	5	5	5	-	-	-
4.	Przetwórnictwo owoców i warzyw	16	4	2	2	12	7	-	-	5
5.	Młyny i kaszarnie	31	10	5	4	21	15	2	-	4
6.	Suszarnie zbóż i zielonek	897	81	42	39	816	567	112	34	103
7.	Mieszalnice pasz	715	104	38	66	611	448	85	2	76
8.	Cegielnie	10	4	2	2	6	4	-	-	2
9.	Tartaki	67	6	4	2	61	41	3	-	17
10.	Chłodnie	74	10	5	5	64	37	8	-	19
11.	Hotele i zajazdy	118	45	19	18	73	40	14	3	16
12.	Restauracje i bary	40	8	6	2	32	21	3	-	8
13.	Sklepy	415	177	133	41	238	178	24	-	36
14.	Obiekty socjalne, kulturalne i sportowe	647	286	38	153	361	197	64	1	99
15.	Zespoły dworskie i pałacowo-parkowe	2 294	296	114	161	1 998	1 328	212	7	451

Liczba mieszkań Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Przejęte			Sprzedane			Przekazane nieodpłatnie ¹	Pozostające w Zasobie ²
		do 31.12.1995	w tym 1994	1995	% 1995 1994	do 31.12.1995	w tym 1994	1995	% 1995 1994
1.	Warszawa	41 750	595	88	14,8	18 037	7 209	9 548	132,4
2.	Bydgoszcz	23 481	453	-	-	8 639	3 543	4 185	118,1
3.	Elbląg	22 148	2 401	98	4,1	13 192	5 526	4 774	86,4
4.	Gorzów	14 272	4 939	45	0,9	8 070	4 177	1 656	39,6
5.	Koszalin	30 931	7 200	74	1,0	21 134	9 629	5 830	60,5
6.	Lublin	9 046	682	115	16,9	6 771	3 201	984	30,7
7.	Łódź	5 560	902	-	-	3 108	1 646	924	56,1
8.	Olsztyn	26 445	3 508	589	16,8	15 516	7 888	3 645	46,2
9.	Opole	20 734	5 942	5	0,1	7 288	3 343	3 251	97,2
10.	Piła	11 935	2 096	44	2,1	6 745	2 184	3 013	138,0
11.	Poznań	35 288	1 665	42	2,5	10 016	3 964	3 918	98,8
12.	Rzeszów	8 003	3 111	74	2,4	6 080	2 434	2 737	112,4
13.	Suwałki	12 171	5 638	-	-	8 305	3 950	1 048	26,5
14.	Szczecin	22 050	3 161	145	4,6	15 244	5 110	2 980	58,3
15.	Wrocław	32 617	4 787	-	-	17 171	8 178	4 582	56,0
16.	Zielona Góra	11 867	3 455	64	1,9	7 910	2 907	2 163	74,4
	RAZEM	328 298	50 535	1 383	2,7	173 226	75 722 ³	55 238	72,9
								994	154 078

¹ W tym 217 mieszkań wniesiono do spółek jako aport² Stan na 31.12.1995 r.³ W tym 833 mieszkania sprzedane przez byłe PR-P w Straszynie

Tabela A.20

Zatrudnienie w gospodarstwach zorganizowanych na gruntach Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pracujący ogółem	Z tego			
			gsp w tymczasowym zarządzie	gsp w administrowaniu	jednoosobowe spółki Agencji	dzierżawcy
1.	Warszawa	21 010	1 347	1 046	14 538	4 079
2.	Bydgoszcz	10 319	120	1 349	-	8 850
3.	Elbląg	3 107	739	128	-	2 240
4.	Gorzów	5 265	768	68	-	4 429
5.	Koszalin	8 710	516	1 163	297	6 734
6.	Lublin	3 855	241	1 581	-	2 033
7.	Łódź	1 925	57	-	371	1 497
8.	Olsztyn	9 932	903	1 744	418	6 867
9.	Opole	10 193	1 044	1 457	2 219	5 473
10.	Piła	4 652	281	202	-	4 169
11.	Poznań	15 084	216	3 288	2 662	8 918
12.	Rzeszów	3 975	1 927	567	-	1 481
13.	Suwałki	3 846	337	162	-	3 347
14.	Szczecin	6 640	453	192	-	5 995
15.	Wrocław	10 714	476	1 318	1 045	7 875
16.	Zielona Góra	4 166	912	354	-	2 900
RAZEM		123 393	10 337	14 619	21 550	76 887

Źródło: Informacje z oddziałów terenowych AWRSP na podstawie:

- sprawozdania Z-01 (gsp w tymczasowym zarządzie, gsp w administrowaniu, jednoosobowe spółki AWRSP);
- badania ankietowego u dzierżawców posiadających w dzierżawie 100 ha lub więcej gruntów z Zasobu WRSP bądź wyodrębniony obiekt rolno-przemysłowy lub usługowy.

Tabela A.21

Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1995 r.
(w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Wpływy ogółem	Wpływy ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP					Wpływy z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Zasobu WRSP			Pozostałe wpływy
			razem	w tym				razem	w tym z		
				gruntów	pozostałych nieruchomości	ruchomych środków trwałych	majątku obrotowego		umów dzierżawy i najmu	przekazania mienia w zarząd, użytkowanie wieczyste	
1.	Warszawa	48 147	34 229	9 956	7 175	1 769	7 536	11 382	11 368	14	2 536
2.	Bydgoszcz	43 822	27 378	5 342	-	6 463	12 926	11 607	11 607	-	4 837
3.	Elbląg	118 604	108 232	67 554	737	13 057	22 206	9 190	9 144	46	1 182
4.	Gorzów	29 061	21 970	4 134	110	6 832	7 179	6 386	6 384	2	705
5.	Koszalin	40 589	26 578	6 726	4 301	4 813	6 859	10 198	10 180	18	3 813
6.	Lublin	17 239	13 206	4 292	1 419	1 991	2 744	2 963	2 962	1	1 070
7.	Łódź	18 406	13 094	3 889	3 148	2 631	2 196	4 644	4 640	4	668
8.	Olsztyn	70 597	57 682	7 832	25 252	14 124	6 206	10 053	10 017	36	2 862
9.	Opole	41 053	28 651	6 631	100	3 469	15 732	9 078	8 969	109	3 324
10.	Piła	44 198	35 251	4 039	12 963	5 127	10 896	7 979	7 979	-	968
11.	Poznań	73 725	52 591	14 800	-	20 622	13 748	16 664	16 586	78	4 470
12.	Rzeszów	21 930	18 573	5 582	4 157	2 516	3 168	2 587	2 575	12	770
13.	Suwałki	19 864	12 673	3 338	1 718	2 919	2 756	6 260	6 235	25	931
14.	Szczecin	40 023	28 806	10 806	71	5 859	8 036	10 665	10 610	55	552
15.	Wrocław	75 790	58 862	20 499	1	10 741	20 926	14 769	14 756	13	2 159
16.	Zielona Góra	7 373	5 628	2 278	-	1 128	2 094	1 677	1 677	-	68
Biuro Prezesa		10 770	-	-	-	-	-	-	-	-	10 770
RAZEM		721 191	543 404	177 698	61 152	104 061	145 208	136 102	135 689	413	41 685
W 1994 r.		376 780	283 472	60 766	16 396	55 171	99 022	50 540	50 321	219	42 767

Tabela A.22

Realizacja należności z tytułu czynszu dzierżawnego i rat za wykupiony majątek Zasobu WRSP w 1995 r.
(tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Czynsz				Raty				
		należny	uregulo- wany	prolongo- wany	umo- rzone	nie- uregulowany	należne	uregulo- wane	prolongo- wane	nie- uregulowane
1.	Warszawa	17 469	11 382	702	-	5 385	32 095	26 436	929	4 730
2.	Bydgoszcz	15 257	10 883	946	368	3 060	29 443	24 077	1 763	3 603
3.	Elbląg	12 731	8 196	832	195	3 508	28 626	22 212	2 479	3 935
4.	Gorzów	7 424	6 367	98	72	887	21 441	18 255	1 688	1 498
5.	Koszalin	13 669	10 146	572	399	2 552	15 765	11 671	2 358	1 736
6.	Lublin	3 881	2 876	270	239	496	12 884	10 445	859	1 580
7.	Łódź	5 871	4 621	271	89	890	12 533	11 865	176	492
8.	Olsztyn	16 057	10 052	1 822	1 209	2 974	58 638	53 418	1 728	3 492
9.	Opole	11 421	8 609	880	607	1 325	31 309	25 933	1 408	3 968
10.	Piła	9 019	7 915	-	-	1 104	35 922	33 026	626	2 270
11.	Poznań	21 014	16 550	345	-	4 119	56 396	49 169	919	6 308
12.	Rzeszów	2 635	1 957	35	95	548	11 939	10 837	53	1 049
13.	Suwałki	8 506	6 022	570	512	1 402	14 305	10 731	1 161	2 413
14.	Szczecin	13 577	10 609	-	1 208	1 760	27 519	24 773	-	2 746
15.	Wrocław	17 554	14 683	348	331	2 192	36 434	31 134	1 527	3 773
16.	Zielona Góra	2 676	1 677	66	-	933	7 567	5 628	1 254	685
RAZEM		178 761	132 545	7 757	5 324	33 135	432 816	369 610	18 928	44 278

Tabela A.23

Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1995 r.
(w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Wydatki statutowe Agencji							Koszty funkcjonowania Agencji	
		razem	w tym						razem	w tym wynagro- dzenia pracow- ników
			z tytułu rozliczeń zobowiązań przejętych po zlikwidowanych ppgr	prace geodezyjne oraz czynności notarialne i prawne	wycena majątku oraz programy restruktu- ryzacyjne	obsługa zasobów mieszka- niowych	remont mienia oraz ochrona zabytków	zasilanie gospo- darstw SP		
1.	Warszawa	32 440	19 827	1 305	1 003	6 704	65	336	3 629	1 692
2.	Bydgoszcz	34 021	22 866	603	525	4 270	533	3 520	2 335	1 180
3.	Elbląg	109 337	97 791	1 143	1 052	3 829	1 235	3 445	2 587	1 203
4.	Gorzów	25 774	18 438	83	310	2 131	562	3 016	1 790	911
5.	Koszalin	40 916	29 787	801	647	334	88	4 339	2 487	1 088
6.	Lublin	9 883	5 045	217	169	678	178	2 149	1 903	1 037
7.	Łódź	8 773	5 023	139	488	1 433	340	681	1 201	655
8.	Olsztyn	68 441	47 848	329	808	805	69	12 399	2 465	1 334
9.	Opole	27 405	12 971	1 329	747	1 243	383	7 614	2 840	1 262
10.	Piła	42 742	35 044	492	526	1 081	394	3 623	1 314	532
11.	Poznań	52 059	27 309	672	516	5 507	1 142	14 369	3 365	1 782
12.	Rzeszów	16 605	9 562	329	814	458	182	3 186	2 743	1 415
13.	Suwałki	15 844	9 248	266	145	2 493	408	2 457	1 887	1 030
14.	Szczecin	36 625	20 938	1 334	1 047	1 865	247	263	1 783	846
15.	Wrocław	49 562	14 891	782	1 543	623	1 722	23 094	3 054	1 200
16.	Zielona Góra	9 112	6 405	113	171	220	103	2 042	516	243
Biuro Prezesa		26 048	-	10	47	-	-	-	7 950	3 600
RAZEM		605 587	382 993	9 947	10 558	33 674	7 651	86 533	43 849	21 010
W 1994 r.		288 870	189 819	8 860	10 355	18 539	2 866	29 763	24 787	12 158

Tabela A.24

Kredyty zaciągnięte przez gospodarstwa Skarbu Państwa
(stan na 31.12.1995, w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Kredyty zaciągnięte			Kredyty spłacone			Zadłużenie				
		razem	z tego w		razem	z tego w		razem	z tego w		w tym	
			BGŻ	innych bankach		BGŻ	innych bankach		BGŻ	innych bankach		prolon- gowane
1.	Warszawa	51 613	30 589	21 024	48 863	29 214	19 649	2 750	1 375	1 375	-	187
2.	Bydgoszcz	8 838	4 129	4 709	6 808	3 469	3 339	2 030	660	1 370	-	240*
3.	Elbląg	7 569	6 474	1 095	7 569	6 474	1 095	-	-	-	-	-
4.	Gorzów	5 017	3 924	1 093	4 740	3 722	1 018	278	202	75	-	-
5.	Koszalin	9 030	8 947	83	8 295	8 237	58	735	710	25	25	-
6.	Lublin	10 897	8 741	2 156	9 525	8 119	1 406	1 372	622	750	40	-
7.	Łódź	703	668	35	703	668	35	-	-	-	-	-
8.	Olsztyn	18 332	12 728	5 603	16 053	11 557	4 496	2 278	1 171	1 107	120	-
9.	Opole	18 032	8 987	9 046	12 501	5 424	7 077	5 531	3 563	1 969	-	-
10.	Piła	575	210	365	523	210	313	52	-	52	-	-
11.	Poznań	27 819	16 525	11 294	24 694	14 763	9 931	3 125	1 762	1 363	-	-
12.	Rzeszów	7 821	4 561	3 260	7 721	4 461	3 260	100	100	-	-	-
13.	Suwałki	2 931	2 931	-	2 606	2 606	-	325	325	-	68	-
14.	Szczecin	9 875	8 167	1 708	8 785	7 107	1 678	1 090	1 060	30	-	-
15.	Wrocław	17 975	8 949	9 026	16 478	8 032	8 446	1 497	917	580	-	-
16.	Zielona Góra	3 642	1 482	2 160	3 412	1 332	2 080	230	150	80	-	-
RAZEM		200 669	128 012	72 657	179 276	115 395	63 881	21 393	12 617	8 776	253	427

* Spłacony 5.01.1996 r.

Tabela A.25

Zmiana stanu zobowiązań Agencji WRSP w 1995 r.
(w tys. zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zobowiązania			Zobowiązania byłych ppgr przejętych w 1995 r.		Zobowiązania z tytułu kre- dytów zaciąg- niętych przez gospodarstwa SP	Spłata długów i zobowiązań przejętych po zlikwido- wanych ppgr	Zobowiązania	
		stan na 31.12.1994		ogółem	w tym kredyty	stan na 31.12.1995			ogółem	w tym kredyty
		ogółem	w tym kredyty							
1.	Warszawa	227 300	95 100	322	-	2 750	35 860	189 089	42 661	
2.	Bydgoszcz	80 300	37 600	-	-	2 030	22 933	73 548	40 979	
3.	Elbląg	155 100	72 200	5 216	1 296	-	97 791	149 868	16 899	
4.	Gorzów	230 700	113 300	-	-	278	19 078	107 790	38 252	
5.	Koszalin	147 300	80 900	323	-	735	38 848	320 152	54 519	
6.	Lublin	41 600	18 900	2 085	805	1 372	5 752	53 151	28 607	
7.	Łódź	15 000	7 200	302	-	-	5 124	8 374	3 285	
8.	Olsztyn	136 700	31 600	-	-	2 278	53 970	111 333	37 866	
9.	Opole	94 700	29 600	-	-	5 531	17 389	131 099	52 803	
10.	Piła	116 800	78 200	-	-	52	70 088	104 764	62 993	
11.	Poznań	177 700	101 300	236	-	3 125	55 495	172 797	84 599	
12.	Rzeszów	102 100	41 200	-	-	100	27 831	228 203	104 786	
13.	Suwałki	64 200	18 600	-	-	325	9 410	65 096	25 709	
14.	Szczecin	132 600	52 800	585	151	1 090	36 970	125 695	36 025	
15.	Wrocław	222 000	111 500	3 075	1 720	1 497	26 444	202 860	86 574	
16.	Zielona Góra	197 700	112 200	-	-	230	6 542	165 192	94 861	
Biuro Prezesa		300	-	-	-	-	-	759	-	
RAZEM		2 142 100	1 002 200	12 144	3 972	21 393	529 525	2 209 770	811 418	

Tabela A.26

Wyniki finansowe gospodarstw Skarbu Państwa za 1995 r.
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Przychody ogółem i zyski nadzwyczajne	Koszty ogółem i straty nadzwyczajne	Koszty rodzajowe ogółem	W tym				Odsetki od kredytów i pożyczek	Wynik finansowy netto	W tym		Majątek obrotowy	Zobowiązania	
					amortyzacja	zużycie materiałów, energii i usługi obce	wynagrodzenia	składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy			zysk netto	strata netto		ogółem	w tym kredyty bankowe
1.	Warszawa	140	190	124	16	47	36	12	12	-50	4	54	32	115	29
2.	Bydgoszcz	76	72	66	5	37	14	5	1	4	8	4	26	14	2
3.	Elbląg	39	79	60	9	27	15	5	7	-40	1	41	17	44	7
4.	Gorzów	27	76	50	14	17	12	3	17	-49	1	50	18	105	35
5.	Koszalin	67	114	80	12	41	17	5	9	-47	1	48	35	101	33
6.	Lublin	78	79	72	6	37	17	6	1	-1	5	6	33	42	21
7.	Łódź	3	6	4	1	2	1	0	0	-2	0	2	1	1	0
8.	Olsztyn	104	143	119	24	51	26	8	11	-39	2	41	37	106	38
9.	Opole	102	132	110	15	55	24	8	5	-30	4	34	36	92	41
10.	Piła	33	45	28	4	13	5	2	3	-12	1	13	7	11	5
11.	Poznań	142	154	132	10	69	30	10	8	-12	6	18	52	92	39
12.	Rzeszów	95	151	96	17	42	21	7	28	-56	5	61	43	214	98
13.	Suwałki	19	28	24	7	9	5	1	3	-9	1	10	8	37	21
14.	Szczecin	32	43	28	3	13	7	2	2	-11	0	11	13	122	36
15.	Wrocław	136	179	130	19	56	34	10	20	-43	11	54	37	86	29
16.	Zielona Góra	45	106	60	15	22	12	4	20	-62	0	62	19	171	94
RAZEM AWRSP		1 138	1 597	1 183	177	538	276	88	147	-459	50	509	414	1 353	528
w tym: gsp w tym zarządzie		381	693	440	97	167	105	33	101	-312	12	324	141	1 039	442
gsp w administrowaniu		572	563	503	42	266	113	38	9	9	31	22	241	153	45
Jednoosobowe spółki Agencji		793	745	647	.	.	.	.	4	48	52	4	367	170	64